

Project co-funded by European Union funds (ERDF, IPA)

Akcijski plan razvoja tematskih staza na podravsko-prigorskom području Koprivničko-križevačke županije

Akcijski plan razvoja tematskih staza na podravsko-prigorskom području Koprivničko-križevačke županije

Izrađeno u okviru Projekta
„AMAZING AoE - Responsible Green Destination Amazon of Europe“
okviru Programa Interreg - Danube Transnational Programme

Naručitelj: Koprivničko-križevačka županija
Florijanski trg 4/II, 48000 Koprivnica

Izvršitelj: Sjajno j.d.o.o. za savjetovanje i usluge
Adresa: Učkina 30, 10000 Zagreb
E-mail: sjajno.priroda@gmail.com

Za Izvršitelja
Sjajno j.d.o.o.

Direktorica

D. Radović **SJAJNO** j.d.o.o.
..... za savjetovanje i usluge
Učkina 30, Zagreb

Dunja Radović, mag.inf.

Koordinator izrade

J. Radović

Jasminka Radović, dipl.ing.biol.

Zagreb, lipanj 2022.

Sadržaj

Sadržaj	3
1. Uvod	6
2. Metodologija	7
3. Područje obuhvata Aksijskog plana	8
4. Pojam „tematska staza“	9
5. Analiza postojećeg stanja	11
5.1. Koprivničko-križevačka županija – osnovni podaci	11
5.2. Turističke atrakcije	13
5.3. Zaštićena područja i značajni lokaliteti prirodnih vrijednosti kao turističke atrakcije	13
5.3.1. Regionalni park Mura-Drava	14
5.3.2. Ostali zaštićeni dijelovi prirode u KKŽ	16
5.3.3. Značajni lokaliteti prirodnih vrijednosti uz Muru i Dravu	22
5.4. Ograničenja i preporuke vezane za zaštitu prirodnih vrijednosti	30
5.5. Kulturno-povijesne i ostale turističke atrakcije	31
5.5.1. Nepokretna kulturna dobra	31
5.5.2. Pokretna kulturna dobra	34
5.5.3. Tradicijska baština (nematerijalna kulturna dobra)	36
5.6. Tematske staze na području KKŽ	43
5.6.1. Biciklističke staze	43
5.6.2. Poučne staze	49
5.6.3. Planinarske staze	52
5.6.4. Sportsko-rekreacijske staze	54
5.6.5. Turistička konjička staza KKŽ	55
5.6.6. Vinske ceste	57
5.6.7. Galerijske ceste Podravine i Prigorja	59
5.6.8. Povijesne staze	60
5.6.9. Hodočasnički putovi	61
5.6.10. Riječne staze	63
5.6.11. Ribolovne staze i šetnice uz jezera	64
5.6.12. Prigorske mliječne staze	65
5.6.13. Ostale staze	65
5.7. Nove tematske staze na području KKŽ	66

5.7.1.	Poučne staze u realizaciji.....	66
5.7.2.	Tematska ruta Halaš Čarda.....	66
5.7.3.	Biciklistička staza Legrad - Šoderica	67
5.7.4.	Pješačko-biciklističke staze Sigetec-Komatnica (moguća Tematska staza „Gruntočani“).....	68
5.7.5.	Pješačko-biciklistička staza uz Dravu u Općini Molve	68
5.7.6.	Biciklistička staza jezero Drnić - Drava	69
5.7.7.	Zavičajna poučna eko – etno staza Novim Virjem	69
5.7.8.	Vinske ceste na području Općine Novigrad Podravski.....	70
5.7.9.	Povezna staza Đurđevačko planinarske obilaznice i Koprivničko planinarskog puta	70
5.7.10.	Konjička staza Podravina	70
5.7.11.	Bilogorske steze	71
5.7.12.	Pješačko-biciklističke staze na području Crne Gore	71
5.7.13.	Tradicijska cesta obrta (zaboravljeni zanati)	71
5.7.14.	Putovima šumskih plodova.....	72
5.7.15.	Putovima starih mlinova.....	72
5.7.16.	Planinarska staza Rajčevica – Stankov vrh.....	72
5.7.17.	Brdsko-biciklistička staza Sokolovac-Dugo brdo	72
5.7.18.	Pješačko-biciklistička staza kod dvorca Inkey u Rasinji	72
5.7.19.	Pješačko-biciklistička staza uz rijeku Glogovnicu	73
5.7.20.	Planirane poučne staze Grada Križevaca.....	73
5.7.21.	Prigorske medene staze.....	73
5.7.22.	Planinarske i druge pješačke staze u Općini Kalnik	74
5.7.23.	Kalnički vinski puti.....	74
5.7.24.	Gastronomске staze	74
5.7.25.	Bird-watching staze (promatranje ptica).....	75
5.8.	Rezultati provedene ankete o tematskim stazama	75
5.9.	Pokazatelji turizma u KKŽ	78
5.10.	Kapaciteti za provedbu Akcijskog plana.....	80
5.11.	Mogućnosti financiranja provedbe Akcijskog plana	81
6.	Akcijski plan razvoja tematskih staza na podravsko-prigorskom području Koprivničko-križevačke županije	83
6.1.	Ciljevi Akcijskog plana.....	84
6.1.1.	Opći cilj	84
6.1.2.	Posebni ciljevi	84

6.2.	Aktivnosti za ostvarenje posebnih ciljeva u razdoblju 2022.-2030.	85
6.2.1.	Uređenje staza.....	85
6.2.2.	Turistička ponuda i promocija	104
6.2.3.	Suradnja s dionicima	105
6.2.4.	Potpora za pripremu i provedbu projekata tematskih staza	105
6.3.	Sažetak troškova Akcijskog plana	106
7.	Usklađenost Akcijskog plana s razvojnim dokumentima KKŽ i Strategijom prekogranične destinacije Europske Amazone	108
7.1.	Usklađenost s razvojnim dokumentima KKŽ	108
7.1.1.	Županijska razvojna strategija za razdoblje 2014.-2020.	108
7.1.2.	Plan razvoja Koprivničko-križevačke županije za razdoblje 2021. - 2027.	109
7.1.3.	Provedbeni program Koprivničko-križevačke županije za razdoblje 2021. – 2025. 110	
7.2.	Usklađenost sa Zajedničkom strategijom prekogranične destinacije Europske Amazone	111
8.	Izvori podataka.....	113

1. Uvod

Koprivničko-križevačka županija jedan je od partnera u prekograničnom **projektu Amazing Amazon of Europe** – Responsible Green Destination Amazon of Europe (Odgovorna zelena destinacija "Europska Amazona") koji se provodi u sklopu Programa Interreg Danube u razdoblju 2020.-2022.godine. Tema projekta je razvoj destinacija područja UNESCO-ovog petodržavnog Rezervata Mura-Drava-Dunav (Amazon of Europe – TBR MDD), uspostavom uvjeta za razvoj turizma koji se temelji na prirodnim vrijednostima i kulturno-povijesnoj baštini ovoga područja. Projekt se dijelom nadovezuje na završeni projekt „Amazon of Europe Bike Trail“ tako da preuzima njegove utvrđene biciklističke rute, uključujući i tri dnevne etape tzv. Južne staze Međunarodne Biciklističke staze Europska Amazona, a koja prolazi kroz KKŽ.

U sklopu projekta Amazing AoE **Koprivničko-križevačka županija nositelj je izrade Akcijskog plana razvoja tematskih staza na podravsko-prigorskom području KKŽ**. Na prostoru Županije već je utvrđen niz turističkih tematskih staza koje su završene, u izradi ili tek planirane. Nositelji takvih projekata najčešće su jedinice lokalne samouprave, ali i ostali zainteresirani, npr. Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode na području Koprivničko-križevačke županije, Hrvatske šume ili planinarske udruge. Različiti drugi dionici zainteresirani su također za razvoj turističkih staza, prvenstveno oni koji mogu osigurati različite usluge njihovim korisnicima (turističke zajednice, kulturne institucije, pružatelji turističko-ugostiteljskih usluga i drugi).

Aksijski plan razvoja tematskih staza daje prikaz postojećeg stanja na području KKŽ te planira aktivnosti za uređenje postojećih, dovršenje započetih i izradu novih turističkih tematskih staza do 2030.godine, uključujući planiranje okvirnih financijskih sredstava i njihovih izvora. Dokument bi trebao doprinijeti naporima KKŽ u osmišljavanju i promicanju održivog turizma kroz sustav „zelenih“ turističkih staza, putova i cesta kao dijela „zelene destinacije“ Europske Amazone, ali i prigorskog dijela Županije koji uključuje šire područje Bilogore i Kalnika. Činjenica je da KKŽ posjeduje bogate resurse za **razvoj održivog turizma temeljenog na bogatstvu prirodnih i kulturnih turističkih atrakcija** koje međutim nisu još dovoljno valorizirani i iskorišteni za stvaranje cjelovitih turističkih proizvoda. U današnje vrijeme u trendu je razvoj tzv. „activity – based“ turizma koji se temelji na odmaranju kroz fizičku aktivnost u prirodi, uz istovremeno informiranje i učenje o prirodnim i kulturnim vrijednostima posjećivanog područja. Upravo turističke tematske staze predstavljaju izvanredni potencijal u smislu turističkih proizvoda u funkciji activity- based turizma.

Aksijski plan usklađen je sa Zajedničkom strategijom prekogranične destinacije područja Europske Amazone te uključuje aktivnosti koje mogu biti dio budućih follow-up projekata Amazing AoE. Također se nadovezuje na važeće razvojne dokumente Županije - Plan razvoja Koprivničko-križevačke županije za razdoblje 2021. - 2027. i Provedbeni program Koprivničko-križevačke županije za razdoblje 2021. – 2025., koji navode razvoj tematskih turističkih staza među prioritetnim planiranim aktivnostima, naglašavajući pritom potrebu proširenja postojećih i izgradnje novih smještajnih kapaciteta.

Dokument je izrađen sukladno zadanom Projektnom zadatku, temeljem podataka dostavljenih od strane KKŽ i drugih javno dostupnih podataka. Ciljevi i aktivnosti zacrtane

Akcijskim planom utvrđene su u suradnji sa zainteresiranim dionicima, uključujući jedinice lokalne samouprave, turističke zajednice i lokalne pružitelje turističko-ugostiteljskih usluga. Dionici su dali svoj doprinos kroz postupak online anketiranja, sudjelovanjem na tematskoj radionici i davanjem komentara na nacrt Akcijskog plana.

2. Metodologija

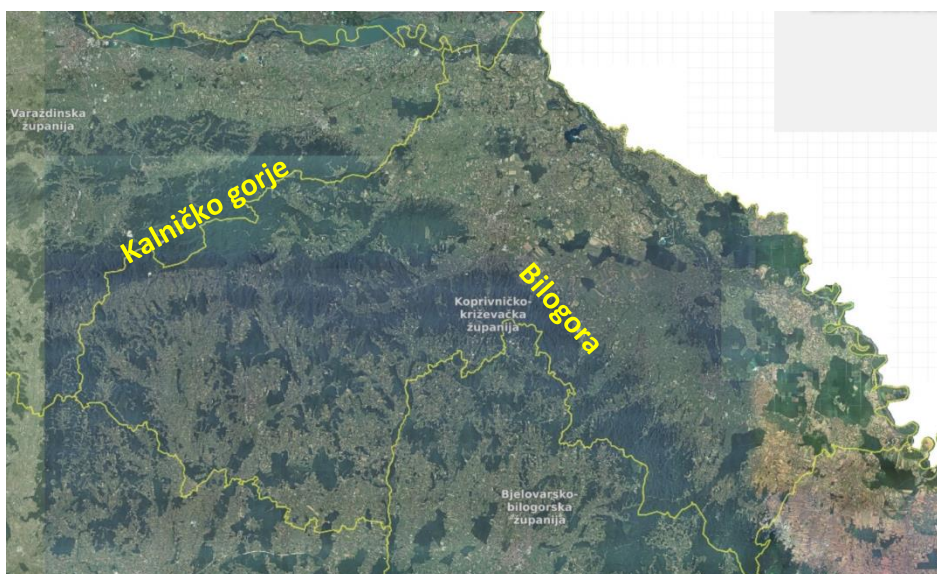
Priprema Akcijskog plana uključivala je sljedeće korake:

- **Određivanje razdoblja za koje se planiraju aktivnosti** – u skladu sa Zajedničkom strategijom prekogranične destinacije područja Europske Amazone, Akcijski plan priređen je za razdoblje 2022.-2030.godine.
- **Određivanje obuhvata Akcijskog plana** – imajući u vidu geografsku rasprostranjenost zadanog područja „podravski i prigorski dio KKŽ“, a u dogovoru sa Županijom, dokument obuhvaća područje cijele KKŽ te uključuje kao dionike sve njezine jedinice lokalne samouprave.
- **Definiranje pojma „tematska staza“** – s obzirom na često višeznačno korištenje ovoga pojma, on je preciznije određen za potrebe ovoga dokumenta.
- **Prikupljanje i analiza podataka** – dio podataka, naročito vezano uz pokazatelje turizma na području KKŽ u razdoblju 2018.-2020. i uz provedbu projekta Amazing AoE (nacrt Zajedničke strategije prekogranične destinacije područja Europske Amazone), ustupila je Županija. Također su korišteni različiti javno dostupni izvori podataka, uključujući web stranice KKŽ, Razvojne agencije PORA KKŽ, turističkih zajednica, pojedinih gradova i općina, pojedinih ponuditelja turističko-ugostiteljskih usluga i drugi izvori. Pregledani su važeći razvojni programi svih gradova i općina na području KKŽ.
- **Anketa o tematskim stazama** – priređena je anketa o postojećim i planiranim tematskim stazama na području KKŽ, odnosno o potrebnim daljnjim aktivnostima i okvirnim financijskim sredstvima. Županija je postavila anketu online i uputila poziv za njezino ispunjavanje jedinicama lokalne samouprave, turističkim zajednicama i drugim dionicima.
- **Izrada nacrtu Akcijskog plana** - Temeljem prikupljenih podataka i konzultacija sa Županijom, izrađen je nacrt Akcijskog plana koji je predstavljen na radionici održanoj u sklopu projekta Amazing AoE 17.svibnja 2022. godine u Hlebinama. Aktivnosti u Akcijskom planu grupirane su u odnosu na četiri definirana posebna cilja dokumenta, a razrada pojedinih aktivnosti uključuje njihov kratki opis, nositelje, razdoblje provedbe, okvirne financijske troškove i moguće izvore financiranja.
- S obzirom da se tematske staze temelje ponajprije na prirodnim vrijednostima područja kroz koje prolaze, aktivnosti je potrebno planirati i provoditi tako da se izbjegnu ili na najmanju mjeru svedu negativni utjecaji posjećivanja na prirodu. Stoga se u Akcijskom planu navode **preporuke i ograničenja vezana za zaštitu prirode**, s ciljem sprječavanja negativnog utjecaja posjetitelja na posjećivane lokalitete.
- Analizirana je **usklađenost Akcijskog plana** s razvojnim dokumentima Koprivničko-križevačke županije te s nacrtom Zajedničke strategije prekogranične destinacije područja Europske Amazone.

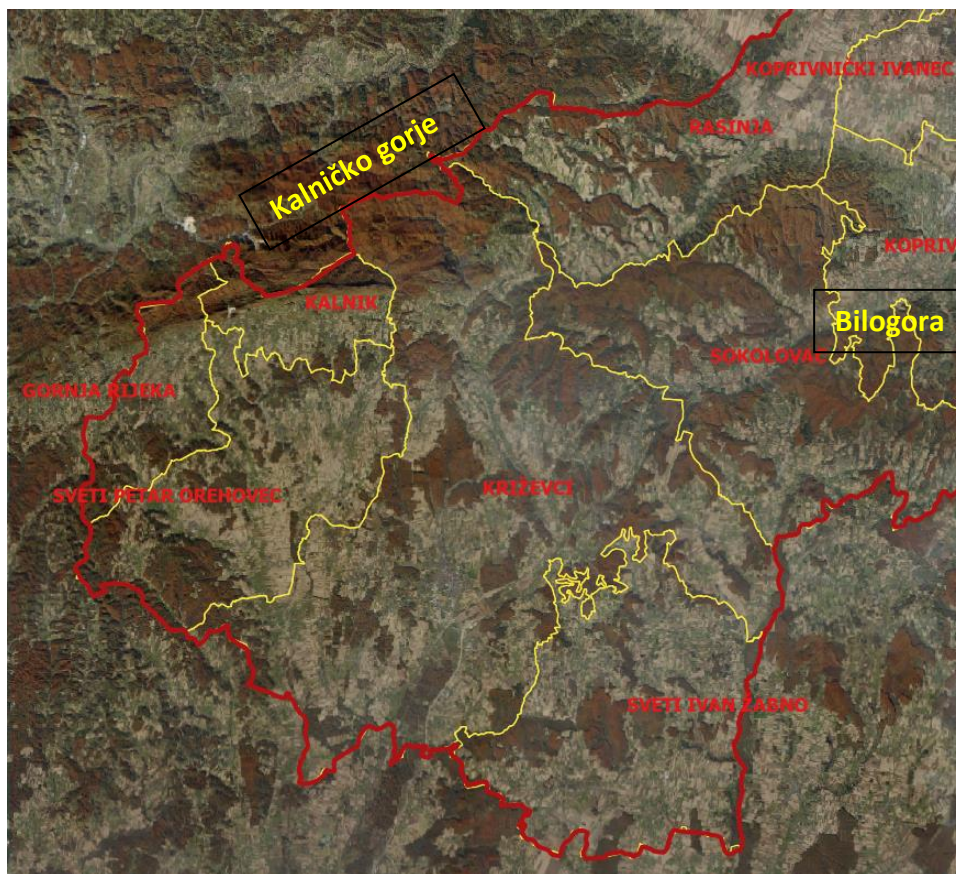
3. Područje obuhvata Akcijskog plana

Zadani naslov ovoga dokumenta je „Akcijski plan razvoja tematskih staza na podravsko-prigorskom području Koprivničko-križevačke županije“. Pojam **Podravina** uobičajeno podrazumijeva prostor između rijeke Drave na sjeveru i pobrđa Bilogore i Kalnika, uključujući i područje s lijeve obale Drave do mađarske granice, tzv. Prekodravlje. **Prigorje** obuhvaća brdsko-planinski prostor Bilogore i Kalničkog gorja, podijeljen dolinom Koprivničke rijeke u dvije cjeline. Šire gledano, sve jedinice lokalne samouprave u jugozapadnom dijelu KKŽ potpadaju pod Kalničko prigorje, uključujući i općinu Sveti Ivan Žabno koja je u samom rubnom dijelu ovoga prostora.

U dogovoru sa Županijom, pojam podravsko-prigorskog područja KKŽ u smislu ovog Akcijskog plana uključuje **cijeli prostor KKŽ, odnosno sve gradove i općine kao njegove dionike.**

Slika 1. Prigorje KKŽ obuhvaća brdsko-planinski prostor Bilogore i Kalničkog gorja

Slika 2. Jedinice lokalne samouprave u JZ dijelu Županije dio su prigorskog područja KKŽ

4. Pojam „tematska staza“

Prema klasifikaciji turističkih atrakcija koju predlaže E. Kušen, 2001., moguće ih je podijeliti u dvije osnovne kategorije: **prirodne i stvorene**. Skupina „stvorene“ turističke atrakcije uključuje **turističke staze, putove i ceste**, čiji su pripadajući motivi/aktivnosti: sportska rekreacija, odmor i oporavak, dokoličarska edukacija, zadovoljstvo te nedokoličarski motiv. Ova skupina podijeljena je na podkategorije **s obzirom na način kretanja** po njima:

- pješačke
- biciklističke
- jahačke
- veslačke
- motorističko-automobilističke i
- mješovite.

Kad govorimo o tematskim turističkim stazama, putovima i cestama, možemo ih svrstati u različite **tematske skupine**, s obzirom na njihovu tematsku poveznicu, npr. poučne staze u prirodi; kulturne (npr. galerijske ceste); tradicijske baštine (npr. put tradicijskih obrta); povijesne (npr. put Sulejman-Zrinski); vinske; gastronomske; medne; hodočasničke; bird-watching (promatranje ptica) i druge.

Postoje i tzv. **aktivnošću uvjetovane staze** čija je najčešća poveznica neka sportsko-rekreacijska aktivnost, npr. biciklističke staze, planinarske, šetnice uz jezera ili rijeku, konjičke, ribičke, moto cross, trim staze, vodene (kanuing, rafting...).

Teško je načiniti jednoznačnu podjelu, budući da neminovno dolazi do preklapanja različitih kategorija. Međutim, važno je definirati pojam tematske staze (puta ili rute) **u smislu turističkog proizvoda**.

Za potrebe ovog Akcijskog plana koristi se sljedeća definicija, koja je u skladu s uputama priručnika Ministarstva kulture „Upravljanje turističkim posjetima na tematskim kulturnim rutama“ (Androić i sur., 2012.). „**Tematska staza**“ je fizički opipljiv put ili ruta koji sadrži niz pojedinačnih lokacija prirodnog ili kulturno-povijesnog značaja koje se mogu prezentirati kao cjelina sa zajedničkim tematskim nazivnikom; tematska staza treba biti označena, interpretirana i uslužnim sadržajima prilagođena turističkim posjetima.

Tematska staza kao dio turističke ponude uključuje:

- priču (temu)
- trasiranu rutu
- itinerar, tj. niz tematski povezanih zaustavnih točki
- interpretaciju (informativno-edukativne sadržaje)
- odgovarajuću infrastrukturu (npr. odmorišta, vidikovce, informativno-edukativne table, postaje za bicikliste itd.)
- turističko - ugostiteljsku ponudu, uključujući smještajne kapacitete
- trgovinske i servisne usluge (trgovine, servisne postaje i e-punionice za bicikle itd).

Tematska staza trebala bi podrazumijevati jedinstveno upravljanje (management) te jedinstvenu promociju i marketing.

Uspostavljanje, održavanje i upravljanje tematskom stazom podrazumijeva:

- Osmišljavanje teme, rute i zaustavnih točki
- Pripremu tehničke dokumentacije
- Gradnju, uređenje i održavanje staze (trasiranje, gradnja, označavanje, postavljanje infrastrukture)
- Kartiranje staze
- Pripremu informativno-edukativnih sadržaja za zaustavne točke
- Izradu promocijskih materijala (brošure, karte, web sadržaji, mobilne aplikacije...)
- Objedinjavanje ugostiteljsko-turističke ponude uz tematsku stazu (koordinacija pružatelja usluga)
- Edukaciju turističkih vodiča i pružatelja usluga
- Objedinjeno promicanje i marketing
- Monitoring posjetitelja

5. Analiza postojećeg stanja

5.1. Koprivničko-križevačka županija – osnovni podaci

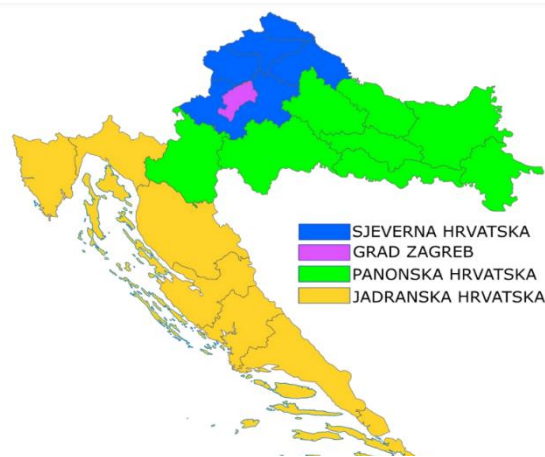
Koprivničko-križevačka županija proteže se na površini od 1.748 km² u sjeverozapadnom dijelu Republike Hrvatske. Šume prekrivaju 38,44% ukupne površine županije, a 42% površine bilo je upisano u ARKOD 2019.godine kao poljoprivredno zemljište (Razvojna agencija PORA KKŽ, 2021.).

Ovaj prostor karakteriziraju dvije geografske cjeline – nizinska Podravina smještena u aluvijalnoj dolini Drave te brdsko-planinsko područje Kalničkog gorja i Bilogore (Prigorje).

Podravinu obilježava rijeka Drava koja protječe sjevernim dijelom županije u dužini od 64 km, a najveći pritoci su potok Gliboki, Koprivnička rijeka, Bistra, Komarnica, Zdelja, Rogstrug i Čivičevac. Uz samu Dravu smješten je i niz umjetnih jezera nastalih eksploatacijom šljunka i pijeska: Jegeniš, Šoderica, Jeđut, Čingi-Lingi, Separacija, Sekuline, Novo Virje, Kingovo, Podravske Sesvete i Ferdinandovac. Značajni su i stari rukavci Drave – mrtvice (Đelekovečka, Osredek, Bakovci, Lepa Greda) te dvije veće bare - Čambina i Ješkovo.

Područje **Prigorja** gravitira gradu Križevcima, a većim dijelom pripada slivu rijeke Glogovnice, s pritocima Kamešnica, Črnc, Koruška i Velika. I ovdje je izgrađeno nekoliko umjetnih jezera kao što su retencija Rasinja na potoku Gliboki, akumulacije Čabraji i Ravenska te retencije Ivanec i Ivančino.

KKŽ pripada skupini županija Središnje Hrvatske prema Nacionalnoj klasifikaciji statističkih regija 2021 (HR_NUTS 2021.), zajedno s Međimurskom, Varaždinskom, Krapinsko-zagorskom i Zagrebačkom županijom. S obzirom na niži indeks razvijenosti, ima **status potpomognutog područja**, što pruža povoljne mogućnosti za korištenje EU-fondova.

Slika 3. HR_NUTS statističke regije. Izvor: <https://pora.com.hr/>

Županiju čini **25 jedinica lokalne samouprave** – 3 grada (Koprivnica, Križevci i Đurđevac) i 22 općine.

Slika 4. KKŽ uključuje tri grada (Koprivnica, Đurđevac i Križevci) i 22 općine

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku, KKŽ je 2019. godine imala oko 106.367 **stanovnika**, što ukazuje na nastavak stalnog pada broja stanovništva zabilježenog tijekom posljednjih nekoliko desetljeća. Stoga je jedna od osnovnih razvojnih potreba KKŽ zaustaviti negativne demografske trendove (Razvojna agencija PORA KKŽ, 2021).

KKŽ ima **povoljni geoprometni položaj**, a postojeću prometnu povezanost potrebno je poboljšati nastavkom izgradnje brze ceste DC 10 Križevci - Koprivnica - granica Mađarske, izgradnjom Podravske brze ceste i dovršetkom izgradnje drugog kolosijeka željezničke pruge Dugo Selo - Križevci - državna granica s Mađarskom (Razvojna agencija PORA KKŽ, 2021).

Najznačajnija djelatnost u **gospodarstvu KKŽ** s obzirom na udjel u ukupnim prihodima 2019. godine bila je prerađivačka industrija (proizvodnja i prerada hrane, proizvodnja komunalne opreme, proizvodnja papirne ambalaže, prerada drva), trgovina na veliko i malo, poljoprivredna djelatnost (dominira stočarska proizvodnja, a u brdskom dijelu KKŽ razvijeno je vinogradarstvo na usitnjenim posjedima) te građevinarstvo. **Turizam još uvijek bilježi slabe gospodarske rezultate**, usprkos bogatom potencijalu turističkih atrakcija, prvenstveno u kategorijama prirodnih i kulturnih vrijednosti (Razvojna agencija PORA KKŽ, 2021).

5.2. Turističke atrakcije

Prema klasifikaciji turističkih atrakcija koju iznosi E. Kušen, 2001., moguće ih je podijeliti u dvije osnovne kategorije: **prirodne i stvorene turističke atrakcije**. Prirodne podrazumijevaju biljni i životinjski svijet te vrijednu i zaštićenu prirodnu baštinu, a stvorene uključuju kulturne i ostale turističke atrakcije koje se svrstavaju u nekoliko kategorija: kulturno-povijesna baština; izložbeni prostori; tradicijska baština; povijesne zanimljivosti; znamenite osobe; kulturne i druge manifestacije; turističke staze, putovi i ceste; sportsko-rekreacijski parkovi; kamping.

Turističke atrakcije su ili realne (već realizirane kao dio turističke ponude) ili tek potencijalne. **Potencijalne i realne turističke atrakcije temeljni su turistički resurs svake turističke destinacije** koji određuje i uvjetuje strukturu njene turističke ponude te razvoj turizma uopće (Kušen, 2001.). U nastavku se daje sažeti prikaz potencijalnih i realnih prirodnih i stvorenih turističkih atrakcija na području Koprivničko-križevačke županije, a u posebnom poglavlju detaljnije se obrađuje **kategorija „turističke staze, putovi i ceste“** koja je okosnica ovog Akcijskog plana.

5.3. Zaštićena područja i značajni lokaliteti prirodnih vrijednosti kao turističke atrakcije

Na području KKŽ **zaštićeno je 15 dijelova prirode** u šest kategorija zaštite Prema Zakonu o zaštiti prirode. Njima upravlja Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode na području KKŽ. Zaštićena područja obuhvaćaju 20.368,47 ha, od čega čak 16.777 ha otpada na Regionalni park Mura-Drava koji dominira podravskim dijelom Županije. Većina zaštićenih područja predstavlja ili može predstavljati turističku atrakciju u sklopu ponude turističkih tematskih staza.

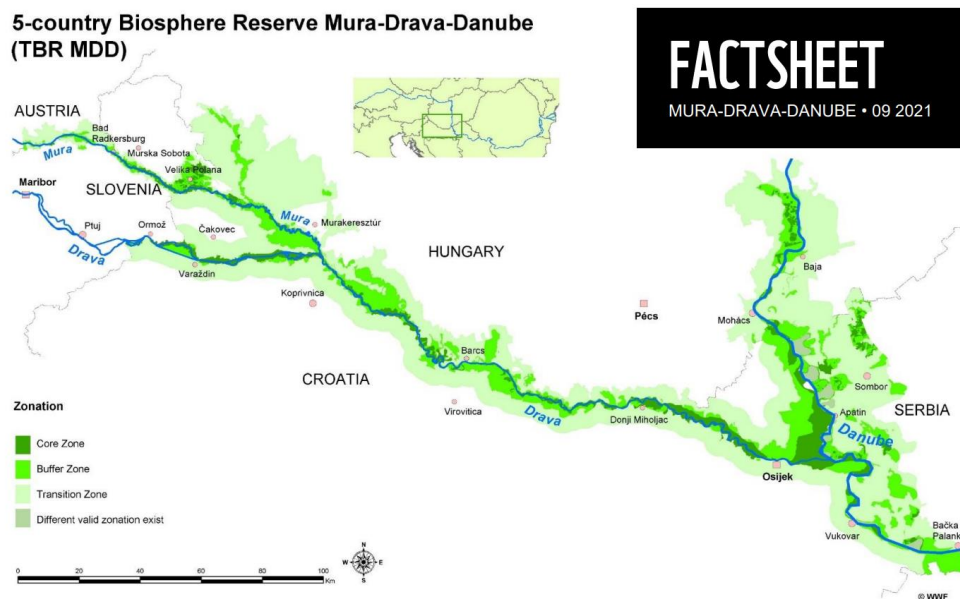
Osim zaštićenih područja, postoji još **niz vrijednih prirodnih lokaliteta** koji su također potencijalne turističke atrakcije, uz uvažavanje nužnih mjera zaštite prirode. Ističu se lokaliteti unutar regionalnog parka Mura-Drava, odnosno **u području Europske Amazone**.

Na području KKŽ nalazi se i nekoliko područja **ekološke mreže Natura 2000**, u koju je uključena i velika većina zaštićenih područja. Natura 2000 je mreža najvažnijih područja za ugrožene vrste i staništa u Europskoj uniji koja proglašavaju države članice temeljem Direktive o pticama (područja očuvanja značajna za ptice – POP) i Direktive o staništima (područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove – POVS). Najveća Natura 2000 područja u KKŽ su POP/POVS Gornji tok Drave koji prati granice Regionalnog parka Mura-Drava te POP Bilogora i Kalničko gorje, značajno za očuvanje šumskih ptica. Zastupljena su i područja POVS: Ris (aluvijalne hrastove šume); Crna gora (šumski leptiri); Peteranec (livade košanice); Vranilac (vegetacija karbonatnih stijena); Brezovica-Jelik (aluvijalne hrastove šume), Kloštarski (Kalinovački) peski (pješčarska vegetacija), Čepelovačke livade (livadni leptiri) te zaštićena područja Crni jarki (šume crne johe), Đurđevački peski (pješčarska vegetacija) i Zovje (livadni leptiri).

5.3.1. Regionalni park Mura-Drava

Regionalni park Mura-Drava proglašen je 2011. godine u površini od 87.448,7 ha. Proteže se uz rijeke Muru i Dravu kroz pet županija: Međimursku, Varaždinsku, Koprivničko-križevačku, Virovitičko-podravsku i Osječko-baranjsku. U KKŽ ovaj regionalni park zauzima 9,6% njezine površine.

Zaštićeno područje u RH dio je **Prekograničnog rezervata biosfere Mura-Drava-Dunav** između pet država kojega je proglasio UNESCO 2021.godine. To je prvi u svijetu proglašen rezervat biosfere koji se proteže kroz 5 država - Austriju, Hrvatsku, Mađarsku, Sloveniju i Srbiju. Ovo najveće zaštićeno riječno područje u Europi koje se proteže na gotovo milijun hektara i 700 kilometara riječnog toka, naziva se „**Europska Amazona**“ i predmet je velikog broja prekograničnih projekata zaštite i održivog korištenja.

Slika 5. Prekogranični rezervat biosfere Mura-Drava-Dunav proglasio je UNESCO 2021.godine.

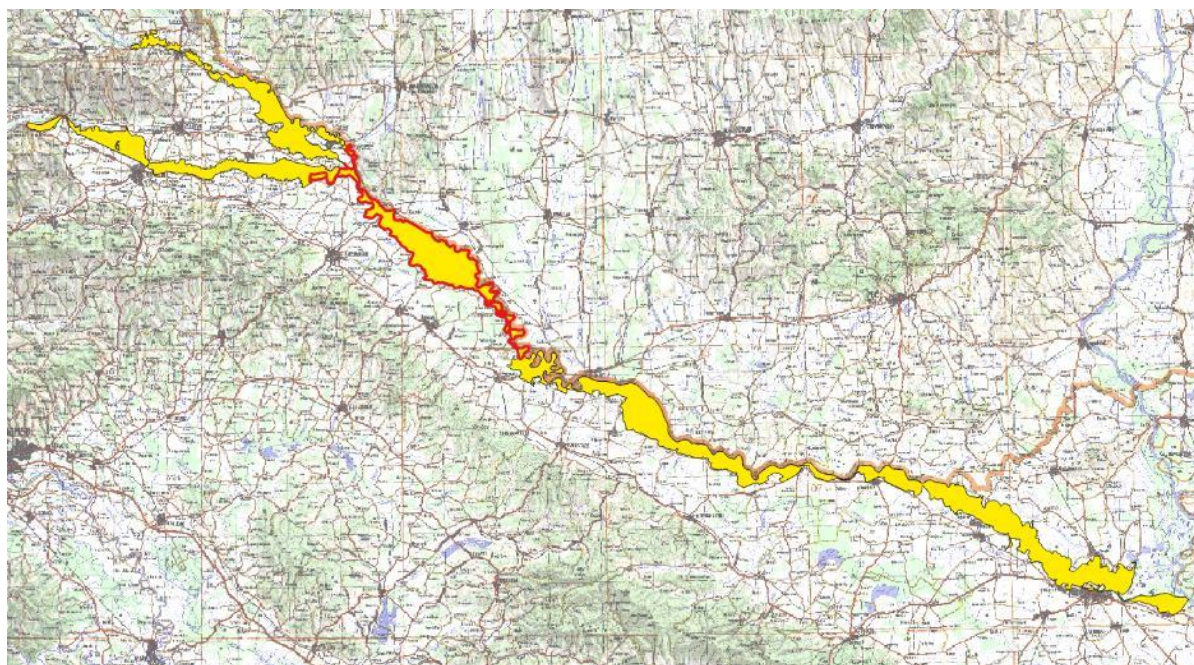
Izvor: https://www.iucn.org/sites/dev/files/content/documents/2022/fs_tbr_mdd_2021.pdf

Osim toga, regionalni park Mura-Drava u KKŽ također je sastavni dio područja ekološke mreže **Natura 2000 Gornji tok Drave** koje je proglašeno kao Područje očuvanja značajno za ptice (POP) i Područje očuvanja značajno za vrste i stanišne tipove (POVS).

Prostor Regionalnog parka karakterizira **kombinacija izuzetnih krajobraznih vrijednosti i bogatstva bioraznolikosti**. Ovdje su još očuvane prirodne riječne obale i sprudovi, poplavne šume, vlažni travnjaci, riječni rukavci i mrtvice, napuštena korita i meandri – staništa bogata biljnim i životinjskim vrstama od kojih su mnoge rijetke i ugrožene u Hrvatskoj i u Europi. Uz ova prirodna staništa skladno su uklopljena mala naselja, okružena mozaikom livada, oranica i šuma.

Slika 6. Izvor: <https://www.zastita-priode-kckzz.hr>

Slika 7. Regionalni park Mura-Drava (žuto); dio u KKŽ –obrubljeno crveno

5.3.2. Ostali zaštićeni dijelovi prirode u KKŽ

Osim Regionalnog parka Mura-Drava, još je 14 zaštićenih dijelova prirode u KKŽ koji također već predstavljaju ili su potencijalne turističke atrakcije. Naročito se to odnosi na lokalitete zaštićene u kategorijama: posebni rezervat, park šuma i značajni krajobraz.

ZAŠTIĆENI DIJELOVI PRIRODE U KKŽ

Posebni rezervat

1. Đurđevački pijesci (geografsko-botanički)
2. Mali Kalnik (botanički)
3. Dugačko brdo (šumske vegetacije)
4. Crni jarki (šumske vegetacije)
5. Veliki pažut (ornitološki)

Park šuma

6. Župetnica
7. Borik

Značajni krajobraz

8. Kalnik
9. Čambina

Spomenik prirode

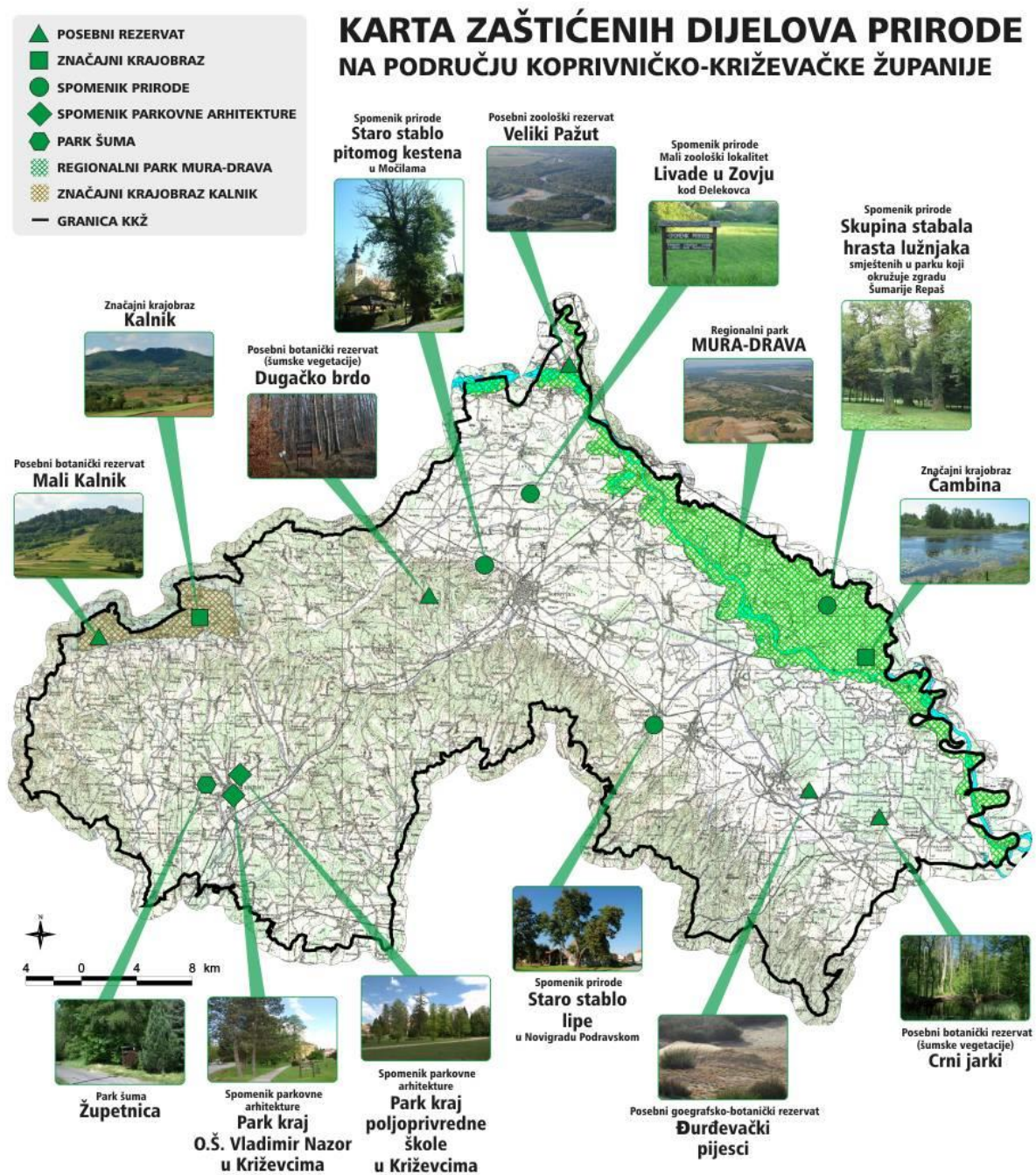
10. Skupina stabala hrasta lužnjaka
11. Mali zoološki lokalitet livade u Zovju
12. Staro stablo pitomog kestena

Spomenik parkovne arhitekture

13. Park kraj OŠ Vladimir Nazor u Križevcima
14. Park kraj Poljoprivredne škole u Križevcima

Regionalni park

15. Mura - Drava

Izvor fotografija: Arhiva Javne ustanove za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Koprivničko-križevačke županije
 Izvor karte: Zavod za prostorno uređenje Koprivničko-križevačke županije

Slika 8. Karta zaštićenih dijelova prirode u KKŽ. Izvor: <https://www.zastita-prirode-kckzz.hr/karta>

Đurđevački pijesci (geografsko-botanički rezervat)

Prirodnu vrijednost Đurđevačkih pijesaka čine ostaci pješčanih staništa – sipina (dina) i travnjaka. To su rijetki i ugroženi stanišni u Europi, a u rezervatu su zastupljeni u mozaiku gdje se izmjenjuju gole pješčane površine obrasle tek pokojom pionirskom pješčarskom vrstom i površine na koje su se uspjele naseliti biljke travnjaka - endemične zajednice sivkaste gladice i vlasulje bradice (As. *Corynephorofestucetum vaginatae*), koju je upravo za ovo područje opisao botaničar I. Soklić 1943. godine. Iako na Đurđevačkim pijescima više nema aktivnog pijeska

Slika 9. Foto: J. Radović

nošenog i oblikovanog vjetrom, ovaj mali rezervat ima veliku prirodno-znanstvenu vrijednost, naročito imajući u vidu da se radi o posljednjim ostacima izuzetno zanimljivog prirodnog fenomena. Ništa manje značajna nije ni edukativna vrijednost Đurđevačkih pijesaka, kao ni uloga ovoga lokaliteta u turističkoj ponudi Grada Đurđevca i Koprivničko-križevačke županije.

Mali Kalnik (botanički rezervat)

Ovaj mali rezervat površine oko 5 ha nalazi se unutar značajnog krajobraza Kalnik i predstavlja najizraženiji dio planine Kalnik s dominirajućim vršnim stjenovitim grebenom Pusta Barbara. Zahvaljujući specifičnim ekološkim uvjetima lokaliteta, vegetacija stijena uključuje mediteranske, alpske i pontske biljne vrste, među kojima se ističu: alpski jaglac (*Primula auricula*), grozdasta kamenika (*Saxifraga aizoon*), ljiljan zlatan (*Lilium martagon*), kalnički karanfil (*Dianthus plumarius*) i druge. Ovaj iznimni krajobraz obogaćuju i ostaci ruševine srednjovjekovnog utvrđenog Starog grada Mali Kalnik.

Slika 10. Izvor: <https://www.zastita-priode-kckzz.hr>

Dugačko brdo (rezervat šumske vegetacije)

Šuma Dugačko brdo se nalazi u blizini Koprivnice, uz jugoistočne obronke Kalnika. U ovoj mješovitoj šumskoj sastojini staroj oko sto godina, najzastupljenija je i najreprezentativnija bukva, a uz nju rastu i hrast kitnjak i grab.

Slika 11. Izvor: <https://www.zastita-priode-kckzz.hr>

Crni jarki (rezervat šumske vegetacije)

Ova reliktna šuma crne johe kod Kalinovca ubraja se među najkvalitetnije sastojine takve vrste u Europi. U njoj je smještena i trajna ekološka ploha kao dio međunarodnog projekta „Čovjek i biosfera“, sa svrhom multidisciplinarnih istraživanja promjena u ekosustavu crne johe. Ovdje se crna joha (*Alnus glutinosa*), vrsta koja nastanjuje zamočvarene terene s visokom razinom podzemne vode, nalazi u optimalnom razvitku. Ovisno o mikoreljefu, zastupljene su tri šumske zajednice: šuma crne johe s poljskim jasenom i sremzom, šuma crne johe s dugoklasnim šašem i šuma hrasta lužnjaka i običnog graba. Općina Kalinovac planira izgradnju poučne staze kroz šumu.

Slika 12. Izvor: <https://www.zastita-priode-kckzz.hr>

Veliki Pažut (ornitološki rezervat)

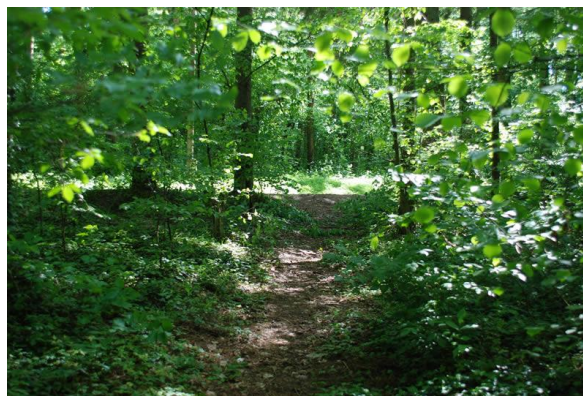
Rezervat se nalazi na prostoru ušća Mure u Dravu, unutar regionalnog parka Mura-Drava. Proteže se neposredno uz Legrad, a uključuje nedavno nastalo novo ušće Mure, sjeverno od riječnih otoka i starog ušća kod Halasz Csarde. Prekrasan krajobraz, iznimna bioraznolikost i značaj za ptičji svijet, potaknuli su njegovu zaštitu još 1983. godine. Uz raznolika vodena i močvarna staništa kao što su brojni rukavci, mrtvice i stare depresije, ovdje je zastupljena očuvana poplavna šuma vrba i topola, koja je u nekim dijelovima gotovo potpuno divlja i neprohodna. Ovakvo stanište idealno je za brojne ptičje vrste, kao i za krupne sisavce poput jelena, srne i divlje svinje. Veliki Pažut je značajan za selidbe, zimovanja i gniježđenje ptica. Tijekom 1990-tih godina, u okviru projekta reintrodukcije dabra u Hrvatsku, upravo ovdje su bili pušteni prvi primjerci dabra, a vrsta se do danas uspješno udomačila u ovom za dabra idealnom staništu te proširila na nova močvarna staništa uz Dravu. Posjećivanje šireg prostora ušća Mure u Dravu danas je vezano za lokaciju izletišta Halasz Csarde, koja je spojena neasfaltiranom cestom s obližnjim Legradom. Planiranom izgradnjom staze u dužini od cca 1 km od Halasz Csarde do novog ušća, uključujući dva mosta, omogućiti će se pješačko i biciklističko posjećivanje novog ušća u rubnom dijelu rezervata.

Slika 13. Detalj iz Velikog Pažuta. Foto: J.Radović

Park šuma Župetnica

Smještena u neposrednoj blizini Križevaca, ova park šuma namijenjena je prvenstveno za odmor i rekreaciju njegovog stanovništva. Mješoviti šumski kompleks uključuje sastojine hrasta kitnjaka, običnog graba, crne johe i drugih vrsta drveća. Kroz šumu se proteže rekreativna trim staza, a ovdje se nalazi i šumski rasadnik s nizom hortikulturnih sadnica listača i četinjača, te ukrasnog grmlja.

Slika 14. Izvor: <https://www.zastita-prirode-kckzz.hr>

Park šuma Borik

Šuma „Borik“ je stotinjak godina stara borova i bagremova šuma s razgranatom mrežom puteljaka i uređenom trim-stazom.

Ova sportsko-rekreativna zona je idealna za šetnje, trčanje, vožnju biciklom i terenske pripreme športaša. Nedavno je ovdje izgrađen hostel, a uređuje se i nova poučna staza kroz šumu.

Slika 15. Izvor: <https://djurdjevac.hr/>

Značajni krajobraz Kalnik

Krajobrazom Kalnika dominiraju bjelogorične šume, a u nižem pojasu polja i vinogradi s poznatim kalničkim kletima koje odražavaju tradicijsku arhitekturu ovoga područja. Vršni pojas obilježavaju raznoliki stjenoviti reljef uz kojega su vezane specifične biljne zajednice i pripadajuća flora. Ljepotu i doživljaj krajobraza upotpunjuju i ostaci zidina utvrda starih gradova Velikog i Malog Kalnika koji su zaštićeni spomenici kulture. Kroz zaštićeno područje proteže se 5 km duga Kalnička kružna poučna staza koja započinje pored planinarskog doma. Ovaj značajni krajobraz uključen je u ekološku mrežu Natura 2000 kao područje značajno za ptice – POP POP Bilogora i Kalničko gorje.

Slika 16. Izvor: <https://www.zastita-prirode-kckzz.hr>

Značajni krajobraz Čambina

Bara Čambina je mrtvica polukružnog oblika koja je preostala od nekadašnjeg dravskog meandra. Smještena je u najistočnijem dijelu Koprivničko-Đurđevačkog prekodravlja u blizini mjesta Ždala, uz mađarsku granicu. Okružena je šumom hrasta lužnjaka i šumarcima vrba, a rubni dijelovi su obrasli trskom i vrbama. Čambina predstavlja jedinstveni spoj šumskog i močvarnog staništa u Podravini, bogat močvarnom florom te ptičjim i ribljim svijetom. Uz jezero je izgrađen lovački dom koji raspolaže smještajnim kapacitetima i konferencijskom salom.

Slika 17. Izvor: <https://podravinaiprigorje.hr/>

Spomenik prirode Livade u Zovju

Zaštićeno područje čini mala livada površine 1 ha u Zovju kod Đelekovca. Tu je stanište velikog livadnog plavca (*Phengaris teleius*) i zagasitog livadnog plavca (*Phengaris nausithous*) koji spadaju među najugroženije europske vrste leptira. Za njihov opstanak presudno je postojanje biljke krvare (*Sanguisorba officinalis*) na koju polažu jaja, određene vrste mrava koji odnose mlade gusjenica u mravinjak gdje prezimljuju, hraneći mrave svojim izlučevinama, te vlažnog livadnog staništa – rijetka kombinacija koja je zastupljena upravo na ovom lokalitetu.

Slika 18. Izvor: <https://www.zastita-prirode-kckzz.hr>

5.3.3. Značajni lokaliteti prirodnih vrijednosti uz Muru i Dravu

Na području regionalnog parka Mura-Drava, uz rijeke se nalazi niz lokaliteta koji se **ističu krajobraznim vrijednostima i bogatstvom bioraznolikosti** te predstavljaju važan potencijal za uključivanje u turističku ponudu (vodeći računa o nužnim ograničenjima sa stanovišta zaštite prirode). Uz iznimku Velikog Pažuta i Čambine koji su obrađeni u poglavlju o zaštićenim područjima, slijedi kratki prikaz pojedinih lokacija.

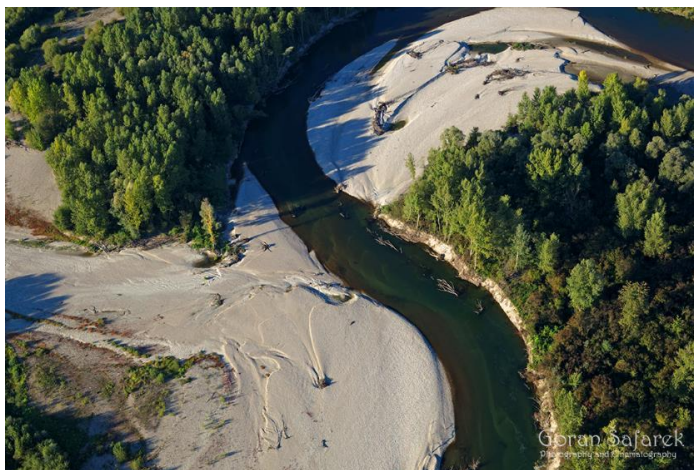
1. Stara Drava kod Podravske Selnice
2. Posebni ornitološki rezervat Veliki Pažut
3. Ušće Mure (okolica Legrada)
4. Libanovec (okolica Legrada)
5. Jezero Jagnježđe (Jegeniš) kod Legrada i mrtvica kod Đelekovca
6. Drava kod Šoderice
7. Šoderica
8. Šljunčare „Autoput“
9. Rukavac kod Gotalova i Otočke
10. Rukavac kod Komatnice i potok Gliboki
11. Ješkovo
12. Mrtvice i šljunčare kod Gabajeve grede
13. Drava uzvodno od Repaškog mosta
14. Čingi Lingi
15. Šuma Repaš
16. Čambina
17. Drava nizvodno od Repaškog mosta i Sekuline
18. Drava kod Novog Virja
19. Mrtvice kod Ferdinandovca
20. Drava kod Jelkuša

Slika 19. Smještaj značajnih lokaliteta prirodnih vrijednosti uz Dravu

1. Stara Drava kod Selnice Podravske

Stara Drava se proteže nizvodno od hidroelektrane Donja Dubrava, južno od njezinog odvodnog kanala, a sjeverno od mjesta Selnica Podravska. Ona je ovdje suženog toka i s malom količinom vode, ali je ipak još zadržala dinamičke procese erozije i taloženje šljunka te čak slobodno probija nove rukavce. Nepristupačnost terena i izrazita raznolikost vodenih i močvarnih staništa, uključujući brojne stare depresije ispunjene vodom, uvjetuju veliko bogatstvo bioraznolikosti. Ovdje žive vidra, dabar, crna roda, štekavac i brojne druge zaštićene vrste (Sjajno, 2019.). Ovaj lokalitet je moguće prilagoditi za posjećivanje, uz uvažavanje potreba zaštite prirode. Cesta koja prolazi kroz Selnicu Podravsku u neposrednoj je blizini biciklističkih ruta Drava D1 i dionice S06 Amazon of Europe. Uređenjem poučne staze i biciklističkog odmorišta uz staru Dravu omogućilo bi se posjećivanje ove vrijedne dionice Europske Amazone.

Slika 20. Foto: G.Šafarek. Izvor: Sjajno, 2019

3. Ušće Mure u Dravu kod Halaš Čarde

Neposredno uz Legrad nalazi se bivše ušće Mure u Dravu koje se nedavno, probojem Drave, premjestilo sjevernije. Lokalitet je poznat kao **izletište Halaš Čarda** s plažom Sip koju tijekom ljeta koriste stanovnici Legrada za rekreaciju i kupanje. U okviru projekta „DRAVA LIFE – Integrirano upravljanje rijekama“ Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode na području KKŽ (JU KKŽ) izgradila je 2018.godine promatračnicu i poučnu stazu s deset tabli o bioraznolikosti ovoga područja, a kroz Interreg projekt „Transboundary Management Programme for the planned 5-country Biosphere Reserve Mura-Drava-Danube“ - coop MDD, tijekom 2019. godine je uz promatračnicu izgradila i Školu uz rijeku koja je prvenstveno namijenjena održavanju edukativnih aktivnosti za djecu školske i predškolske dobi o bioraznolikosti područja Mure i Drave. Općina Legrad započinje s uređenjem postojeće nerazvrstane ceste između Legrada i Halaš Čarde u biciklističku stazu, a planira i nastavak postojeće poučne staze prema lokaciji novog ušća do granice rezervata Veliki Pažut (Sjajno, 2020).

Slika 21. Promatračnica i škola uz rijeku na lokaciji Halaš Čarda. Foto: G.Šafarek. Izvor: Sjajno, 2019.

4. Libanovec kod Đelekovca

Nizvodno od Legrada na Dravi se ističe mali lokalitet sa strmom riječnom obalom gdje već više godina gnijezde ptice bregunice, pčelarice i vodomari. Procijenjeno je da se ovdje gnijezdi kolonija od oko 1000 parova bregunica (Šafarek u: Sjajno, 2019.). Erozija rijeke ovdje je vrlo jaka i neprestano ruši obalu što je pogodno za gniježđenje ptica. U okviru projekta „DRAVA LIFE – Integrirano upravljanje rijekama“ JU KKŽ postavila je 2020. godine u blizini kolonije edukativnu tablu o bregunicama, a postavljena je i tabla s upozorenjem da se potrebno oprezno kretati, s obzirom na strmu obalu. Zahvaljujući prilaznoj cesti, lokacija je pristupačna. Općina Legrad planira na ovom mjestu urediti odmorište za posjetitelje s klupama i koševima za otpad (Sjajno, 2020).

Slika 22. Foto: J.Radović

5. Jezero Jagnježđe (Jegeniš) kod Legrada i mrtvica kod Đelekovca

Jezero Jagnježđe (Jegeniš) je šljunčara u kojoj se i danas vrši eksploatacija. U sjevernom dijelu se razvila bogata vodena i močvarna vegetacija, a u dubljem južnom dijelu nekoliko je umjetnih otočića. U neposrednoj blizini jezera, odvojeno uskim pojasom šume i šikare, nalazi se Đelekovačka mrtvica koja se proteže uz zapadnu obalu jezera u obliku potkove.

Slika 23. Jezero Jagnježđe (Jegeniš). Izvor:

<https://hr.wikipedia.org/wiki/>

Mrtvica je zarasla i teško pristupačna zbog guste šikare koja ju okružuje, te nije prikladna za posjećivanje, no u kombinaciji sa šljunčarom uz koju se proteže, predstavlja važan lokalitet za bioraznolikost na području Općine Legrad. Jezero Jagnježđe (Jegeniš) krajobrazno je vrlo atraktivna lokacija, smještena u neposrednoj blizini Đelekovca, gdje se dodiruju biciklističke rute Drava D1 i Amazon of Europe S06. Stoga je pogodna za razgledavanje, a Općina Legrad planira ovdje urediti biciklističko odmorište s osnovnom pratećom opremom.

6. Drava kod Šoderice

U neposrednoj blizini jezera Šoderica kod Botova, Drava se širi u splet kanala i šljunčanih otoka s pješčanim dijelovima. Ovdje je dinamika Drave vrlo izražena pa je krajobraz promjenljiv. Sprudovi u različitim stadijima obrasta vegetacijom predstavljaju gnjezdilište raznih ptica, a riječni plićaci njihovo hranilište. Spori rukavci i bare te okolne šikare i šume također su staništa brojnih vrsta. Na ovoj lokaciji nalazi se promatračnica i poučne table koje je kroz projekt IPA „Three Rivers = One Aim“ postavila JU KKŽ.

Slika 24. Pogled na Dravu kod Šoderice iz promatračnice. Foto: J.Radović

7. Jezero Šoderica

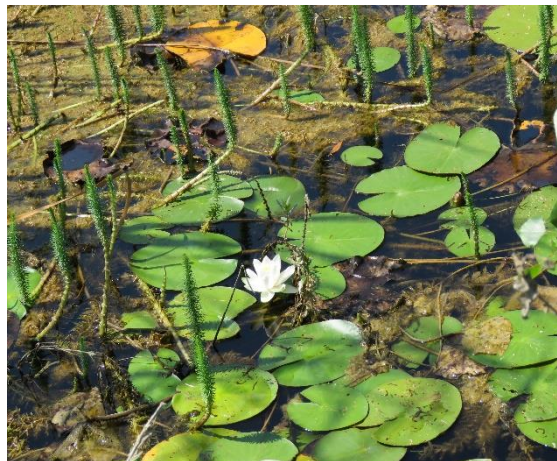
Jezero Šoderica je preko 150 godina stara šljunčara uz Dravu koja je s vremenom poprimila značajke prirodnog vodnog tijela s razvijenom vodenom i močvarnom vegetacijom i pripadajućim životinjskim svijetom. Ona je gnjezdilište i zimovalište ptica te stanište niza drugih vodenih i močvarnih biljnih i životinjskih vrsta. Šoderica je popularno i omiljeno mjesto žitelja KKŽ za odmor i rekreaciju. Kroz nedavno završeni projekt „Promicanje održivog razvoja prirodne baštine Općine Legrad” uređena je šetnica i poučna staza uz obalu jezera koja predstavlja važan informativno-edukativni punkt za prezentaciju prirodnih vrijednosti uz Dravu. Uz Šodericu prolazi biciklistička ruta Amazon of Europe S06, a u planu je urediti i stazu između Legrada i Šoderice.

Slika 25. Foto: G.Šafarek. Izvor: Sjajno, 2019.

8. Šljunčare „Autoput“

Na desnoj obali Drave nizvodno od Botovskog mosta, iskapanjem šljunka nastala su mala odvojena jezerca. Plitka su i zarasla u vodenu i močvarnu vegetaciju. Okružena su mozaikom staništa - vlažnim livadama, šumarcima vrba i topola, starim kanalima. Posjećuju ih uglavnom ribiči. U proljeće su ova jezera važna mrijestilišta, posebice mukača (*Bombina sp.*)

Slika 26. U šljunčarama „Autoput” zajedno s uobičajenim bijelim lopočom raste ugroženi rijetki borak (*Hippuris vulgaris*). Foto: J.Radović

9. Rukavac kod Gotalova i Otočke

U Prekodravlju nizvodno od Botovskog mosta uz mjesta Gotalovo i Otočka, Drava se širi u prostranu poplavnu nizinu omeđena dravskim nasipom. Unutar tog šireg područja odvaja se lijep i dugački rukavac, jedan od najvećih i najdužih uopće na cijelom toku Drave. Ovdje se nalazi mozaik staništa šuma, šibljaka, rukavaca, mrtvica te livada. Značajne površine zauzimaju poplavne šume vrba i topola. Mjesto Otočka s druge strane nasipa zastupljeno je raštrkanim kućama u širokom području.

Slika 27. Foto: G.Šafarek. Izvor: Sjajno, 2019.

10. Rukavac kod Komatnice i potok Gliboki

Na desnoj obali Drave uz Komatnicu kod Hlebina, nalazi se jedan od najljepših dravskih rukavaca, u kojega se ulijeva potok Gliboki. Ovo teško pristupačno područje dijelom je mozaik zaraslih livada i šumaraka, a dijelom gusta šuma vrba i topola. Selo Komatnica sadrži očuvanu podravsku arhitekturu što doprinosi atraktivnosti područja.

Slika 28. Foto: G.Šafarek. Izvor: Sjajno, 2019.

11. Mrtvica Ješkovo

Na lijevoj obali Drave u području mjesta Gola, očuvana je stara dravska mrtvica, tipičnog polukružnog oblika. Strme obale zarasle su vrbama, a plitke trskom. Ovo je značajno močvarno stanište u blizini Drave, ali okruženo poljoprivrednim površinama sela Gole. Posjećuju ga uglavnom ribiči.

Slika 29. Izvor <https://tzip-sredisnja-podravina.hr>

12. Mrtvice i šljunčare kod Gabajeve Grede

Šljunčare i mrtvice na desnoj obali Drave kod mjesta Gabajeva Greda značajne su vodene površine, zarasle u močvarnu vegetaciju. Područjem prolazi stari dravski rukavac-mrtvica, oko kojega je iskapanjem šljunka nastalo nekoliko jezeraca.

Slika 30. Foto: G.Šafarek. Izvor: Sjajno, 2019.

13. Drava uzvodno od Repaškog mosta

Područje karakteriziraju veliki šljunčani (dijelom pješčani) sprudovi koji se lijepo vide s Repaškog mosta. Nakon napuštanja kolonije kod Botova, ovdje se preselila kolonija crvenokljunih i malih čigri. Ovo je danas na Dravi najveća i najznačajnija kolonija čigri. Na obalama, unutar nasipa je očuvan širi pojas poplavne šume s nekoliko mrtvica. Drava je u ovom području vrlo široka i još uvijek dinamički stvara staništa visokih strmih obala i sprudova.

Slika 31. Foto: J.Radović

14. Čingi Lingi

Šljunčare Čingi Lingi sastoje se od tri jezera smještene kod mjesta Molve, odnosno Gornja Šuma. Danas su to mjesta za rekreaciju - ribolov i kupanje pa su izgubile na prirodnoj vrijednosti, ali su ipak značajna vodena staništa. Jezera predstavljaju vrijedno rekreacijsko područje i jedno je od glavnih turističkih odredišta u općini Molve.

Slika 32. Izvor: <https://tzip-sredisnja-podravina.hr>

15. Šuma Repaš

Šuma Repaš zauzima velik dio hrvatskog Prekodravlja, od Mjesta Ždale i Repaša pa do mađarske granice. To je šuma hrasta lužnjaka, ponajviše zajednica sa grabom, mjestimice s vrbama i johama. Veliki značaj imaju stari dravski rukavci koji prolaze šumom, a koji su važna mjesta za razmnožavanje vodozemaca i gmazova. Ovo je jedini značajni kompleks šume hrasta lužnjaka u KKŽ.

Slika 33. Izvor: <https://tzip-sredisnja-podravina.hr>

17. Drava nizvodno od Repaškog mosta i Sekuline

Dravu nizvodno od Repaškog mosta karakterizira prirodna riječna dinamika zahvaljujući kojoj postoji veliki broj sprudova i manjih rukavaca. Poplavna nizina je smanjena u odnosu na prekodravski dio Drave, ali još uvijek čini značajan udio poplavne šume s močvarnim staništima i rukavcima. Neposredno uz Repaški most, nizvodno s desne strane nalaze se stare i plitke šljunčare zvane Sekuline. Pod utjecajem su čovjeka – uglavnom ribolova, ali je očuvano močvarno stanište.

Slika 34. Foto: G.Šafarek. Izvor: Sjajno, 2019.

18. Drava kod Novog Virja

U ovom području prestaje Prekodravlje, državna granica se vraća na rijeku, odnosno lijeva obala Drave postaje mađarska, izuzev manjih dijelova koji prate stare meandre. Ti su dijelovi slabo dostupni te na njima boravi veći broj ptica, uslijed manjeg uznemiravanja. S desne obale je relativno uzak pojas poplavne nizine, a njime protječe dravski rukavac. Područje je teško pristupačno.

Slika 35. Foto: G.Šafarek. Izvor: Sjajno, 2019.

19. Mrtvice kod Ferdinandovca

Desna obala Drave kod Ferdinandovca (zaselak Bakovci) značajno je kultivirana, ali krajobraznu vrijednost značajno podižu dvije mrtvice polukružnog oblika, negdašnji dravski meandri – Lijepa Greda i Bakovci. Budući se nalaze na samoj državnoj granici koja ide uz njihovu obalu, ovdje je kretanje ograničeno. Mrtvice su, kao i većina takvih staništa, u poznom stadiju zarastanja, ali još uvijek predstavljaju značajna močvarna staništa.

Slika 36. Foto: G.Šafarek. Izvor: Sjajno, 2019.

20. Drava kod Jelkuša

Mali dio Drave na njezinoj lijevoj obali, na samoj granici s Virovitičko-podravskom županijom, dio je zaštićenog područja Jelkuš. Ovdje je u značajnoj mjeri zastupljen pijesak, uz kojega su vezane i specifične biljne zajednice. Neposredno prije Jelkuša, na lijevoj obali rijeke, nalazi se dugi odsječak Drave s visokim i strmim obalama. Ovdje je posljednjih godina smještena najveća kolonija bregunica. Samo dio obale pripada teritoriju Republike Hrvatske. Pristup području moguć je jedino vodenim putem.

Slika 37. Foto: G.Šafarek. Izvor: Sjajno, 2019.

5.4. Ograničenja i preporuke vezane za zaštitu prirodnih vrijednosti

Nisu propisana detaljna ograničenja ili preporuke za posjećivanje zaštićenih područja i drugih prirodnih vrijednosti na području KKŽ. Takva ograničenja i preporuke relevantne su naročito za osjetljive lokalitete koji su uglavnom teško dostupni pa samim time i bolje očuvani. Njihovo otvaranje za posjećivanje podrazumijeva osiguravanje olakšanog pristupa lokacijama i utjecaj samih posjetitelja, a to predstavlja realnu opasnost za bioraznolikost, u prvom redu za rijetke i ugrožene biljne i životinjske vrste koje su tamo zastupljene.

Ograničenja/preporuke za posjećivanje osjetljivih područja mogu se odnositi na:

- Ograničenje broja posjetitelja koji mogu istovremeno sudjelovati u posjetu osjetljivom području (broj posjetitelja i/ili grupa; moguća su vremenska, npr. dnevna/sezonska i prostorna ograničenja)
- Ograničenje pristupa i/ili kretanja po osjetljivom području (radi očuvanja bioraznolikosti ili radi sigurnosti posjetitelja)
- Ograničenje aktivnosti koje se mogu provoditi tijekom posjeta
- Ograničenje buke
- Zabrane pojedinih aktivnosti (npr. branje, sakupljanje, oštećivanje ili uništavanje biljaka i gljiva, oštećivanje gnijezda i duplji životinja, uznemiravanje životinja, bacanje otpada, paljenje vatre i drugo)
- Zabrana vožnje i/ili parkiranja vozila izvan površina namijenjenih za vožnju ili parkiranje
- Zabrana kretanja izvan označenih puteva i staza
- Uspostava sustava rezervacije posjeta u skladu s određenim kapacitetima za pojedino područje
- Utvrđivanje kriterija/uvjeta za izdavanje koncesija i koncesijskih odobrenja
- Analiza prostornog i vremenskog rasporeda i protoka posjetitelja

Za očekivati je da će s vremenom doći do sve intenzivnijeg posjećivanja prirodnih lokaliteta te da će se broj posjetitelja povećavati. Neka trenutačno teško dostupna mjesta postati će

pristupačnija. Važno je da se najosjetljivije lokacije posjećuju organizirano, uz uvjete utvrđene od strane JU KKŽ. Poželjno bi bilo prirediti **upute za posjećivanje osjetljivih područja** te ih na odgovarajući način distribuirati turističkim agencijama, vodičima, smještajnim objektima u kojima se turistima pružaju informacije i dr., te objaviti na web stranicama relevantnih institucija. Također je prikladno na frekventnim lokacijama postaviti **table s odgovarajućim upozorenjima** o ponašanju tijekom posjeta.

5.5. Kulturno-povijesne i ostale turističke atrakcije

Kako je navedeno ranije u tekstu, turističke atrakcije podrazumijevaju prirodne i stvorene (Kušen, 2001.). Skupina „stvorene“ turističke atrakcije uključuje kulturno-povijesne i ostale turističke atrakcije, među njima i kategoriju turističke staze, putove i ceste, koja se detaljno obrađuje u sljedećem poglavlju. U ovom poglavlju prikazuju se najznačajnije kulturno-povijesne i ostale turističke atrakcije na području KKŽ koje predstavljaju resurse u smislu turističkih tematskih staza.

U KKŽ zaštićeno je i evidentirano ukupno 1.661 **kulturno dobro**, od toga 475 kulturno-povijesnih cjelina, 986 pojedinačnih kulturnih dobara i njihovih sklopova, 112 kulturnih krajolika, 80 pokretnih kulturnih dobara te 8 nematerijalnih kulturnih dobara. Službeno zaštićenih kulturno-povijesnih vrijednosti ima ukupno 188, od toga nepokretnih kulturnih dobara 129, pokretnih kulturnih dobara 52 i nematerijalnih kulturnih dobara 7 (Razvojna agencija PORA KKŽ, 2021).

Osim registriranih kulturnih dobara, **ostale turističke atrakcije** prema Kušenovoj podjeli, koje se mogu uključiti u sadržaje tematskih staza, predstavljaju i različiti elementi tradicijske baštine (folklor, rukotvorstvo, tradicijski obrti, gastroenologija, gastronomija i drugo); znamenite osobe; povijesni događaji; kulturne ustanove (muzeji, galerije, izložbeni prostori i drugo); kulturne i druge manifestacije te ostale turističke atrakcije.

5.5.1. *Nepokretna kulturna doba*

Nepokretna kulturna dobra obuhvaćaju kulturno - povijesne cjeline te pojedinačna kulturna dobra i njihove sklopove.

Od **kulturno-povijesnih cjelina**, ističu se zaštićene kulturno - povijesne cjeline gradova Koprivnice i Križevaca; tri groblja (Koprivnica, Križevci) i osam arheoloških lokaliteta i nalazišta. Značajan je i Đurđevac (Stari grad, Sošice).

Zaštićena **pojedinačna kulturna dobra i njihovi sklopovi** uključuju 78 sakralnih građevina, niz profanih građevina i kompleksa – među njima dvorce, kurije i obrambene građevine, te kategorije: spomen obilježja i povijesna oprema prostora (pilovi).

Slika 38. Kulturno-povijesna cjelina grada Koprivnice zaštićeno je nepokretno kulturno dobro. Izvor: <https://podravinaiprigorje.hr/>

Crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije u Molvama zaštićeno je kulturno dobro i jedna od postaja na **hodočasničkom tematskom putu Camino Podravina**. Crkvene orgulje i crkveni inventar također su zaštićeni kao pokretna kulturna dobra. Svake godine na blagdan Velike Gospe, u crkvu se u procesiji prenosi drveni gotički kip Majke Božje Molvarske koji se inače čuva u obližnjoj Zavjetnoj kapelici, a u crkvi ostaje do blagdana Male Gospe. Kip je nastao oko 1470. godine, a uz njega je vezana lokalna legenda te se vjeruje da je čudotvoran.

Slika 39. Izvor: <https://www.zupa-molve.com/>

Crkva sv. Martina u Virju izgrađena je početkom 19.stoljeća na temeljima stare crkve koja je izgorjela u požaru. Unutarnji prostor crkve oblikovan je u baroknom stilu, sa starim oltarom iz 18.stoljeća. Crkvene orgulje zaštićene su kao pokretno kulturno dobro. Crkva je dio europske **hodočasničke tematske staze „Stopama Svetog Martina“** koja povezuje gradove i mjesta s crkvama, katedralama i kapelama posvećenima sv. Martinu. Na crkvu je 2008. godine postavljen simbolični odljevak stope svetog Martina i informativna tabla, a lokalitet je upisan na kulturnu kartu Europe. Hrvatske tradicije slavljenja sv. Martina biskupa zaštićeno su nematerijalno kulturno dobro.

Slika 40. Izvor: <https://tzip-sredisnja-podravina.hr/>

Dvorac Inkey u Rasinji podno Kalnika sagrađen je sredinom 19. stoljeća na mjestu stare kurije i pripadajućih gospodarskih zgrada. Unatoč adaptacijama u velikoj mjeri je očuvan, a ističe se slikovitošću i bogatstvom dekoracije uz sačuvane elemente izvorne opreme. Danas je dvorac u vlasništvu KKŽ, koja je započela s projektom njegove obnove, a u planu je oko dvorca urediti **biciklističke i pješačke staze** za posjetitelje.

Slika 41. Dvorac Inkey u Rasinji. Izvor:

Mali Kalnik spominje se kao utvrđeni grad od 1334. godine, a bio je napušten u 17. stoljeću. Građen je na stijeni na planini Kalnik. Njegove ruševine sadrže dijelove zidina s obje strane prilaznog puta, gdje su nekoć bila gradska vrata. Na istoku je postojala četverokutna kula kroz koju se prelazilo u jezgru grada, na najvišem dijelu uzvisine. Mali Kalnik nalazi se u zaštićenom krajobrazu Kalnik, uz kružnu **poučnu stazu**.

Slika 42. Ruševine Malog Kalnika. Izvor: <https://podravinaiprigrorje.hr/>

Srednjovjekovni stari grad **Veliki Kalnik** spominje se još 1243. godine kao „castrum nostrum Kemluk“ u ispravi kralja Bele IV. Do 17. stoljeća bio je nekoliko puta obnavljan, počevši s najstarijim objektima na vrhu od kojih se noviji dijelovi spuštaju do podnožja stijena. Najstariji dio je zidom povezan s velikom gotičkom kulom, sagrađenom oko 1500. godine. Nalazi se u zaštićenom krajobrazu Kalnik, uz kružnu **poučnu stazu**.

Slika 43. Stari grad Veliki Kalnik. Izvor: <https://podravinaiprigrorje.hr/>

Stari grad Đurđevac srednjovjekovna je nizinska utvrda osebujne arhitekture, podignuta na močvarnom području uz istoimeno naselje. Gradnja je započeta u 14. stoljeću. To je osmerokutna građevina s unutrašnjim dvorištem i ulaznom branič kulom. Utvrda je bila osobito značajna u vrijeme prodora Osmanlija u 16. stoljeću. Danas su u njoj smješteni Muzej Grada Đurđevca, Interpretacijski centar Picokijade, vjenčalonica u renesansnom stilu te restoran i pivnica Stari grad d.o.o. Lokalitet se nalazi uz **poučnu stazu Trim staza Borik**.

Slika 44. Stari grad Đurđevac. Izvor: <https://visitdjurdjevac.hr/>

Galerija naivne umjetnosti Hlebine zaštićena je kao nepokretno, a njezina zbirka kao pokretno kulturno dobro. Osnovana je 1968. g. kao izdvojeni odjel Muzeja grada Koprivnice, u ishodištu Hlebinske škole naivne umjetnosti. Galerija djeluje kao stalni muzejski postav donacije slika Ivana Generalića, zbirke slika na staklu prve generacije (I. Generalić, F. Mraz, M. Virius) i druge generacije izvornih slikara i kipara Hlebinske škole (F. Filipović, D. Gaži, J. Generalić, F. Dolenec, M. Kovačić, I. Večenaj) te kao izložbeni salon s povremenim izložbama. Okosnica je tematske staze **Galerijska cesta Podravine i Prigorja**.

Slika 45. Izvor: <https://www.muzej-koprivnica.hr/>

5.5.2. Pokretna kulturna dobra

Od zaštićenih **pokretnih kulturnih dobara** u KKŽ najveći broj otpada na zaštićene orgulje i sakralni inventar. Među preostalim zaštićenim dobrima su muzejska građa i galerijske te etnografske zbirke. Etnografske zbirke su općenito vrlo vrijedan resurs za tematske staze.

Etnografska zbirka Večenaj u Goli izložena je u rodnoj kući eminentnog naivnog slikara Hlebinske škole Ivana Večenaja, a sadrži više od 700 etnografskih predmeta sakupljenih kroz dugi niz godina. Zbirka je zaštićeno kulturno dobro, zajedno sa tradicijskom okućnicom i zgradama (kuća, štala, štagalj i radionica). Mjesto Gola se nalazi uz državnu **biciklističku rutu D7** Balaton – Lonjsko polje.

Slika 46. Izvor: <https://podravinaiprigrorje.hr/>

Etnografska zbirka u Etno-muzeju Slavko Čamba u Đurđevcu sadrži preko tisuću različitih etnografskih predmeta iz 18., 19. i početka 20. stoljeća, koji dočaravaju seljački i težački život žitelja đurđevačke Podravine. Posebno je zanimljiv dio zbirke na otvorenom koju sačinjava kompleks s kućom od slame iz 18. stoljeća i dvorištem ograđenim ogradom od pruća. Tu je seoski bunar, krušna peć, virjan, kovačnica, štagelj s brojnim alatima koji su se mogli naći na starom seoskom gospodarstvu.

Slika 47. Izvor: <https://podravinaiprigrorje.hr/>

Etnografska zbirka Josipa Cugovčana u Podravskim Sesvetama, koje se nalaze uz državnu **biciklističku rutu D1 Drava i dionicu S08 Amazon of Europe**, prikazuje ambijent i način života na selu, a osobita su vrijednost dijelovi i kompleti narodne nošnje, tkanje, vezovi i oglašnja te tkalački stan. Uz brojne komade namještaja, kućnog inventara i pribora, različitih pomagala, alata i predmeta iz svakodnevne upotrebe, važan dio zbirke su i predmeti vezani uz narodne običaje, bojane ukrašene pisanice iz Podravine te bogato ukrašene preslice starije od sto godina.

Slika 48. Izvor: <https://podravinaiprigorje.hr/>

Osim navedenih, postoji veći broj **drugih etnografskih zbirki** na području KKŽ, o kojima se podaci mogu naći na web stranicama turističke zajednice Središnja Podravina <https://tzp-sredisnja-podravina.hr/> : Etnografska zbirka "Legradska hiža", Legrad; Privatna etno zbirka Levakovi, Molve; Etnografska zbirka obitelji Kopas, Šemovci kod Virja; Etnografska i arheološka zbirka Torčec, Drnje; Etno galerija Josip Turković; Etno kuća Jančina hiža, Hlebine; Etnografska zbirka Zavičajnog muzeja Virje, Etno kuće obitelji Karlovčan, Brodić; Stari zanati, Tihomir Želimorski, Hlebine; zbirka Hećimović u Jagnjedovcu (Sunčano selo).

5.5.3. Tradicijska baština (nematerijalna kulturna dobra)

Sukladno UNESCO-voj Konvenciji o zaštiti nematerijalne kulturne baštine, nematerijalna kulturna dobra uključuju kategorije: usmena predaja, izričaji i govori (U); izvedbene umjetnosti (I); običaji, obredi i svečanosti (O); znanje i vještine (Z); tradicijski obrti (T). Za područje KKŽ u Registru kulturnih dobara Republike Hrvatske registrirano je 16 zaštićenih i dva preventivno zaštićena nematerijalna kulturna dobra (Peteranski vez i Križevački statuti). Od toga ih je 9 zastupljeno isključivo u KKŽ, a ostali se vezuju za šire područje (u tablici oznaka: više adresa).

Tablica 1. Popis zaštićene nematerijalne kulturne baštine na području KKŽ. Izvor: Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske. <https://registar.kulturnadobra.hr/#/>. Masno su obilježena kulturna dobra koja su zastupljena samo na području KKŽ.

Reg. broj	Naziv kulturnog dobra	Adresa	Kateg.
Z-3353	Medičarski obrt s područja sjeverozapadne Hrvatske i Slavonije	Više adresa	T
Z-3622	Umijeće izgradnje i sviranja gajdi i duda u istočnoj i središnjoj Hrvatskoj	Više adresa	Z
Z-3791	Umijeće ukrašavanja uskršnjih jaja - pisanica u Podravini	KKŽ -više adresa	Z
Z-3401	Legenda o picokima	Đurđevac	U
Z-5422	Ivanečki vez	Općina Ivanec	Z
Z-5651	Priprema slastice bregofska pita	Koprivnički Bregi	Z
Z-5778	Slikanje uljanim bojama na staklu u maniri naive "Hlebinske slikarske škole"		Z
Z-5954	Umijeće izrade i sviranja cimbalu u Podravini, Međimurju i Hrvatskome zagorju	Više adresa	Z
Z-5955	Umijeće sviranja na tamburama farkašicama u sjevernoj i sjeverozapadnoj Hrvatskoj	Više adresa	Z
Z-6698	Znanje i umijeće proizvodnje živog vapna na tradicijski način	Više adresa	Z
Z-7473	Priprema tradicijskog kolača - pogača z oreji	Đurđevac	Z
Z-7475	Priprema tradicijskog kolača - podravska mazanica	Virje	Z
Z-7298	Tradicijska esperanta u Hrvatskoj	Više adresa	U
Z-7341	Hrvatske tradicije slavljenja sv. Martina biskupa	Više adresa	O
Z-7412	Zlatna formula hrvatskoga jezika ča-kaj-što	Više adresa	U
Z-7472	Tradicijske hrvatskog lovstva	Više adresa	Z
P-5907	Umijeće izrade peteranskog veza - filea	Peteranec	Z
P-6096	Križevački statuti - vinsko-pajdaške regule	Križevci	O

U nastavku teksta daju se opisi **zaštićenih nematerijalnih kulturnih dobara koja su relevantna za tematiku turističkih staza**, odnosno mogu se uklopiti u sadržaj i ponudu tematskih staza kao turističkog proizvoda. Izvor podataka je Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske.

Medičarski obrt s područja sjeverozapadne Hrvatske i Slavonije

Majstori medičarskog obrta bavili su se izradom proizvoda od tijesta i voska, te pripremom pića (gvirc i medica). Najpoznatiji medičarski proizvodi su licitari (srca, bebe, konjići...), medenjaci, krunice od tijesta, bomboni, te proizvodi od voska (svijeće, zagovori, baklje). Med, brašno (raženo, pšenično ili krumpirovo) i začini osnovni su sastojci licitarskog peciva. Nakon pečenja u kalupima licitare se oslikava ručno. Temeljna boja je crvena, s aplikacijama u bijeloj, žutoj, plavoj, i drugima. Medičarski obrt s područja Hrvatske uvršten je na UNESCO-vu listu nematerijalne kulturne baštine.

Slika 49. Izvor: <https://registar.kulturnadobra.hr/>

Umijeće izgradnje i sviranja gajdi i duda u istočnoj i središnjoj Hrvatskoj

Ovo umijeće odlikuje se karakterističnom strukturom glazbala i značajkama glazbe koja se na njima izvodi (repertoar, način sviranja i izvedbenih mogućnosti glazbala). Negdašnja područja rasprostiranja gajdi i duda međusobno se preklapaju, a i sami njihovi nazivi se ponegdje zamjenjuju ili su bili sinonimi. Ta su glazbala u prošlosti bila sastavnicom različitih glazbenih i uopće kulturnih područja. Današnji obnovitelji gotovo izumrle tradicije većinom su pripadnici mlađe i srednje generacije.

Slika 50. Izvor: <https://registar.kulturnadobra.hr/>

Umijeće ukrašavanja uskršnjih jaja - pisanica u Podravini

Na području Podravine poznato je nekoliko tehnika ukrašavanja pisanica od kojih su neke karakteristične za pojedina sela. Pisanje voskom često se smatra jednom od najstarijih tehnika. Izvodi se pomoću pisaljke kojom se na površinu jaja nanosi vosak. Druga tehnika ukrašavanja pisanica je struganjem. Tehnika ukrašavanja tzv. železnom vodom izvodi se pomoću solne kiseline u koju se umače tanki kist i iscrtava motiv na obojenoj površini. Tehnika ukrašavanja umatanjem danas se izvodi pomoću raznobojnih krpica, a nekad se izvodila pomoću srčike iz biljke setinec. Vrlo je raširena i tehnika ukrašavanja otiscima biljaka.

Slika 51. Izvor: <https://registar.kulturnadobra.hr/>

Slikanje uljanim bojama na staklu u maniri naive "Hlebinske slikarske škole"

Ovaj način slikanja je prepoznatljiva tehnika i stil tzv. „Hlebinske slikarske škole“ odnosno hrvatskog naivnog slikarstva uljem na staklu kao dijela hrvatskog naivnog slikarstva. Tehnika je nastala i razvila se u Hlebinama, a prve slike je naslikao Ivan Generalić 30-ih godina 20. stoljeća. Slike slikara-seljaka su karakteristične po motivima iz svakodnevnog seoskog života, po smirenim ruralnim krajolicima i živim bojama.

Ivanečki vez

Ivanečki vez s područja župe Koprivnički Ivanec prepoznatljiv je dio nasljeđa, odnosno tradicijskog tekstilno-rukotvorskog umijeća ukrašavanja ženskih odjevnih predmeta, a obuhvaća naselja Koprivnički Ivanec, Goričko, Kunovec, Botinovec i Pustakovec. Ivanečki vez najoriginalniji je dio podravske narodne nošnje ivanečkog tipa. Specifičan način odijevanja žena navedenih naselja, očuvan je do sredine 20. stoljeća, dok je u ostalim okolnim naseljima moda iz grada preuzeta mnogo ranije. Sredinom 90-ih godina 20. stoljeća ivanečki vez počeo se koristiti kao predmet - suvenir.

Znanje i umijeće proizvodnje živog vapna na tradicijski način

Na prostoru Hrvatske postoji kontinuitet ovog umijeća od antike do naših dana. Tehnologija izrade se nije mijenjala, a osnovni proces je pečenje ili žarenje kamena vapnenca u velikim pećima. U sjeverozapadnoj Hrvatskoj peći su zidane ciglom, a omazane smjesom gline, vode, pljeve i soli dok su u naseljima uz more, u zaleđu i na otocima zidane kamenom.

Slika 52. Izvor: <https://registar.kulturnadobra.hr/>

Slika 53. Izvor: <https://registar.kulturnadobra.hr/>

Slika 54. Izvor: <https://registar.kulturnadobra.hr/>

Umijeće izrade peteranskog veza – filea

Peteranski vez – file duboko je ukorijenjen u život i kulturu naselja Peteranec a njegova izrada živuća je praksa današnjeg vremena. To je tradicija koja se u proteklih stotinjak godina s posebnom pažnjom njeguje, održava i prenosi mladim generacijama. Njena posebnost očituje se u suptilnoj pučkoj modifikaciji industrijskog načina izrade filea s početka dvadesetog stoljeća. Zbog svoje profinjenosti, zahtjevne izrade i dubokog prožimanja s načinom življenja naselja Peteranec, ovo umijeće predstavlja nematerijalno kulturno dobro značajno za šire područja Podravine.

Slika 55. Izvor: <https://registar.kulturnadobra.hr/>

Priprema slastice bregofska pita

Umijeće pripreme ove slastice prenosi se usmenim putem već generacijama unutar obitelji u podravskom mjestu Koprivnički Bregi. Premda postoje inačice te pite poput varaždinske starinske pite, u Podravini je i u Bregima omiljena upravo ova, tzv. bregofska, bregovska, ili božićna pita kako ju još zovu, a kao noviji podravski specijalitet slastičarske i restoranske ponude, koji je potekao od bregovske pite, priprema se malo drugačije jer se u sastojke dodaje i mak. Vjerojatno i više od dvjesto godina Božić, Uskrs i svatovi nezamislivi su u Bregima bez bregovske pite.

Slika 56. Izvor: <https://registar.kulturnadobra.hr/>

Priprema tradicijskog kolača - pogača z oreji

Pogača z oreji stara je jednostavna i izvrsna poslastica koju na području đurđevačke Podravine priprema već pet generacija domaćica grada Đurđevca i područja oko njega. Kolač se pripremao za jesenske i zimske poljoprivredne i kućanske poslove, u koje je bilo uključeno više ljudi, ali i za vrijeme Korizme i posta. Glavna obilježja pogače je obrađivanje tijesta preklapanjem, žilavo tijesto i hrskava kora. Tradicionalno ovom pogačom kuma dariva novorođeno dijete.

Slika 57. Izvor: <https://registar.kulturnadobra.hr/>

Priprema tradicijskog kolača - podravska mazanica

Mazanica je staro podravsko desertno jelo (kolač) od vučenog tijesta s nadjevom. Pripremao se na prostoru ravničarske i bilogorske Podravine nedjeljom i blagdanom; radnim danom; za berbu grožđa, žetvu, vršidbu, prilikom završetka gradnje kuće i svakog drugog značajnog posla (za težake); za svečane prigode: svatove, babinje, krstitke. Posluživala se na kraju obroka, ili kao međuobrok između ručka i večere. Receptura i postupci pripreme mazanice prenosili su se s generacije na generaciju. Sastoji se od samo nekoliko osnovnih sastojaka, a prepoznatljivo je po okusu, teksturi i izgledu.

Slika 58. Izvor: <https://registar.kulturnadobra.hr/>

Legenda o picokima

Scenska igra Legenda o picokima odigrava se tradicionalno krajem lipnja na otvorenom prostoru oko utvrde Starog grada Đurđevca. Radnja ima svoje povijesno uporište u događajima iz druge polovice 16. stoljeća kad je ovamo došla turska vojska u osvajačkom pohodu. Nakon dugotrajnog opsjedanja utvrde, branitelji iz topa ispaljuju posljednjeg pijetla u turski tabor. Turski vojskovođa, nasamaren, zaključuje kako „kauri“ imaju hrane na bacanje te odustaje od opsade, ostavljajući Đurđevčanima u „amanet“ nadimak Picoki.

Slika 59. Izvor: <https://registar.kulturnadobra.hr/>

Križevački štatuti - vinsko-pajdaške regule

Križevački štatuti su skup pravila i regula ponašanja u veselom društvu uz razne vinske svečanosti. To su pisana pravila lijepog ponašanja za stolom, a nastala su da bi se na pučkim veselicama sve poštivalo, nikoga ne vrijeđalo i da ne bi bilo pijanih. Križevački se štatuti spominju još od 18. st. i bez njih je prava zabava i veselica teško zamisliva. U svakom se društvu moraju održati tri zdravice: za domovinu, za pajdašiju i za ljepši spol. Pri izgovaranju zdravica njeguje se "cifrašti" (kićeni) način govorenja. To Štatutima daje domoljubnu, sociološku i književnu vrijednost.

Slika 60. Izvor: <https://registar.kulturnadobra.hr/>

Hrvatske tradicije slavljenja sv. Martina biskupa

To je skup običaja na hrvatskom prostoru koji se izvode oko blagdana sv. Martina (11. 11.), točnije od 8. do 11. studenoga (u vremenskom rasponu od dana kad je svetac umro do dana kad je sahranjen). Pritom valja spomenuti i tzv. „ljetnog sv. Martina“ (4. srpnja dan kad je redovnik Martin postao biskup 372. god.) koji je zaboravljen na našim prostorima, a tek se u novije vrijeme počinje spominjati. Prema teritorijalnoj podjeli običaji se razlikuju ovisno o tomu izvode li se u južnoj ili sjevernoj Hrvatskoj.

Slika 61. Izvor: <https://registar.kulturnadobra.hr/>

Osim navedenih zaštićenih nematerijalnih kulturnih dobara, brojni su drugi **primjeri tradicijske nematerijalne baštine** na području KKŽ i uz njih vezane **manifestacije**, o čemu se mogu naći informacije na stranicama turističkih zajednica. Nekoliko primjera:

- **Tradicijsko lončarstvo** - izrada keramičkih predmeta u Središnjoj Podravini
- **Ispiranje zlata** na Dravi pomoću brojnih alata, datira još iz 17. stoljeća
- **Vuglenice** za proizvodnju drvenog ugljena - između Rasinje i Sokolovca i u potkalničkom gorju
- **Tradicija izrade jaslica** od kukuruzovine, drva, šibe i mahovine, s figuricama od ilovače, gline, gipsa, drva ili kukuruzovine – Podravina
- **Tradicija izrade igračaka** od kukuruzovine, krpa, šiba i drva – Središnja Podravina
- **Umijeće izrade i sviranja žičanog glazbala cimbola (cimbala)** - Đurđevačka Podravina
- **Umijeće sviranja na tamburama farkašicama** - Podravina
- **Pripremanje jela Svetojanska zlevanka** – naselje Sveta Ana kod Đurđevca
- **Pripremanje jela ponakliči ili pociglenjki** – Kalničko prigoje
- Blagdanski, životni i svatovski **običaji u Novigradu Podravskom**
- **Čehanje perja** (čehalec ili čehaljec) - Podravina
- **Pranje rublja i platna (riflajne)** - Podravina
- **Pometač – starinska igra** mladića i djevojaka Središnje Podravine koja se najčešće igrala na mjestima gdje se okupljao velik broj mladih, npr. prilikom čehanja perja
- **Brojalice** – starinske dječje igre - opisala ih je Marija Bango iz Legrada u knjizi „Kralj Drave“
- **Legende** – npr. Legenda o Vodenjaku koji živi u Dravi (područje Legrada); legenda o Vedima koji su nalik na ljude, a žive u gustim šumama uz Dravu; legenda o „beloj ženi“, čuvarici Prekodravlja odjevenoj u bijelu haljinu koja se javlja noću i najavljuje zle događaje; legenda o kalničkim „šljivarima“ koji su noću bacali šljive izgladnjelim vojnicima za vrijeme tatarske opsade; legenda o Crnoj kraljici Barbari Celjskoj čije je zlato zakopano u okolici starog grada Mali Kalnik, a čuvaju ga zmije... – i brojne druge
- **Renesansni festival u Koprivnici** - povijesni spektakl koji se odvija ljeti svake godine na ostacima gradskih bedema. „Žive slike“ prikazuju scene iz 15. i 16. stoljeća, na sajmu se

prezentiraju stari obrti, pripremaju jela prema srednjovjekovnim receptima, prikazuju replike oruđa i oružja iz toga vremena, uprizoruju borbe vitezova i napadi na utvrdu

- **Podravski motivi** - sajam na otvorenom koji se odvija svake godine u lipnju u Koprivnici, kojom prilikom stotinjak naivnih umjetnika stvaraju i izlažu svoje slike, pripremaju se jela od kopriva i druga tradicionalna jela Podravine i Prigorja, prikazuju se podravske rukotvorine, npr. ivanečki vez, folklor i podravska glazba
- **Velika martinjska špelancija** – Martinjski običaji i obnašanje tradicije krštenje mošta u vino po Križevačkim statutima i Koprivničkim regulama
- **Virovska prkačijada** - međunarodni festival tradicionalnih kolača s ciljem očuvanja tradicije pečenja sitnih starinskih kolača (Virje)
- Kulturno-povijesna manifestacija **Križevačko veliko Spravišće** - tradicionalna pučka svečanost (Križevci)
- Manifestacija **Dani plemstva** – oživljava vrijeme potkalničkih plemkinja i plemića (Gornja Rijeka)
- **Križevačka djevojačka straža** - jedina ženska povijesna postrojba na svijetu, nastala 1848., sudjeluje na različitim manifestacijama

5.6. Tematske staze na području KKŽ

5.6.1. Biciklističke staze

Popularnost cikloturizma stalno raste, kako u svijetu tako i u Hrvatskoj. Ovaj vid turizma omogućuje domaćim i stranim biciklistima uživanje u prirodi, u kulturnim znamenitostima i gastronomskoj ponudi posjećenog područja.

Posljednjih godina KKŽ je ulagala značajne napore i sredstva u razvoj sustava biciklističkih staza. Koristeći mogućnost sufinanciranja kroz projekt Ministarstva turizma „Program razvoja cikloturizma na kontinentu“ koji se provodio u razdoblju 2017.-2021., KKŽ je započela s provedbom svojega **projekta „Razvoj cikloturizma Podravine i Prigorja“**. Izrađen je i službeno donesen „Operativni plan razvoja cikloturizma Podravine i Prigorja 2017.-2020. godine“ u kojemu je definiran niz potrebnih aktivnosti, od kojih je veliki dio do danas proveden, a planirane aktivnosti nastavljaju se i dalje. 2017. godine sklopljen je Sporazum o suradnji na provedbi Operativnog plana s predstavnicima 45 institucija, biciklističkih udruga, općina i gradova.

U Operativnom planu definirano je **deset biciklističkih ruta**, od kojih je Euro velo 13 međunarodna ruta, tj. dio europske mreže biciklističkih ruta (tzv. Staza Željezne zavjese - „Iron curtain trail“ koja se proteže od Barentsovog mora u Finskoj do Crnog mora u Bugarskoj), D1 (Dravska ruta) i D7 (Jadran-Plitvice-Lonjsko polje-Balaton) su državne rute¹ te je još osam županijskih ruta. Eurovelo 13 i Dravska ruta se gotovo u cijelosti preklapaju, s manjim razlikama na dionici između Molvi i Ferdinandovca.

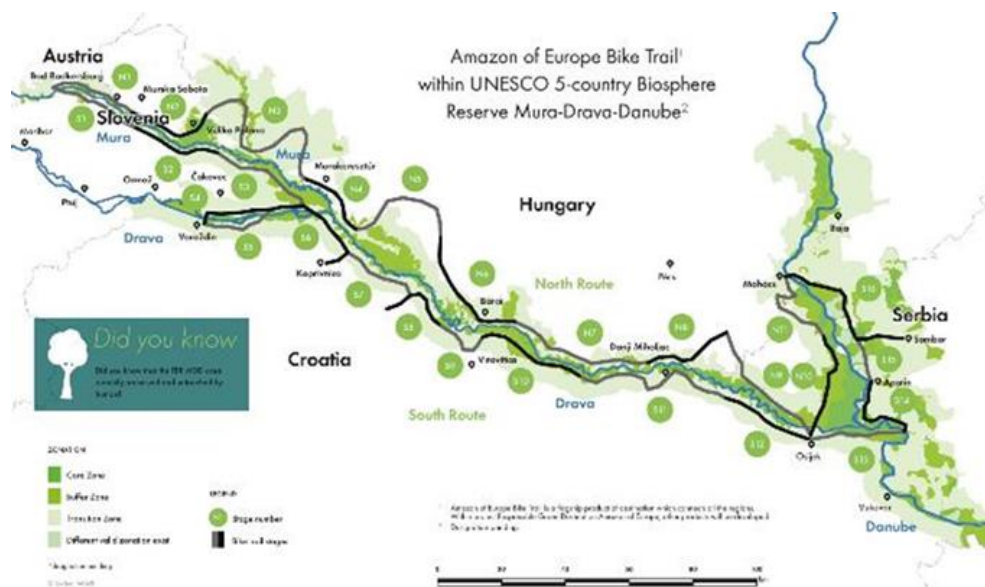
Kroz projekt su nabavljeni i postavljeni prometni znakovi za sve rute i pružatelje usluga na rutama, izrađen je prometni projekt, postavljene su cestovne oznake, izrađena web stranica s interaktivnom kartom cikloturizma Podravine i Prigorja i detaljnim tehničkim opisima svih staza² te Google Play mobilna aplikacija „Podravina i Prigorje Bike Routes“ koja omogućava jednostavan odabir najprikladnije biciklističke rute na karti ili preko kartičnog odabira³.

Osim navedenih aktivnosti, KKŽ je kao partner sudjelovala u prekograničnom **Interreg projektu „Amazon of Europe Bike Trail“** čiji je cilj bio kroz suradnju organizacija iz pet zemalja uspostaviti međunarodno prepoznat i održiv cikloturistički proizvod na području UNESCO rezervata biosfere Mura-Drava-Dunav, temeljen na valorizaciji prirodnih i kulturnih resursa. Međunarodna Biciklistička staza Europska Amazona (Amazon of Europe Bike Trail) duga je preko 1.250 kilometara, podijeljena u 27 etapa između mjesta Mureck kod Graza u Austriji do Mohacza kod Pečuha u Mađarskoj, a prati riječni krajolik Mure, Drave i Dunava s obje strane rijeka – Sjevernom i Južnom stazom. **Kroz KKŽ prolaze tri etape Južne staze** – S6 Prelog-Koprivnica, S7 Koprivnica-Đurđevac i S8 Đurđevac-Pitomača. Ove dionice uključene su u interaktivnu kartu Podravina&Prigorje Bike.

¹ Pravilnik o funkcionalnim kategorijama za određivanje mreže biciklističkih ruta (Narodne novine 91/13 i 114/17)

² <https://podravinaprigorjebike.com/>

³ <https://play.google.com/store/apps/details?id=hr.pmx.PodravinaPrigorjeBikeRoutes&hl=hr&gl=US>

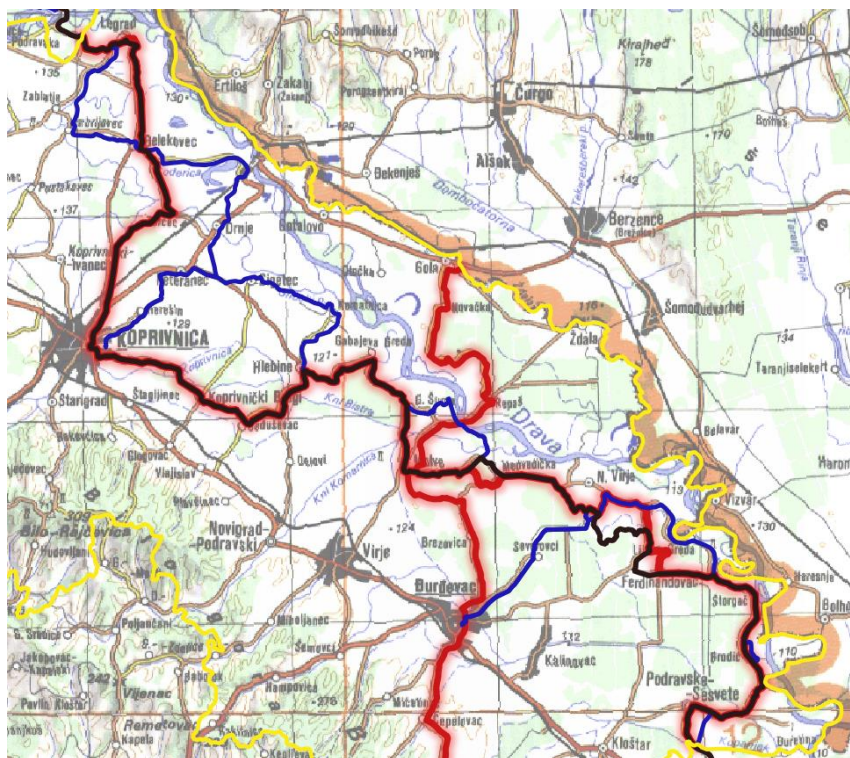
Slika 62. Međunarodna Biciklistička staza Europska Amazona. Izvor: <https://aoebiketrail.com/>

Kroz projekt je postavljena cikloturistička infrastruktura uz rutu Europske Amazone u Podravini - biciklistička signalizacija s prepoznatljivim obilježjima AoE (ukupno 121 prometni znak na lokacijama temeljem prometnog elaborata) te posebno dizajnirane informacijske table i odmorista. Uspostavljen je posebni web Centar za usluge i rezervacije AoE (Amazon of Europe Bike Trail Service & Booking Centre⁴) preko kojega je moguće rezervirati individualizirane turističke pakete za bicikliste. Također je izrađen Akcijski plan razvoja održivog turizma u KKŽ.

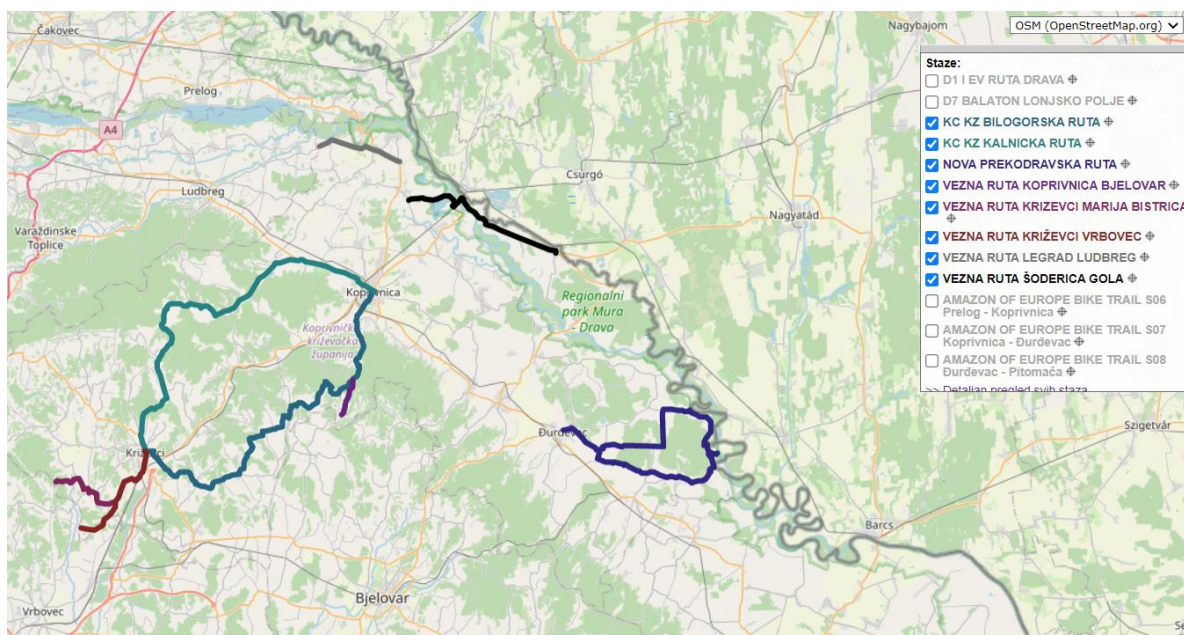
Slika 63. Izvor: Šadek, 2020.

⁴ <http://kompetoo.com/aoe/plan-and-book/>

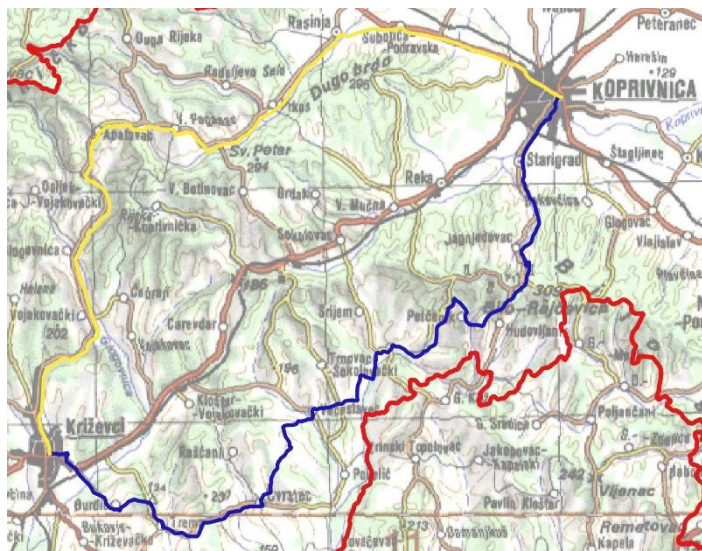
Slika 64. Međunarodne i državne biciklističke rute u KKŽ. Eurovelo 13 (crno) i Dravska ruta D1 (crveno) se gotovo u cijelosti preklapaju. D7 Lonjsko polje – Balaton (crveno) nastavlja se prema sjeveru kroz Mađarsku. Plavo je prikazana ruta Europske Amazone koja se dijelom preklapa s Eurovelo 13

Biciklističke rute županijskog značaja uključuju Bilogorsku i Kalničku rutu, Novu prekodravsku rutu kod Đurđevca te pet veznih ruta (Koprivnica-Bjelovar; Križevci-Marija Bistrica; Križevci-Vrbovec; Legrad-Ludbreg; Šoderica-Gola).

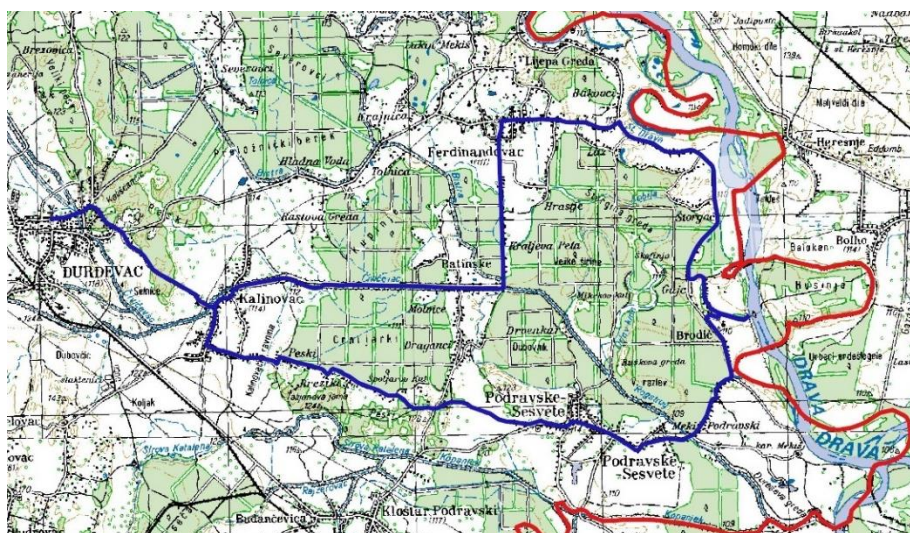
Slika 65. Biciklističke rute županijskog značaja. Izvor: <https://podravinaprigorjebike.com/>

Bilogorska i Kalnička ruta zajedno čine kružnu rutu po asfaltiranim cestama, spajajući Koprivnicu i Križevce. Bilogorska ruta duga je 43,3 km, a prolazi linijom: Križevci – Đurđić – Sv. Petar Čvrstec – Ruševac – Većeslavec – Jagnjedovec – Koprivnica. Odmorišta i servisne stanice nalaze se u naseljima Mala Mučna i Sveti Petar Čvrstec te u Križevcima, Trg svetog Florijana. Kalnička ruta dužine 41 km prolazi potezom: Koprivnica – Kunovec Breg – Subotica Podravska – Rasinja – Prkos – Veliki Grabičani – Veliki Poganac – Apatovec – Jarčani – Glogovnica – Ivanec Križevački – Križevci, s odmorima i servisnim stanicama u Rasinji, Križevci – Špiranec i Apatovec.

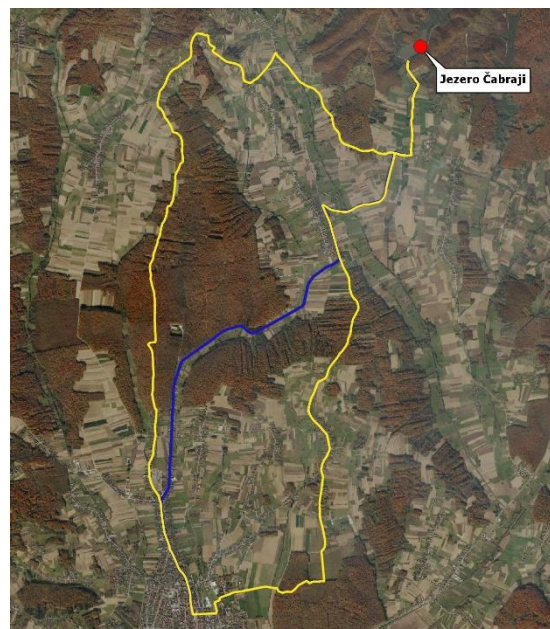
Slika 66. Bilogorska (plavo) i Kalnička ruta (žuto) povezuju Koprivnicu i Križevce. Gpx: <https://podravinaprigorjebike.com/>

Nova prekodravska ruta prolazi kružno asfaltiranim cestama u dužini od 40,57 km na potezu: Đurđevac – Kalinovac – Podravske Sesvete – Ferdinandovac – Kalinovac – Đurđevac. U Kalinovcu se nalazi odmor i servisna stanica.

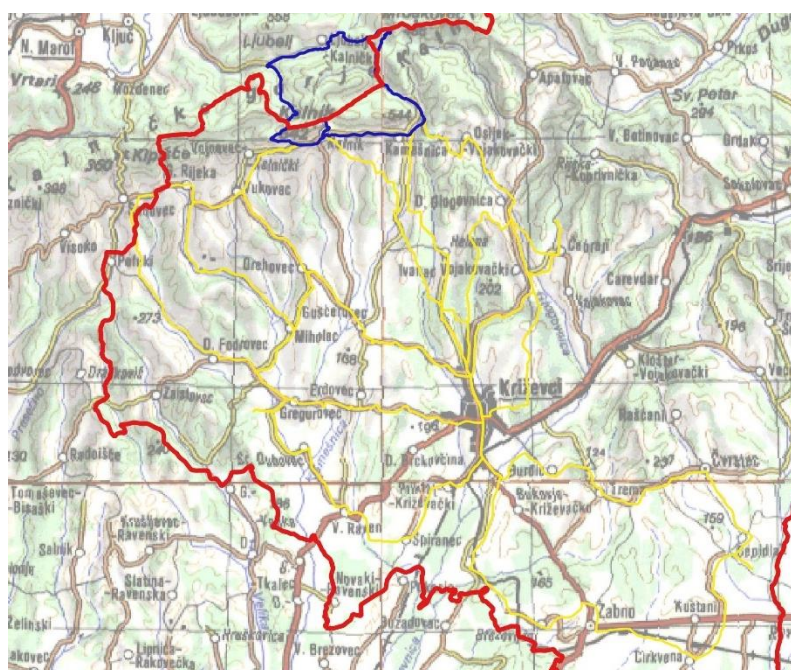
Slika 67. Nova prekodravska ruta. Gpx: <https://podravinaprigorjebike.com/>

Još je cijeli niz biciklističkih staza lokalnog značaja o kojima vode brigu jedinice lokalne samouprave i biciklističke udruge. Na području Križevaca provedeni su prekogranični projekti „BA Biking- Biciklom od Balatona do Jadrana“ i „Cyclo-Net, Širenje prekogranične cikloturističke mreže kroz izgradnju kapilarnih biciklističkih staza u Križevcima i Zalakarosu“ kojima je značajno unaprijeđena mreža biciklističkih staza te izrađena web stranica koju održava **Križevačka udruga biciklista KUB**, a na kojoj je detaljno prikazano deset biciklističkih staza.⁵ Do jezera Čabraji iz Križevaca cestom vodi **Jezerska staza – Čabraji** (na slici plavo) te kružna brdska **Staza B**, koja je kombinacija šumskih puteva i cesta.

Slika 68. Gpx files: <https://www.kub.hr/>

Staza "Biciklom oko Kalnika" (BOK) prolazi kroz najatraktivnije dijelove Kalničkog gorja. Započinje u Kalniku i kreće u smjeru istoka južnom padinom Kalničke grede s koje se pruža prekrasan pogled na Prigorje, zatim prolazi kroz stjenoviti usjek Vratno te dalje uz potok Kamešnicu vodi do sela Ljubelj, koje se nalazi u srcu kalničkih šuma, nakon Ljublja kroz kanjon potoka Hruškovec penje se natrag prema Kalniku. Staza je dobro obilježena cijelom trasom, a moguće ju je obići običnim rekreativnim biciklima.

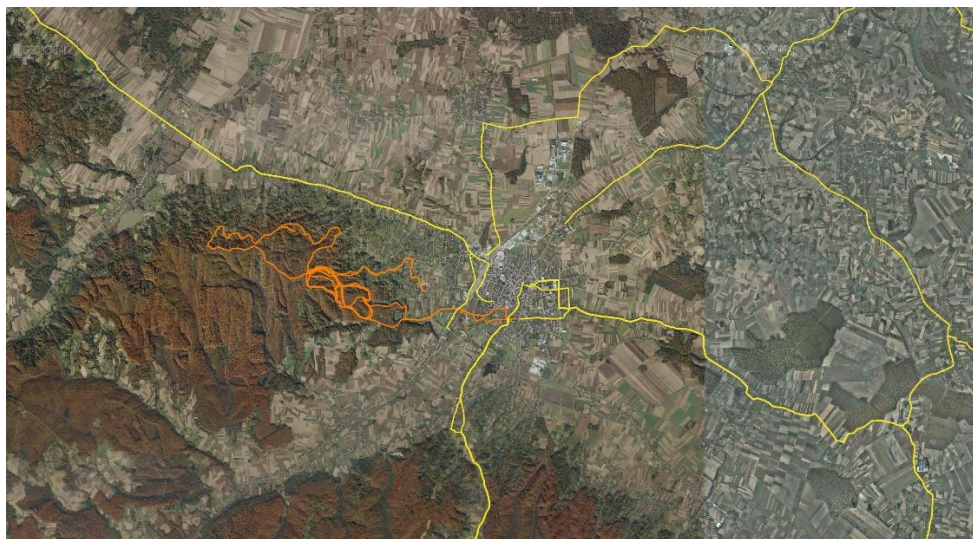

Slika 69. Biciklističke staze lokalnog značaja na području Križevaca. Plavo je označena staza BOK.

Gpx files: <https://www.kub.hr/biciklisticke-staze>

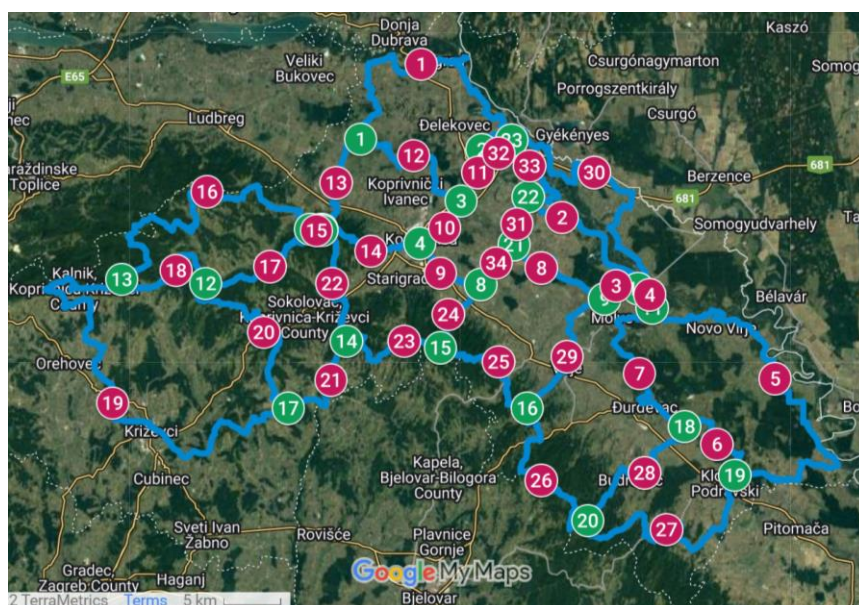
⁵ <https://www.kub.hr/>

Biciklistički klub ROTOR iz Koprivnice slično prikazuje 6 cestovnih i 4 MTB staza na svojoj web stranici⁶ <https://bk-rotor.hr/>. Na području Dugog brda i Crne Gore protežu se dvije MTB staze (na slici označene narančasto), a dvije su na Kalniku.

Slika 70. Biciklističke staze lokalnog značaja oko Koprivnice. Gpx files: <https://bk-rotor.hr/>

U svibnju 2022. godine KKŽ i TZ KKŽ javno su predstavili projekt „Gravel biciklističke staze“ kao novi turistički proizvod KKŽ. Ovaj tip biciklizma vezan je uz makadamske staze koje se obilježavaju i uređuju za bicikliranje. Kroz projekt je definirano i trasirano 34 segmenta, 23 čvorišta i 482,5 kilometara gravel staza u podravskom dijelu KKŽ, te na Bilogori, Kalniku i Crnoj Gori. Sve staze dostupne su na web stranici TZ KKŽ <https://podravinaiprigrorje.hr/>. Cikloturistima se pruža mogućnost da preko interaktivne karte sami kreiraju rutu ovisno o željama, naprednosti staze i sličnim karakteristikama, spajajući čvorišta i mjesta koja žele posjetiti.

Slika 71. Segmenti i čvorišta gravel biciklističkih staza u KKŽ. Izvor: <https://podravinaiprigrorje.hr/>

⁶ <https://bk-rotor.hr/>

Potrebne daljnje aktivnosti

- Nastaviti provedbu **Operativnog plana razvoja cikloturizma Podravine i Prigorja** iz 2017.godine:
 - nastavak obilježavanja pojedinih ruta i postavljanja cikloturističke signalizacije, prema potrebi uz prethodnu izradu izvedbenih planova
 - nastavak opremanja pojedinih ruta odmorištima i servisnim stanicama te informacijskim i interpretacijskim tablama
 - uređenje biciklističkih traka na pojedinim dionicama
 - prilagođavanje smještajne i ugostiteljske ponude cikloturistima
 - nastavak promocijskih aktivnosti
- Sukladno zaključcima u okviru projekta **Amazon of Europe Bike Trail**, po mogućnosti unaprijediti neasfaltirane dionice na ruti, naročito u općinama Legrad, Drnje, Peteranec, Hlebine, Molve i Ferdinandovac, a na nekim lokacijama rutu izmjestiti bliže Dravi na području općina Legrad, Hlebine i Novo Virje (Šadek, 2020.)
- Nastaviti projekt „**Gravel biciklističke staze**“ - izrada prometnog elaborata, definiranje standarda, izrada vizualnog identiteta i promotivnih materijala, izrada mobilne aplikacije, održavanje radionica i obuka za dionike.

5.6.2. Poučne staze

Na području KKŽ izgrađen je niz poučnih staza u prirodi koje pružaju mogućnosti posjetiteljima kroz šetnju iznimnim krajobrazima informirati se i educirati o prirodnim i kulturnim vrijednostima posjećenoga područja. Nekoliko poučnih staza vezano je uz zaštićena područja, a osmislili su ih i realizirali Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode na području KKŽ i drugi dionici.

Poučna staza u Legradu na području ušća Mure u Dravu

Izgrađena je kroz projekt Drava Life 2018.godine, a sadrži **niz od 10 poučnih tabli** o bioraznolikosti i zaštiti područja Mure i Drave. Tu je izgrađena i **promatračnica**, uz koju je 2019.godine kroz Interreg projekt Transboundary Management Programme for the planned 5 country Biosphere Reserve "Mura-Drava-Danube" - coop MDD postavljena škola uz rijeku, namijenjena održavanju edukativnih aktivnosti za djecu školske i predškolske dobi o bioraznolikosti područja Mure i Drave.

Slika 72. Foto: J.Radović

Drava kod Šoderice

Na ovoj lokaciji uz obalu Drave u neposrednoj blizini jezera Šoderica, nalazi se promatračnica i poučne table koje je kroz projekt IPA „Three Rivers = One Aim“ postavila Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode KKŽ.

Slika 73. Foto: J.Radović

Poučna staza na Čambini

I ova je staza nastala kroz projekt IPA „Three Rivers = One Aim“, a brigu o njoj vodi JU KKŽ. Nalazi se u zaštićenom krajobrazu Čambina uz obalu ove dravske mrtvice. Uz promatračnicu postavljene su i poučne table na kojima je prikazana karakteristična flora i fauna te Natura 2000 područje s ciljnim vrstama.

Slika 74. Izvor: JU KKŽ

Poučna staza uz šetnicu na Šoderici

Kroz projekt „Promicanje održivog razvoja prirodne baštine općine Legrad“, Općina Legrad je 2020.godine izgradila šetnicu uz obalu jezera Šoderica. Uz nju je uređena i poučna staza te je JU KKŽ postavila vidikovac, promatračnicu i poučne table sa sadržajem o bioraznolikosti Šoderice i okolnog područja uz Dravu.

Slika 75. Izvor: <https://www.klikaj.hr/>

Poučna staza u Posebnom geografsko-botaničkom rezervatu Đurđevački pijesci

2020. godine ova poučna staza dodatno je uređena i obogaćena novim tablama o prirodnim vrijednostima Đurđevačkih pijesaka kroz projekt „Održivo upravljanje i povećanje atraktivnosti na Đurđevačkim pijescima“. Postavljeno je 10 poučnih tabli o flori i fauni rezervata, a dio njih je prilagođen slijepim i slabovidnim osobama. Poučnu stazu uredila je JU KKŽ koja upravlja rezervatom, u partnerstvu s Gradom Đurđevcom koji je bio nositelj projekta Održivo upravljanje i povećanje atraktivnosti Đurđevačkih pijesaka. Također, postavljena je i punionica za električne bicikle.

Slika 76. Izvor: <https://epodravina.hr/>

Poučna staza Kalnik

Ova je poučna staza bila otvorena još 1996. godine, s ciljem da se posjetiteljima približe prirodne vrijednosti Kalničke gore. Staza je kružna, a počinje kod Starog grada Veliki Kalnik, ide sjevernom stranom grebena Kalnik do ispred Malog Kalnika, zatim natrag južnom stranom grebena do početne lokacije. Obilježena je nizom poučnih tabli o prirodnim vrijednostima pojedinih dionica. O stazi se brinu Hrvatske šume – Podružnica Koprivnica i JU KKŽ.

Slika 77. Izvor: <http://www.pdkalnik.hr/>

Poučna staza u park-šumi Borik

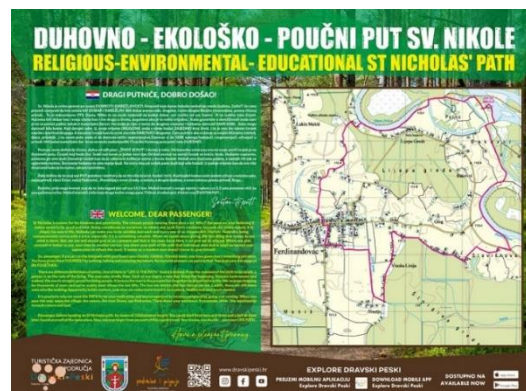
Poučna staza prati trim stazu Borik kod Đurđevca kroz ovu park-šumu, prolazeći dalje uz srednjovjekovnu utvrdu Stari grad, posjetiteljski centar Đurđevački pijesci i izletišta Hrvatska Sahara. Realizirao ju je Grad Đurđevac 2021. godine. U sklopu nove poučne staze postavljeno je i 18 informativno – edukacijskih klupa sa sadržajem o nastanku i vrijednosti Đurđevačkih pijesaka, bogatstvu flore i faune koja obitava u tom geografsko-botaničkom rezervatu kao i o suživotu čovjeka s pijeskom.

Slika 78. Izvor: <https://djurdjevac.hr/>

Poučna staza „Duhovno - ekološko - poučni put Sv. Nikole“

Ova 14,5 km duga staza nalazi se kod Ferdinandovca. Nositelj projekta je TZ područja Dravski Peski u suradnji s Općinom Ferdinandovac. Osmišljena je tako da posjetitelj tijekom četiri sata laganog hoda uživa okružen ruralnom sredinom, šumama, poljima i rijekom Dravom. Kružna staza kreće ispred kipa sv. Nikole pored župne crkve sv. Ferdinanda – kralja u Ferdinandovcu, velikim se dijelom proteže uz Dravu i njezine mrtvice kod Lijepe Grede, s nizom tabli koje poučavaju o bioraznolikosti ovog prostora i potiču na razmišljanje o duhovnom životu i odnosu čovjeka prema prirodi.

Slika 79. Izvor: <https://www.biskupija-varazdinska.hr/>

U vrijeme izrade ovog Akcijskog plana, **provodi se veći broj projekata uspostavljanja novih poučnih staza** (vidi poglavlje 6.7). Većinu projekata prijavile su tijekom posljednjih nekoliko godina jedinice lokalne samouprave, same ili uz pomoć Razvojne agencije PORA KKŽ, na natječaj za financiranje iz Programa ruralnog razvoja – operacija 8.5.2. Uspostava i uređenje poučnih staza, vidikovaca i ostale manje infrastrukture.

Potrebne daljnje aktivnosti

- Redovito održavati postojeće staze, dopunjavati informativne i edukativne sadržaje
- Završiti navedene započete projekte izgradnje novih staza
- Osmisliti nove poučne staze, pripremiti tehničku dokumentaciju
- Prirediti promocijske materijale za pojedine staze

5.6.3. Planinarske staze

Planinarske staze na području KKŽ prikazane su na **Interaktivnoj planinarskoj karti Hrvatske** koju je izradio Hrvatski planinarski savez⁷. Staze pokrivaju prostor Kalnika, Dugog brda i Bilogore. Planinarska društva vode brigu i održavaju ove staze - PD Kalnik, Križevci⁸ djeluje na području **Kalničkog gorja**, a HPD Bilo, Koprivnica⁹ zaduženo je za **Koprivnički planinarski put**.

Slika 80. Izvor: <https://www.hps.hr/karta/>

⁷ <https://www.hps.hr/karta/>

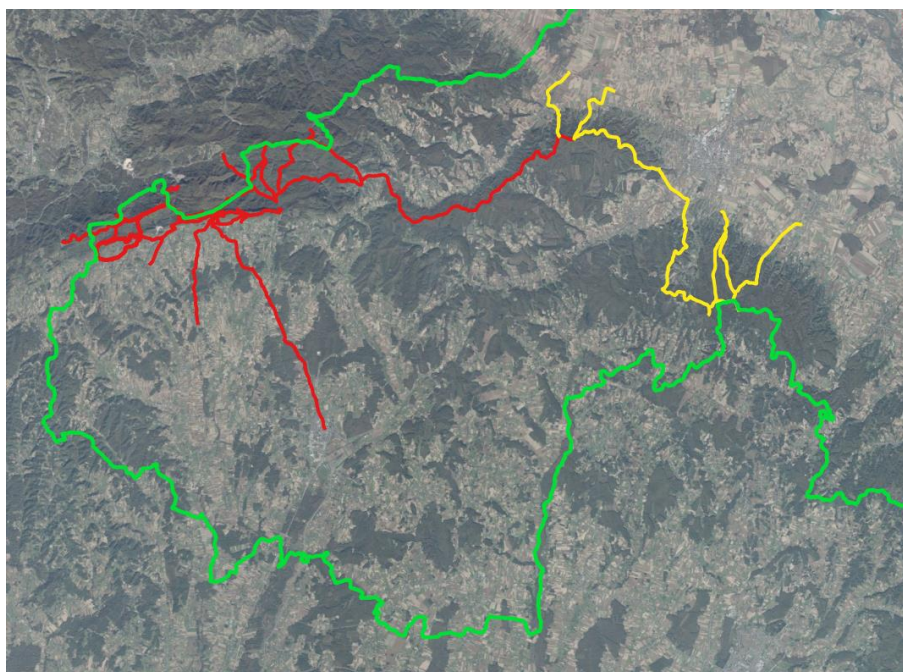
⁸ <http://www.pdkalnik.hr>

⁹ <http://www.hpd-bilo.hr/>

Jedna od najljepših, ujedno i najtežih, planinarskih staza na Kalniku je **staza „Sedam zubi“** koja se proteže u središnjem dijelu Kalnika, između vrha Vranilca i Starog grada Kalnik. Na tom dijelu pruža se stjenoviti greben iz kojeg izviru markantne stijene poznate pod nazivom „Sedam zubi“ s kojih se pruža prekrasni pogled na okolno područje.

Slika 81. Izvor: <http://www.pdkalnik.hr/>

Slika 82. Planinarske staze Kalničkog gorja (crveno) održava PD Kalnik, Križevci, a Koprivnički planinarski put (žuto) HPD Bilo, Koprivnica. Izvor podataka o stazama: <https://www.hps.hr/karta/>

U suradnji PD Borik Đurđevac¹⁰ i TZ Grada Đurđevca u tijeku je uređivanje dijelom realizirane staze **Đurđevačke planinarske obilaznice** koja ide trasom: Đurđevac, Stari Grad - Mičetinac-Sveta Ana - Mičetinac – Đurđevac. Također je planirana **Podravsko - Bilogorska planinarska staza** na potezu Lovački dom Jelen - Mičetinac - Mičetinski jarek - Kamenotovac - Mičetinac, kao i **povezna staza Đurđevačke planinarske obilaznice i Koprivničkog planinarskog puta**.

Potrebne daljnje aktivnosti

- Održavati postojeće staze, dopunjavati informativne i edukativne sadržaje označavanje staze, izgradnja odmorišta (klupe, stolovi)
- Dovršiti započete staze (aktivnosti su navedene u Akcijskom planu)

¹⁰ <http://www.pdborik.hr/>

5.6.4. Sportsko-rekreacijske staze

Osim ranije opisanih sportsko-rekreacijskih biciklističkih staza, koje uključuju i mountain bike (MTB) dionice¹¹, u KKŽ postoji veći broj drugih sportsko-rekreacijskih staza, od kojih se izdvajaju Trim staza Borik i Motocross staza Karasov brijeg.

Trim staza Borik

Grad Đurđevac aktivno održava i stalno unaprjeđuje ovu trim stazu koja prolazi kroz zaštićenu park-šumu Borik, a povezna je i s novom Poučnom stazom Borik. Staza je namijenjena rekreaciji lokalnog stanovništva, a na kružnoj trasi uključuje 20 postaja sa spravama za vježbanje.

Slika 83. Izvor: <https://djurdjevac.hr/>

Motocross staza Karasov brijeg u Kozarevcu

Motocross u Kozarevcu je najveći je sportski događaj koji se odvija na prostoru Turističke zajednice područja „Dravski peski“. Svake godine se okupi preko tisuću posjetitelja koji dolaze pogledati najbolje vozače iz Hrvatske, Slovenije i ostalih europskih zemalja. Staza „Karasov brijeg“ u Kozarevcu višestruko je nagrađivana za najbolju pripremu i organizaciju utrke u Hrvatskoj.

Slika 84. Izvor: <https://dravskipeski.hr/>

Trim staza Crna Gora kod Koprivnice

Staza se proteže kroz prostrano šumsko područje Crna Gora kod Koprivnice. Ova je šuma poznato izletišta koje posjećuju brojni šetači, kao i sportaši rekreativci i profesionalci. Trim staza bila je uređena prije više od 20 godina te je u lošem stanju. Grad Koprivnica pokrenuo je aktivnosti za uređenje staze, koja je pod upravom Hrvatskih šuma.

Slika 85. Izvor: <https://www.glaspodravine.hr/>

¹¹ <https://bk-rotor.hr/staze/mtb-rute/>

5.6.5. Turistička konjička staza KKŽ

Turistička konjička staza KKŽ službeno je otvorena 2014. godine kao prva konjička staza u Hrvatskoj. Na svojoj ruti ona povezuje turističku ponudu obiteljskih gospodarstava, ugostiteljskih objekata, vinskih cesta i ostalih sadržaja koje je moguće posjetiti jašući na konjima. Uz stazu se nudi mogućnost iznajmljivanja konja za rekreativno jahanje.

Slika 86. Izvor: <https://tz-koprivnicko-krizevacka.hr/interaktivne-karte/konjicka-turisticka-staza/>

Staza je duga ukupno oko 280 km, a podijeljena je u tri regije: **koprivničku (Koprivnička i Bilogorsko-podravska trasa), križevačku (Križevačka trasa) i đurđevačku (Đurđevačka i Podravska trasa)**. Predviđeno je povezivanje i suradnja s Bjelovarsko – bilogorskom županijom koja sustavno razvija ovaj vid turizma. Korisnici staze su konjari ovoga područja te ostali posjetitelji jahači koji turistički posjećuju KKŽ. Gostima je omogućeno iznajmljivanje ujahanih konja za jednodnevna ili višednevna treking, panoramska i terenska, rekreativna jahanja, uz vodstvo ovlaštenih voditelja jahanja.

Na području KKŽ djeluje desetak konjičkih klubova: KK „Podravina“, Športski konjički klub „Podravske Sesvete“, KK „Đurđevački graničari“, KK „Zenga“, KK „Ferdinandovac“, KK „Virovski konjanici“, Akademski konjički klub Križevci, KK Koprivnica, KK „Galop Team“ Koprivnica (Savić, 2021.). Osim usluga škole jahanja, terapijskog i rekreacijskog jahanja, oni se sa svojim konjima uključuju u provedbu različitih manifestacija, npr. u prikazu povijesnih događaja – napada Turaka na Koprivnicu i Đurđevac u sklopu manifestacija „Renesansni festival“ u Koprivnici i „Picokijada“ u Đurđevcu.

Nažalost, nakon otvorenja staze 2014. godine, nije bilo značajnijih aktivnosti na daljnjem razvoju ovog turističkog proizvoda. KKŽ je prezentirala **interaktivnu kartu Konjičke turističke staze KKŽ**¹², a pojedine turističke zajednice navode mogućnosti jahanja kao dio turističke ponude. TZP Središnja Podravina daje kontakte Konjogojske udruge „Prekodravlje“ i Konjičkog kluba „Virovski konjanici“. TZP Podravski peski promovira Konjički klub „Đurđevački graničari“ koji nudi mogućnost sportskog, rekreativnog, terenskog te terapijskog jahanja pod vodstvom educiranih instruktora u novouređenom prostoru podno Utvrde Stari grad Đurđevac. Od 2016. godine održava se Croatia kup u daljinskom jahanju na području park šume Borik gdje je postavljena staza u dužini 24 km, na kojem sudjeluju ne samo natjecatelji iz Hrvatske nego i Mađarske i Slovenije. Svake godine između 60 i 90 natjecatelja sudjeluje na ovo dvodnevnom natjecanju, jedinom ovoga tipa u KKŽ. U Peterancu djeluje Udruga za terapijsko jahanje „Osmijeh“ koja je specijalizirana za provođenje terapije djece s teškoćama u razvoju osoba s invaliditetom na konju. TZ Grad Križevci informira da postoje brojni konjički klubovi u gradu koji nude škole jahanja, terapijsko i rekreacijsko jahanje na jahalištu i u prirodi – npr. Potkalnički konjari na Kalniku, Akademski konjički klub Križevci ili Konjički klub Potkova u

¹² https://www.google.com/maps/d/u/0/viewer?mid=1EvHWn-oZZELo66mL600YHG9Ug_c&hl=hr&ll=46.11799394094706%2C16.824352748852032&z=10

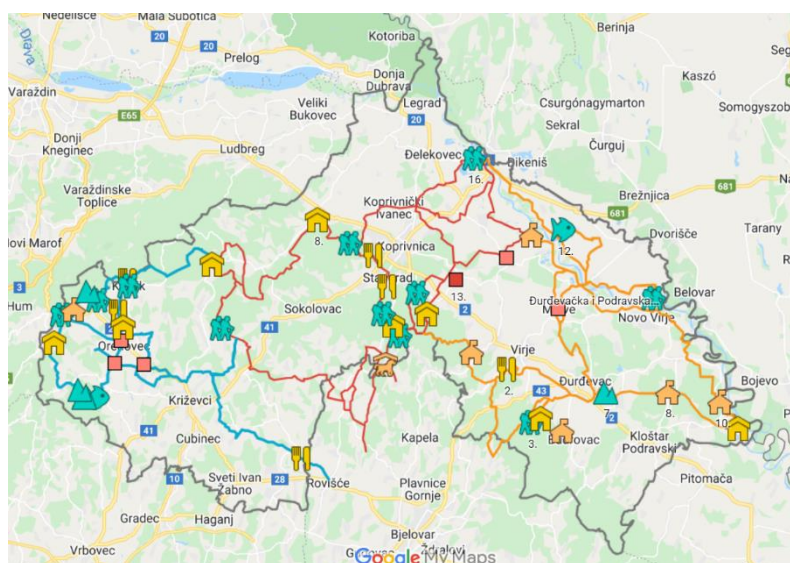
Rasinji. Bogata tradicija uzgoja konja vezana je uz povijest poljoprivrednog školstva u gradu Križevcima i okolici. TZ KKŽ ne spominje temu jahanja u okviru ponuđenih aktivnosti kao dijela turističke ponude.

Plan razvoja KKŽ 2021.-2027. navodi da konjički turizam predstavlja izraziti potencijal za razvoj turizma s obzirom na tradiciju uzgoja konja te postojanje konjičkih klubova i udruga. Ipak, očito je da **projekt konjičkih staza u KKŽ, usprkos svom iznimnom potencijalu, nije u cijelosti osmišljen, realiziran niti dovoljno marketinški promoviran.**

U okviru ovog Akcijskog plana, TZ KKŽ planira trasirati jahačku stazu koja bi povezivala Stari grad Đurđevac, Molve kao hodočasničko središte, rijeku Dravu, Hlebine, Šodericu i ušće Mure u Dravu.

Potrebne daljnje aktivnosti

- Uspostaviti operativno tijelo za konjički turizam u KKŽ i povezati se sa zainteresiranim mogućim pružateljima usluga
- Trasirati nove jahačke staze
- Označiti konjičke staze i popratiti ih informativno-edukativnim tablama s prikladnim sadržajima
- Provesti međunarodnu certifikaciju konjičkih staza
- Proširiti sadržaje i usluge vezane uz konjički turizam, organizirati nove „horses welcome“ punktove i popratne sadržaje
- Uspostaviti suradnju sa susjednim županijama u odgovarajućim aktivnostima, naročito s Bjelovarsko-bilogorskom županijom koja je u znatnoj mjeri razvila konjički turizam¹³
- Educirati i certificirati konjičke turističke vodiče, npr. u suradnji s udrugom konjičkih turističkih vodiča ENGEA Hrvatska (podružnica međunarodne organizacije ENGEA) sa sjedištem u Bjelovaru.
- Osigurati sustavnu promociju i marketing konjičkog turizma u KKŽ

Slika 87. Tri regionalne dionice turističke konjičke staze KKŽ na interaktivnoj karti TZ KKŽ¹⁴

¹³ <http://www.tzbbz.hr/> ; <http://turizam-bilogorabjelovar.com.hr/>

¹⁴ https://www.google.com/maps/d/u/0/viewer?mid=1EvHWn-oZZELo66mL600YHG9Ug_c&hl=hr&ll=46.11799394094709%2C16.824352748852032&z=10

5.6.6. Vinske ceste

Vinske ceste su vrsta turističkih putova koji prolaze kroz područja vinogorja i uključuju vinograde, vinarije, kušaonice, smještajne objekte i druge objekte turističke namjene.

Na području KKŽ zastupljene su dvije vinogradarske regije: vinogorje Koprivnica – Đurđevac i vinogorje Kalnik. **Vinogorje Koprivnica – Đurđevac** proteže se uzduž cijele Bilogore, čiji je sastav pretežno pjeskovit, a na ovakvom specifičnom tlu uzgajaju se prilagođene domaće sorte, tzv. „vina s peski“. Danas su na ovom prostoru zastupljene sorte: graševina, rajnski rizling, pinot, chardonnay, sauvignon, silvanac zeleni, kerner, traminac, frankovka, zweigelt, cabernet sauvignon. **Vinogorje Kalnik** na obroncima planine Kalnik nalazi se na vapnenačkom tlu. Tu su se oduvijek uzgajale autohtone sorte od kojih se danas obnavlja uzgoj sorte Kleščec. Od bijelih sorti ovdje prevladavaju: graševina, chardonnay, sivi i bijeli pinot, rajnski rizling te kraljevina. U KKŽ registrirano je tridesetak vinara s prijavljenih stotinjak vina u sustavu zaštite kontroliranog zemljopisnog porijekla.

Nakon otvaranja najstarije Đurđevačke vinske ceste koja udružuje oko 30 vinogradara, 2010. godine proglašena je **Koprivnička vinska cesta** uz sudjelovanje 26 vinogradara iz okolice Koprivnice, a 2013. godine i vinska cesta Križevci – Kalnik – Sveti Petar Orehovec s 14 članova.

Vinska cesta Križevci-Kalnik-Orehovec

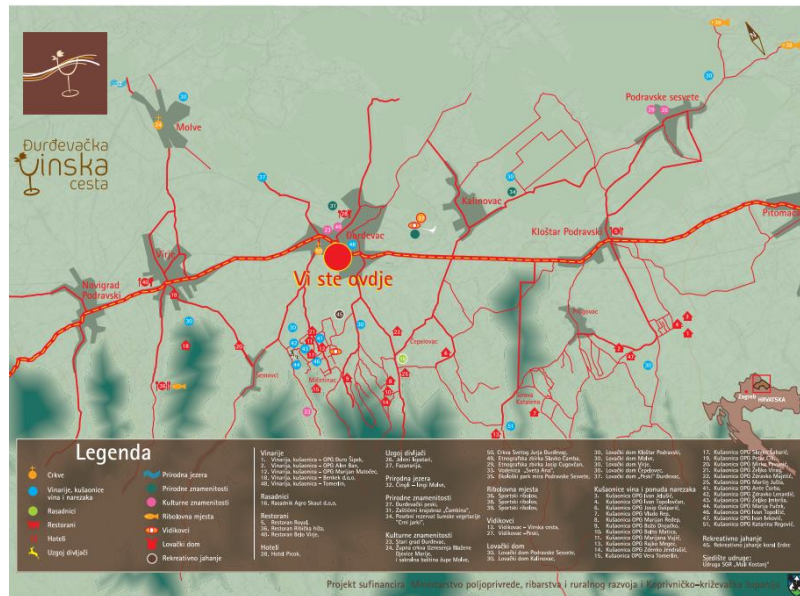
osnovana je u rujnu 2013. godine u sklopu prekograničnog IPA projekta s Mađarskom "Od vinogradarske tradicije do vinskog turizma – stvaranje prekograničnih vinskih cesta", u kojemu je partner bio Grad Križevci. Županijsko povjerenstvo za vinske ceste službeno je potvrdilo ovu vinsku cestu 2014. godine. Pravna osoba ovlaštena za njezino zastupanje je Turistička zajednica Grada Križevaca. Cesta prolazi područjem Grada Križevaca te općina Kalnik i Sveti Petar Orehovec. Na ovom području od bijelih vina prevladavaju graševina (graševina Križevci je poznata još iz doba Marije Terezije), chardonnay, sivi i bijeli pinot, rajnski rizling te kraljevina, a ima i silvanca, sauvignona, muškata žutog i traminca. Među crnim sortama najčešća je frankovka te pinot crni i portugizac. Autohtona sorta ovog područja je Kleščec, s čijom se revitalizacijom započelo prije nekoliko godina. Uz izvrsna vina i bogatu gastronomsku ponudu, vinska cesta nudi veliki broj prirodnih, kulturnih i zabavnih sadržaja. Kroz navedeni projekt izrađena je karta vinskih cesta te provedeno njihovo označavanje turističkom signalizacijom i informativnim tablama. U razdoblju 2020.-2022. provodi se Interreg projekt "Cross-border-wine routes 2" s Mađarskom u kojemu je partner također Grad Križevci.

Slika 88. Izvor: <https://www.visitkrizevci.hr/>

Đurđevačka vinska cesta promovira „vina z Peski“ i njihovu jedinstvenu mineralnost, okus i aromu koji se smatraju posljedicom velike koncentracije pijeska u tlu. Smještena je na obroncima Bilogore i proteže se od Virja preko Đurđevca do Kloštra Podravskog. Cesta je dijelom adekvatno obilježena, a uz nju je vezana i bogata gastronomska i kulturna ponuda te

razne manifestacije, npr. međunarodna izložba vina te vinomat kod OPG Kandučar. Lokalni vinogradari djeluju u okviru Udruge vinogradara i voćara u Đurđevcu.

Slika 89. Karta Đurđevačke vinske ceste. Izvor: <https://podravinaprigorjebike.com/>

U razdoblju 2020.-2022.godine na području KKŽ provodi se projekt Interreg V-A programa prekogranične suradnje Mađarska-Hrvatska „Vinski folklor kao povijesni identitet Podravine i Pomurja- reVITAlize“ koji je usmjeren na revitalizaciju vinskog folkloru i njegovo brendiranje u prekograničnoj regiji. Glavni korisnik projekta je Grad Koprivnica, a projektni partneri su Muzej grada Koprivnice i Mađarsko kulturno neprofitno društvo regije Mura. U sklopu projekta se u podrumskom dijelu Muzeja grada Koprivnice uspostavlja stalni muzejski postav na temu sakralnosti i vinogradarstva. Također se priprema nova **sakralno – vinska tematska ruta kroz Podravinu**, nazvana **Plemenka** po ovdašnjoj autohtonoj sorti bijelog vina. Ruta uključuje virtualni vodič odnosno aplikaciju za pametne telefone i tiskanu turističku mapu koja na 200 stranica predstavlja fenomene kulturne (materijalne i nematerijalne) i prirodne, baštine, vinsku kulturu i ponudu te izbor muzeja, galerija, manifestacija i smještaja u ovom području.

Općina Kalnik nositelj je novog projekta uređenja **vinske staze „Kalnički vinski puti“** koja je tek dijelom realizirana, a povezivati će sva naselja pod vinogradima na području Općine Kalnik.

Iznimni potencijal područja Koprivničko - križevačke županije za razvoj enogastroturizma još uvijek nije u cijelosti iskorišten. Osnovne informacije i karte s prikazom cesta i pojedinih vinarija i kušaonica vina objavljene su kao prospekti, a KKŽ je 2017.godine u suradnji sa Zajednicom udruga vinogradara, vinara i voćara Koprivničko-križevačke županije izdala „Enogastro vodič Podravine i Prigorja“. Osim toga ipak nije bilo značajnijih aktivnosti u smislu zajedničke promidžbe i marketinga vinskih cesta kao turističkog proizvoda. Danas web stranice turističkih zajednica uglavnom navode popise vinarija područja koje pokrivaju bez spomena vinskih cesta, osim TZ Grada Križevaca i TZ Grada Đurđevca, koje kratko spominju „svoje“ vinske ceste i nabrajaju njihove članove.

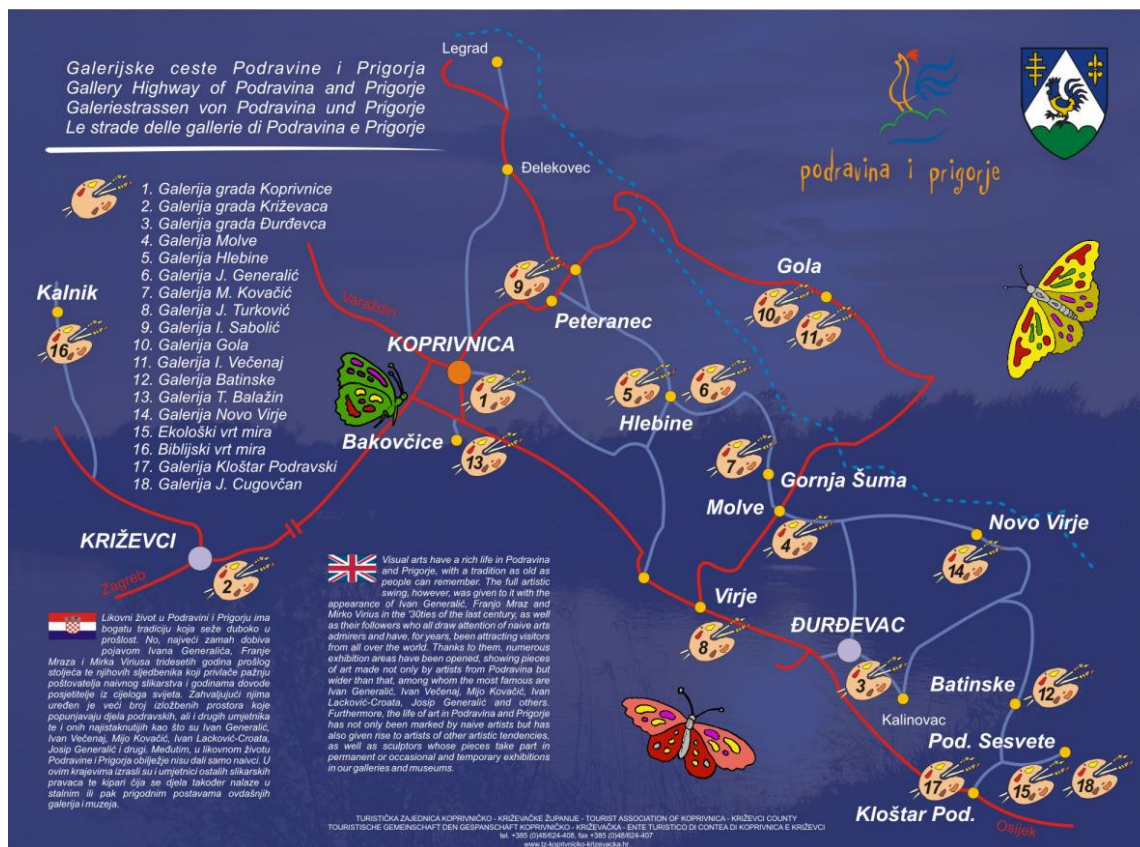
Potrebne aktivnosti

Za daljnji razvoj vinskih cesta nužno je organizirano upravljanje sustavom staza preko operativnog tijela/TZ KKŽ te uključivanje i umrežavanje većeg broja vinara koji trebaju zajednički nastupati u osiguranju ponude, promidžbi i marketingu vinskih cesta.

5.6.7. Galerijske ceste Podravine i Prigorja

Kao što je već ranije opisano u poglavlju o tradicijskoj baštini, tehnika slikanja uljanim bojama na staklu u maniri naive "Hlebinske slikarske škole" predstavlja posebnost i zaštićenu tradicijsku baštinu Podravine. Naiva u širem smislu podrazumijeva likovno stvaralaštvo samoukih ljudi iz naroda, obilježeno prepoznatljivim stilom i motivima iz svakodnevnog seoskog života i smirenih krajolika. Cijeli **niz galerija** na području KKŽ uključuje ili isključivo sadrži izložke naivnog slikarstva, što je značajni potencijal i turistička atrakcija ovoga prostora. Nju dodatno obogaćuju djela ovdašnjih slikara koji pripadaju drugim slikarskim pravcima, kao i kipara. Postoji i niz umjetnika mlađe generacije, od kojih neki posjeduju vlastite galerije. Specifičnost također predstavljaju **Ekološki vrt mira** u Podravskim Sesvetama i **Biblijski vrt mira** u OŠ Kalnik – otvoreni izložbeni prostori sa skulpturama likova u prirodnoj veličini, oblikovanih u hrastovom drvetu kroz radionice umjetnika.

TZ KKŽ pokrenula inicijativu povezivanja svih takvih izložbenih prostora kroz **projekt „Galerijske ceste Podravine i Prigorja“**, pružajući informacije o svim galerijama, njihovom smještaju i mogućnosti njihova sustavna obilaska slijedeći rute galerijskih cesta. Tako je 2007.godine objavljena karta Galerijskih cesta Podravine i Prigorja koja navodi 18 lokacija. Predstavljene su: Galerija grada Koprivnice, Galerija grada Križevci, Galerija grada Đurđevca, Galerija Molve, Galerija Hlebine, Galerija J.Generalić, Galerija M.Kovačić, Galerija J.Turković, Galerija I.Sabolić, Galerija Gola, Galerija I.Večenaj, Galerija Batinske, Galerija T.Balažin, Galerija Novo Virje, Ekološki vrt mira, Biblijski vrt mira, Galerija Kloštar Podravski, Galerija J.Cugovčan.

Slika 90. Karta Galerijskih cesta Podravine i Prigorja. Izvor: <https://visitdurdjevac.hr>

5.6.8. Povijesne staze

Bogata povijesna građa vezana za područje KKŽ te niz povijesnih zanimljivosti i događaja zanimljivih za prezentaciju posjetiteljima, važan su turistički resurs kojega tek treba u punoj mjeri iskoristiti. On se vrlo dobro i sustavno koristi za potrebe različitih događanja i manifestacija (Renesansni festival, Picokijada itd.), no povijesne sadržaje je vrlo prikladno iskoristiti i za prezentaciju na povijesnim stazama.

Jedan takav primjer je **Kulturna ruta Zrinski Sulejman**, nastala u razdoblju 2007.-2013. u sklopu prekograničnog IPA projekta „Tematski put Zrinski – Sulejman“ čiji je nositelj Grad Siget u Mađarskoj u suradnji Grada Osijeka, općine Darda i TZ grada Osijeka. Ona promovira kulturnu baštinu, gradove, znamenitosti, priče i legende te gastronomiju iz vremena grofova Zrinskih i osmanlijskog cara Sulejmana Veličanstvenog. Ova turistička ruta od 290 kilometara povezuje Hrvatsku i Mađarsku u porječju Drave i Dunava. U Hrvatskoj obuhvaća veliko područje od Čakovca i Legerada preko Međimurja i mađarske Baranje, hrvatske Baranje

Slika 91. Izvor: <https://www.tzosijek.hr>

do Iloka. Jedna od 20 informativnih tabli u okviru projekta postavljena je u Legradu koji je u 16. stoljeću postao sastavni dio posjeda grofova Zrinskih, koji su ondje uredili sjedište Legradske kapetanije i 1567. godine izgradili protuosmansku utvrdu. Kulturna ruta Zrinski – Sulejman podsjeća na vrijeme kad je ovim putem prodirala turska vojska po nalogu cara Sulejmana Veličanstvenog nastojeći, nakon hrvatskog Podunavlja i Osijeka, pokoriti ostatak srednjovjekovne Hrvatske i Ugarske te doći do Beča.

Turistička zajednica područja Dravski Peski u suradnji s četiri udružene općine (Ferdinandovac, Kalinovac, Kloštar Podravski i Podravske Sesvete) provodi projekt izgradnje povijesne staze „Istraži povijest područja Dravski Peski“. Staza je biciklistička te je već realiziran jedan njezin dio od ukupno planiranih 50 km dužine. Na njoj će se posjetitelji moći upoznati se s nekim od najzanimljivijih povijesnih činjenica ovog područja, prvenstveno na 11 lokacija s postavljenim informativnim tablama. Neke od tema su: povijest Ferdinandovca, Kloštra Podravskog, Kalinovca i Podravske Sesvete, obrana od poplava, povijesna nalazišta, Blaž Lenger, Ivan Lacković Croata, Zavičajni muzej u Kalinovcu i srednjovjekovno vlastelinstvo Gorbonok. Uz stazu se nalazi niz turističkih atrakcija, npr. rijeka Drava, Bilogora, jezero Batinska, šuma Crni Jarki, Peski, Cugovčan, Etno kuće Karlovčan, Park mira, galerija Ivan Lacković Croata, Zavičajni muzej Kalinovac.

Slika 92. Izvor: <https://prigorski.hr/>

5.6.9. Hodočasnički putovi

Dva međunarodna hodočasnička puta prolaze kroz područje KKŽ.

Međunarodni hodočasnički put Camino de Santiago (Put sv. Jakova)

Camino de Santiago (Put sv. Jakova) je mreža europskih hodočasničkih puteva koji vode prema svetištu sv. Jakova u Santiago de Composteli u Španjolskoj, jednom od tri najvažnija katolička svetišta. To je prva kulturna ruta Vijeća Europe, proglašena 1987. godine, i ruta koja je pod zaštitom UNESCO-a. O hrvatskom dijelu puta brigu vodi Hrvatska bratovština sv. Jakova¹⁵. Camino Croatia prati srednjovjekovne hodočasničke rute koje povezuju hrvatske crkve i svetišta posvećena sv. Jakovu. Jedna od ruta je i **podravska ruta Camino Podravina** koja se proteže od Ferdinandovca, preko Đurđevca, Molva, Hlebina i Koprivnice do Ludbrega u dužini

Slika 93. Izvor: <https://caminocroatia.com/hr>

¹⁵ <https://caminocroatia.com/hr/camino-croatia-ruta/>

od 120 km, a podijeljena je u šest dionica po 20 km. Tijekom 2022.godine ova ruta je adekvatno označena, uz potporu TZ KKŽ i TZ Dravski Peski. U podravsku rutu uključene su brojne vjerske znamenitosti, uključujući kapelu svetog Jakova na području Rasinje. Potiču se turističke i uslužne djelatnosti na ruti, kao i predstavljanje povijesne, crkvene, kulturne i etno baštine kraja kroz koji se prolazi.

Slika 94. Izvor:

<https://www.zupa-molve.com/>

Hodočasnički put „Stopama svetog Martina“

“Via Sancti Martini” je kulturna ruta Vijeća Europe koja obilježava hodočasnički put svetog Martina, povezujući gradove i mjesta s crkvama, katedralama i kapelama posvećenima sv. Martinu. Na karti ove rute se nalazi više od 200 lokacija po cijeloj Europi, uključujući i preko 20 u Hrvatskoj, među njima i crkvu svetog Martina u Virju. Hodočasnički put se obilježava simboličnim odljevom stope svetog Martina, koja je 2008.godine postavljena i na ovu crkvu, čime je upisana na kulturnu kartu Europe. Uz crkvu je postavljena i informativna tabla koja prikazuje mjesta na tematskoj stazi.

Slika 95. Izvor: <https://tzip-sredisnja-podravina.hr/>

5.6.10. Riječne staze

TZ područja „Dravski peski“ trenutno provodi projekt „Podravina Adventure“ u suradnji sa TZ grada Đurđevca i uz potporu TZ KKŽ. Radi se o novom turističkom proizvodu koji uključuje obilazak kulturnih i prirodnih znamenitosti te promociju gastro-enološke baštine podravskog kraja i pustolovnog turizma poput raftinga, kanuinga i vožnje brodom na Dravi od Brodića u Ferdinandovcu do otoka Križnice u Pitomači.

Slika 96. Izvor: <https://dravskipeski.hr/>

Dionica riječne staze duga je 12 km. Koristi se kao registrirana **kanuing staza "Drava Tour Adventure"**, a osim kanuima, posjetitelji se mogu voziti i turističkim brodom kapaciteta do 35 osoba.

U ponudi je i **rafting rijekom Dravom** na istoj dionici, za koji vlada veliki interes. Za sad postoje čamci s komplet opremom za 20 osoba. Rafting klub Koprivnica organizira rafting na Dravi „Rafting hrvatskom Amazonom“¹⁶

Slika 97. Izvor: <https://dravskipeski.hr/>

Bike & Boat Podravina je turistički proizvod koji kombinira biciklističku stazu (Đurđevac – Brodić, oko 70 km) i vožnju brodom (Brodić – Križnica) uz degustaciju tradicionalnih podravskih jela; povratak je biciklom od Pitomače do Đurđevca.
<https://dravskipeski.hr/>

Slika 98. Izvor: <https://dravskipeski.hr/>

¹⁶ <https://rafting-klub-koprivnica.business.site/>

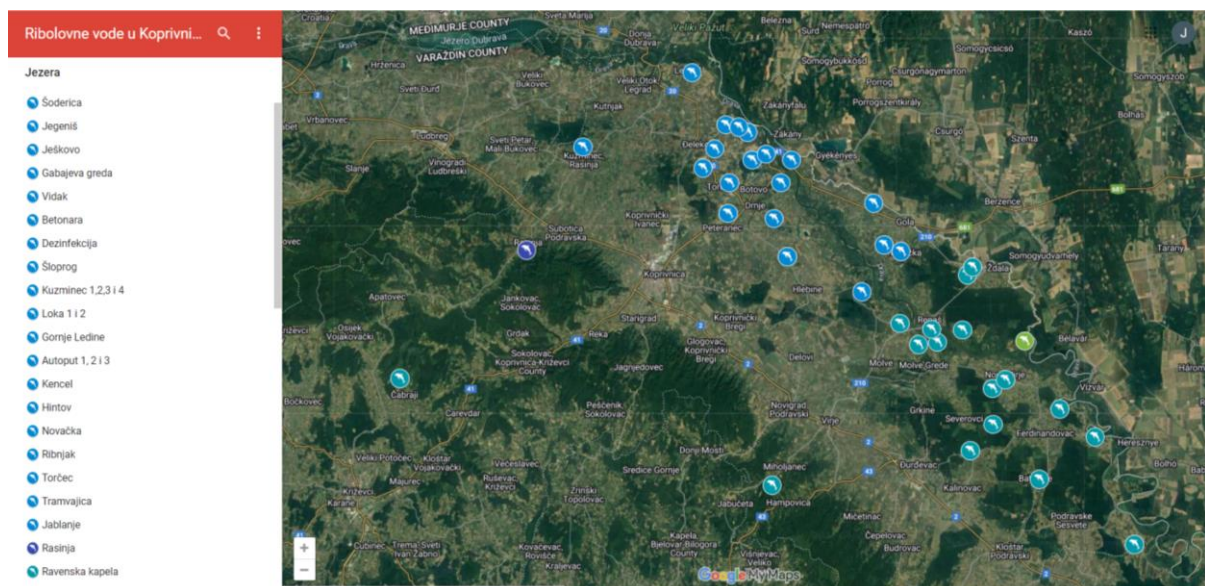
5.6.11. Ribolovne staze i šetnice uz jezera

Na području KKŽ postoji oko 40 jezera, mrtvica i ribnjaka koji predstavljaju ribolovne vode. Najveća su jezera Šoderica, Jegeniš, Prosenica i Čingi Lingi koja su nastala eksploatacijom šljunka. Uz njih postoje i umjetna jezera Rasinja i Čabraji koja su nastala izgradnjom akumulacija. Također, za ribolovni turizam su posebno značajne i manje vode kao što su mrtvica Ješkovo, te jezera Drnić i Autoput. Ribolovne vode KKŽ bogate raznolikim ribljim svijetom: som, šaran, štika, smuđ, bass, zlatni i crveni karas, amur, manjić, stukabolen, jez, mrena, pastrva, mladica, babuška, deverika, tolstolobik, klen, linjak i druge¹⁷. Turistički najznačajniji je ribolov tipa «Ulovi i pusti» (catch & release) pa je takvih destinacija u KKŽ sve više, npr. jezero Rasinja, Ješkovo, Autoput i Drnić.

Uz ribolovna jezera postoji znatan broj uređenih i označenih **ribolovnih staza**, na kojima se održavaju lokalna i međunarodna takmičenja u ribolovu. To su sportsko-rekreacijske staze uz koje se mogu vezati **šetnice za posjetitelje** koji žele uživati u prirodnim ljepotama jezera i bujnom vegetacijom obraslih obala. Sustav šetnica oko jezera mogao bi, po uzoru na šetnicu uz obalu Šoderice u Općini Legrad, značajno upotpuniti mrežu turističkih staza u KKŽ i obogatiti ih informacijskim i edukativnim sadržajima o prirodnim i kulturnim vrijednostima okolnog područja.

Slika 99. Šetnica uz Šodericu. Foto: J. Radović

Slika 100. Interaktivna karta ribolovnih jezera u KKŽ. Izvor:

https://www.google.com/maps/d/u/0/viewer?mid=1_c1qb8q4nrjnP_Oyw9Qkc9nwr8w&ll=46.143960760390335%2C16.91287189609876&z=11

¹⁷ <https://tz-koprivnicko-krizevacka.hr/interaktivne-karte/ribolovni-teren/>

5.6.12. *Prigorske mliječne staze*

Turistička zajednica Križevci na svojoj web stranici promovira Prigorske mliječne staze koje spajaju obiteljska gospodarstva na području Križevaca, Kalnika i Svetog Petra Orehovca koja tradicionalno žive od proizvodnje mlijeka i mliječnih proizvoda. Turistička signalizacija vodi prema lokacijama obiteljskih gospodarstava koje imaju uvjete za prodaju na vlastitom pragu, a mogu ponuditi i zanimljiv turistički doživljaj koji uključuje obilazak gospodarstva, posjet farmi životinja, igre za djecu, kušaonicu mliječnih proizvoda i drugo.

Slika 101. Izvor: <https://www.visitkrizevci.hr/>

5.6.13. *Ostale staze*

Na području županije postoji još niz manjih staza od lokalnog značenja koje su većinom formirane kao izletničke šetnice, neke od njih s elementima poučne staze. O njima se brinu nadležne jedinice lokalne samouprave, a koristi ih u prvom redu lokalno stanovništvo. Takve su npr.:

- **Eko-staza „Stara gora“ u naselju Virje** - povezuje nekoliko karakterističnih vinograda i klijeti, etno objekt i lovački dom, te se često poklapa s trasom obilaska vinograda kao dio obilježavanja dana Općine, tzv. Martinjskih dana.
- **Izletničko-poučna vjerska staza u Svetoj Ani** kod Đurđevca s četiri postaje – crkvom Sv.Ane u naselju i tri kapelice na 6 km dugoj stazi te brojnim prirodnim i edukativnim sadržajima (izvor, vidikovac, arheološki lokalitet "Gradina" i dr.)
- **Motocross i biciklistička staza oko akumulacijskog jezera Rasinja**

...i brojne druge.

5.7. Nove tematske staze na području KKŽ

Iako strateški dokumenti KKŽ i pojedinih gradova i općina (razvojni programi) ne obrađuju detaljno problematiku turističkih tematskih staza, gotovo svi ih spominju kao važan turistički potencijal kojega treba iskoristiti kao dio obogaćivanja turističke ponude. Ponegdje se navode konkretne planirane staze, koje su i ovdje uključene.

Također se ovdje navodi i nekoliko novih mogućih staza koje predlaže KKŽ, kao i one za koje su informacije dale JLS kroz provedenu anketu o turističkim tematskim stazama. Spominju se i staze čija je realizacija već započela, naročito veći broj poučnih šumskih staza čija se gradnja financira iz Programa ruralnog razvoja – Operacije 8.5.2.

5.7.1. Poučne staze u realizaciji

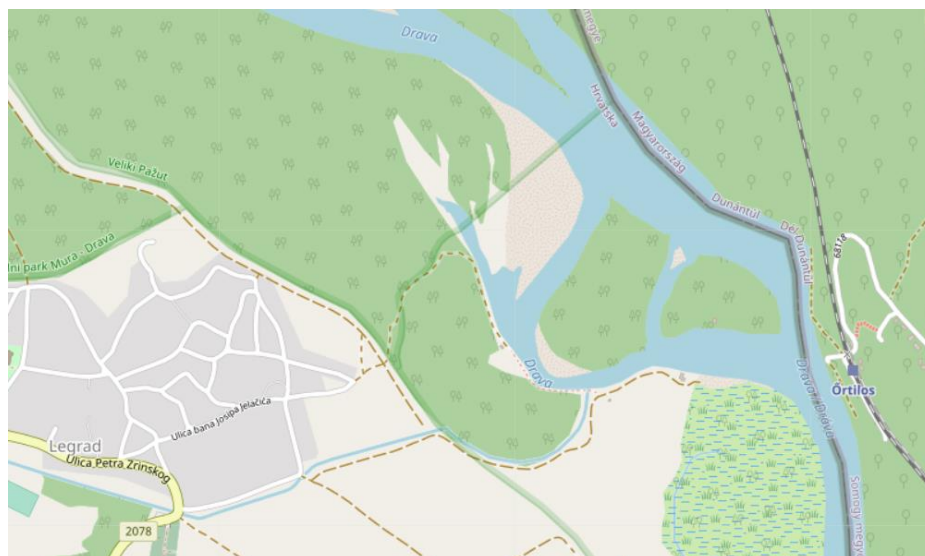
Radovi na uređenju su već u tijeku ili su prijavljeni projekti za financiranje iz Programa ruralnog razvoja za sljedeće poučne/šumske staze:

- **Poučna staza oko jezera Čabradi**, Grad Križevci - već je u završnoj fazi izgradnje; staza omogućuje šetnju oko cijelog jezera, a uključuje poučne table o flori i fauni područja
- **Poučna staza „Dodir prašume crne joha“**, Općina Kalinovac – protezati će se uz posebni rezervat šumske vegetacije Crni Jarki, a povezati će i lokacije: galerija Ivan Lacković Croatia (Batinske) i jezero Batinska
- **Poučna staza „Zonkraj Drave“**, Općina Kalinovac – planirana kružna staza dugačka je gotovo 4 km
- **Poučna staza „Veliki Brijeg“**, Kozarevac, Općina Kloštar Podravski
- **Poučna staza „Putovima podravskih rudara“**, Općina Koprivnički Bregi – šumska staza s poučnim tablama, uključuje uređenje izvora vode i starog rudarskog okna
- **Šumska poučna staza Novigrad Podravski**, Općina Novigrad Podravski – cilj joj je edukacija i informiranje posjetitelja o šumi i njoj bioraznolikosti, potrebi održivog gospodarenja šumama, te zaštiti i očuvanju šuma i njihove bioraznolikosti
- **Šumska Poučna staza Rasinja** – cilj joj je podizanja razine svijesti o očuvanju i održivom gospodarenju šumama
- **Šumska poučna staza Velika Mučna**, Općina Sokolovac – s ciljem educiranja i informiranja lokalnog stanovništva, posjetitelja i turista o šumi, njezinom održivom gospodarenju i zaštiti
- **Šumska staza „Bilogorske steze“**, Kozarevac-Bilogora, nositelj projekta je TZ područja Dravski Peski

5.7.2. Tematska ruta Halaš Čarda

Općina Legrad u suradnji s Općinom Ortilos iz Mađarske prijavljuje Interreg projekt u sklopu kojega će se provesti rekonstrukcija nerazvrstane ceste iz Ulice Petra Zrinskog u Legradu prema izletištu Halaš Čarda kod ušća Mure u Dravu, uz izgradnju biciklističkih staza i

postavljanje pametnih klupa, čime će se povećati pogodnost za biciklističko posjećivanje ove atraktivne lokacije.

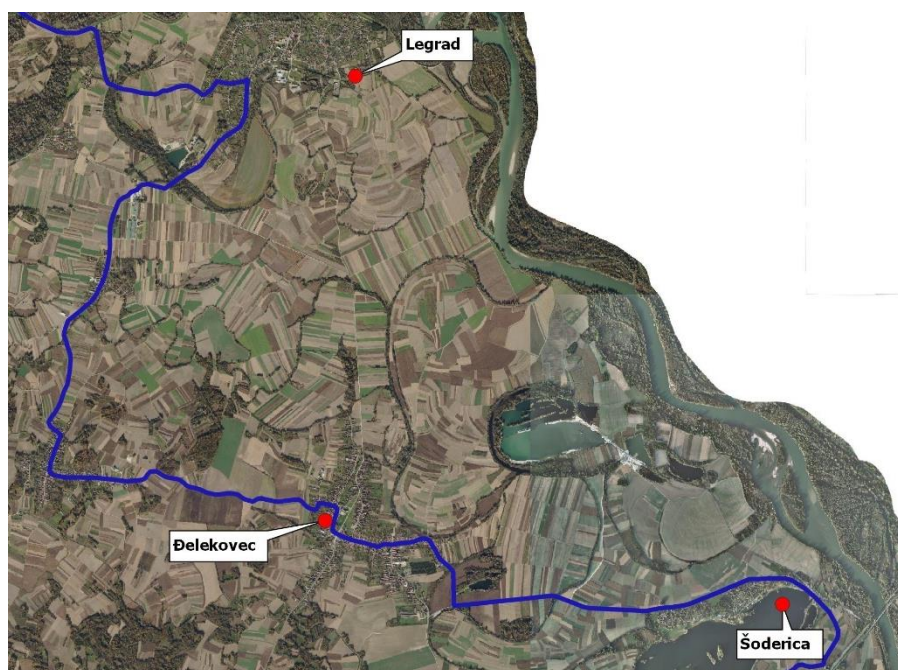

Slika 102. Nerazvrstana cesta Legrad – Halaš Čarda kod ušća Mure u Dravu. Izvor:

<https://www.hac.hr/hr/interaktivna-karta>

5.7.3. Biciklistička staza Legrad - Šoderica

Biciklistička ruta Amazon of Europe spaja Legrad i jezero Šodericu preko Đelekovca. Poželjno je omogućiti ovaj spoj biciklističkom stazom uz Dravu, koja bi omogućila posjetiteljima uživanje u vožnji kroz srce „europske Amazone“, razgledavanje dravskog priobalja i posjet značajnim lokalitetima prirodnih vrijednosti.

Slika 103. Plavo je prikazana biciklistička ruta Amazon of Europe koja je na potezu između Legrada i jezera Šoderica odmaknuta od Drave

5.7.4. *Pješačko-biciklističke staze Sigetec-Komatnica (moguća Tematska staza „Gruntovčani“)*

U okviru Strategije razvoja turizma grada Koprivnice i okolice do 2025. godine predlaže se da jedna od tematskih staza bude osmišljena kao **prikaz tradicijskog načina života ovog područja kroz priču Gruntovčana**. Iznimno popularna dramska TV serija „Gruntovčani“ iz 1975. godine u režiji Kreše Golika, a po scenariju Mladena Kerstnera, još danas je rado gledana i redovito reprizirana u programu HRTa. Serija je snimana u danas još dobro očuvanim seoskim sredinama naselja Sigetec i Komatnica uz Dravu te daje originalni prikaz ruralne sredine Podravine. Glavnu ulogu nezaboravnog Dudeka interpretirao je „domaći“ glumac Martin Sagner, rodom iz obližnjeg Novigrada Podravskog.

Program ukupnog razvoja Općine Peteranec planira organizaciju različitih manifestacija kojima je cilj očuvati kajkavski izričaj, kulturu, tradiciju, nošnje, te sjećanje na Gruntovčane. Naročito se planira poticati razvoj **seoskog turizma u naselju Komatnica** kroz edukacije stanovništva i izradu promotivnih materijala. Ovim Programom također je planirana izgradnja **pješačko-turističke staze uz potok Gliboki u naselju Komatnica** te izgradnja **pješačko-biciklističkih staza u naselju Sigetec**. Navedene staze moguće je ukomponirati u širi tematski put kojemu bi poveznica bila priča Gruntovčana.

Slika 104. Područje moguće tematske staze „Gruntovčani“

5.7.5. *Pješačko-biciklistička staza uz Dravu u Općini Molve*

Programom ukupnog razvoja Općine Molve 2015. – 2020. planirana je pješačko-biciklistička staza „Šetnica uz rijeku Dravu – Molve“ koja će se protezati uz Dravu, uz nove sadržaje, npr. izgradnja mlina na Dravi. Na ovom prostoru postoji veći broj jezera koja je moguće povezati stazom, grupirana u dvije cjeline – Čingi-lingi i jezera Sekuline. Radi se o umjetnim jezerima nastalima iskapanjem šljunka koja se nalaze u različitim stadijima obrasta vodenom i močvarnom vegetacijom te predstavljaju atraktivan krajobraz, a također su i ribolovne vode.

Slika 105. Drava s obližnjim jezerima u Općini Molve

5.7.6. Biciklistička staza jezero Drnić - Drava

Jezero Drnić kod Novog Virja predstavlja rekreacijsko područje lokalnog stanovništva, s uređenom plažom i sportsko-rekreacijskim sadržajima. Smješteno je neposredno uz rub šume, a uz njega prolazi međunarodna biciklistička ruta Amazon of Europe koja je u cijelom ovom potezu odmaknuta od Drave. Uz **obalu Drave** kod Novog Virja razvijen je izuzetno atraktivan krajobraz sa starim rukavcima i bujnom riječnom šumskom vegetacijom koji bi se mogao povezati biciklističkom stazom s jezerom Drnić, odnosno rutom Amazon of Europe.

Slika 106. Jezero Drnić i Drava kod Novog Virja. Plavo je obilježena biciklistička ruta Amazon of Europe.

5.7.7. Zavičajna poučna eko – etno staza Novim Virjem

Program ukupnog razvoja Općine Novo Virje 2014. – 2020. planira projekt izrade ove poučne staze čiji je nositelj Udruga za očuvanje kulturne i prirodne baštine „Konak“. Cilj joj je informiranje i educiranje djece, mještana i svih izletnika o kulturnim, zavičajnim, etnološkim i prirodnim vrijednostima Novog Virja.

5.7.8. Vinske ceste na području Općine Novigrad Podravski

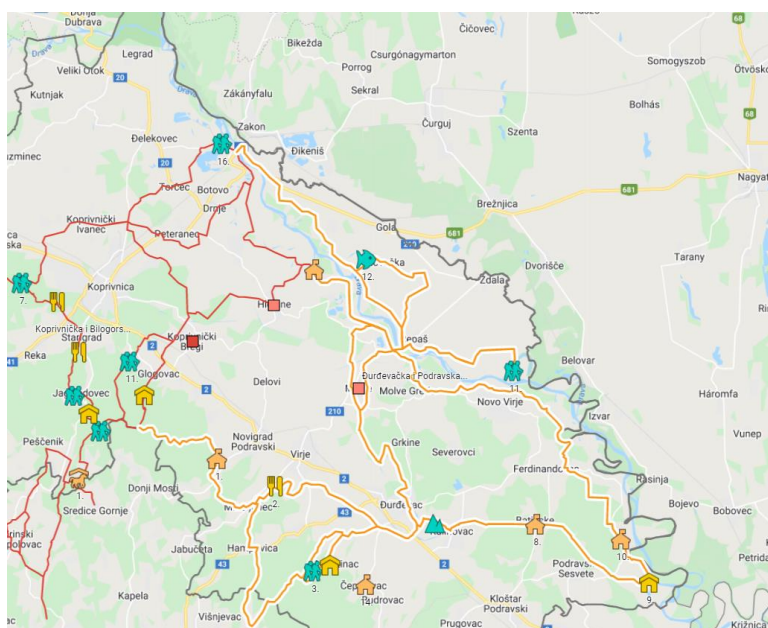
Ova tematska staza planirana je Strateškim razvojnim programom Općine Novigrad Podravski 2021. – 2027. kao jedan od strateških projekata.

5.7.9. Povezna staza Đurđevačko planinarske obilaznice i Koprivničko planinarskog puta

Planinarsko društvo Borik Đurđevac u suradnji s Turističkom zajednicom Grada Đurđevca započinje aktivnosti na uređenju ove planinarske staze koja će se protezati na potezu: Đurđevac, Stari grad - Mičetinac - Šemovci - Miholjanec - Novigrad Podravski - Stankov Vrh

5.7.10. Konjička staza Podravina

Turistička zajednica Koprivničko-križevačke županije planira projekt vezan uz konjičku stazu Podravina koja je dio Đurđevačke i Podravske trase Turističke konjičke staze Koprivničko-križevačke županije. Staza se proteže na potezu: Stari grad Đurđevac, hodočasničko-središte Molve, rijeka Drava, Hlebine, Šoderica te ušće Mure u Dravu. Staza je dijelom realizirana, tj. trasirana je od Đurđevca do Šoderice. Planira se trasiranje preostale do Ušća Mure u Dravu te edukacija konjičkih turističkih vodiča.

Slika 107. Narančasto je označen dio Đurđevačke i Podravske trase Turističke konjičke staze KKŽ. Izvor:

https://www.google.com/maps/d/u/0/viewer?mid=1EvHWn-oZZELo66mL600YHG9Ug_c&hl=hr&ll=46.13795713429983%2C17.135768821303326&z=11

5.7.11. Bilogorske steze

Na području Općine Kloštar Podravski, na potezu Kozarevac-Bilogora planirana je jahačka-pješačko-biciklistička šumska staza „Bilogorske steze“. Nositelj projekta je Turistička zajednica područja Dravski Peski u suradnji s Općinom Kloštar Podravski.

5.7.12. Pješačko-biciklističke staze na području Crne Gore

Na području Crne Gore u Koprivnici nalazi se šumski kompleks namijenjen prvenstveno odmoru i rekreaciji lokalnog stanovništva. Daljnji razvoj ovoga prostora trebao bi uključiti obnovu postojeće trim-staze, uređenje šumske poučne staze te uređenje biciklističkih staza. Nositelj aktivnosti je Grad Koprivnica.

Slika 108. Šuma kod Crne Gore, Koprivnica

5.7.13. Tradicijska cesta obrta (zaboravljeni zanati)

Ova tematska ruta predviđena je Strategijom razvoja turizma Grada Koprivnice i okolice do 2025. godine u okviru projekta „Programi tematskih cesta i ruta“. Cilj je predstaviti i oživiti brojne tradicijske, danas zaboravljene zanate (kovači, lončari, izrađivači krušnih peći, zanati poput pečenja rakije, tiskanja te izrade proizvoda od prirodnih materijala) kao i zanimljive zanate koji su primarno vezani za Dravsko područje, npr. ispiranje zlata na Dravi i mlinarstvo.

Pridruženi sadržaji ovoj ruti odnosili bi se na demonstriranje starih zanata i edukativne radionice. Takav projekt je 2021. godine pokrenuo Grad Koprivnica u suradnji s TZ područja Središnja Podravina u sklopu inicijative „Skrivena Podravina“, s ciljem prezentacije tradicijskih zanata Podravine te prenošenje znanja na mlađe generacije. Provedene radionice košaraštva, radionica ispiranja zlata na rijeci Dravi i radionica izrade slamnatih krovova privukle su brojne zainteresirane posjetitelje. U planu su i radionice za druge stare zanate, primjerice: kolarstvo, bačvarstvo, lončarstvo, kovačnica i slično.

Slika 109. Izvor: <https://koprivnica.hr/>

5.7.14. *Putovima šumskih plodova*

Strategija razvoja turizma grada Koprivnice i okolice do 2025. godine predviđa uspostavljanje tematske staze „Putovima šumskih plodova“ čija bi poveznica bila organizacija stručno vođenih berbi sezonskih šumskih plodova (gljiva, oraha, kestena i drugo) na području Grada Koprivnice.

5.7.15. *Putovima starih mlinova*

Ova tematska staza predviđena je Strategijom razvoja turizma grada Koprivnice i okolice do 2025. godine. Radi se o vrlo atraktivnom projektu kojim bi se oživjela i turistima približila duga tradicija mlinarstva na ovom području. Projekt bi uključivao rekonstrukciju i turističku valorizaciju starih mlinova koji su u davna vremena bili uobičajena slika na Dravi. U planu je izgradnja Mlinarske staze u Molvama.

5.7.16. *Planinarska staza Rajčevica – Stankov vrh*

Program ukupnog razvoja Općine Sokolovac zacrtao je projekt uređenja tematske staze prema najvišem vrhu Bilogore – Rajčevica Stankov vrh (309 mnv). Ovaj vrlo posjećen lokalitet nije dovoljno uređen i opremljen pa ga Općina Sokolovac planira urediti u suradnji s planinarskim društvom HPD Bilo Koprivnica.

5.7.17. *Brdsko-biciklistička staza Sokolovac-Dugo brdo*

Izgradnja, uređenje i označavanje ove brdsko-biciklističke staze planirana je Programom ukupnog razvoja Općine Sokolovac. Trasa staze ide od Sokolovca kroz Veliku Mučnu prema naselju Domaji do spoja na biciklističku stazu „XCM Koprivnica“ koja prolazi uz planinarsku kuću »Rudi Jurić« na Pesku u šumskom području Vincekova humka na Dugom brdu.

5.7.18. *Pješačko-biciklistička staza kod dvorca Inkey u Rasinji*

KKŽ je započela s projektom obnove dvorca Inkey u Rasinji kojim će se ovaj zapušteni spomenik kulture urediti kao turistički kompleks. Uz dvorac se nalaze umjetna jezera uz koja se planira urediti staza za posjetitelje kojom će se povezati dvorac s obližnjim jezerima.

Slika 110. Lokacija dvorca Inkey u Rasinji s obližnjim jezerima

5.7.19. Pješačko-biciklistička staza uz rijeku Glogovnicu

Studijom i strategijom razvoja zelene infrastrukture Grada Križevaca do 2027. godine kao dio revitalizacije rijeke Glogovnice zacrtana je nova pješačko-biciklistička staza njezinom dolinom koja vodi do prirodnih atrakcija Grada kao što su jezero Čabraji i Kalnik.

5.7.20. Planirane poučne staze Grada Križevaca

Studijom i strategijom razvoja zelene infrastrukture Grada Križevaca do 2027. godine predviđeno je uređenje park-šume Župetnica i revitalizacija Ratarske šume u Križevcima. U sklopu tih aktivnosti planira se realizirati dvije poučne staze:

- **Poučna i trim staza u park-šumi Župetnica**
- **Poučna staza „Revitalizacija Ratarske šume“**, s ciljem edukacije lokalnog stanovništva i povećanja svijesti o važnosti revitalizacije vrijednih prirodnih područja

5.7.21. Prigorske medene staze

Ovaj projekt planira Turistička zajednica grada Križevaca¹⁸. Osmišljen je kao tematska staza na kojoj posjetitelji uče o važnosti pčela kao oprašivača o kojima ovisi prehrambena sigurnost i o važnosti meda u svakodnevnoj prehrani, kao i o tradiciji pčelarstva na području grada. Staza će uključivati široku lepezu sudionika od pčelara, obrazovnih i kulturnih institucija do zdravstvenih ustanova, poslovnih tvrtki i nevladinih organizacija.

Slika 111. Izvor: <https://www.visitkrizevci.hr>

¹⁸ <https://www.visitkrizevci.hr>

5.7.22. Planinarske i druge pješačke staze u Općini Kalnik

Općina Kalnik započela je s uređenjem dijelom postojećih planinarskih i drugih pješačkih staza te će oformiti novu poučnu stazu u prirodi.

5.7.23. Kalnički vinski puti

Općina Kalnik planira uređenje pješačko-biciklističkih/mješovitih staza i puteva na ruti „Kalnički vinski puti“ koja obuhvaća sva naselja pod vinogradima na ovom području, uključujući trasiranje i izgradnju novih dionica.

5.7.24. Gastronomske staze

Gastronomske staze često se spominju u strateškim dokumentima pojedinih gradova i općina, ali nigdje nisu jasno definirane u smislu projekta niti prostornog obuhvata. U svakom slučaju, one su izuzetan turistički potencijal kojega tek treba realizirati.

TZ grada **Koprivnice** na svojoj web stranici promovira "Zeleni program" kao ponudu jela i slastica u kojima je bitni sastojak mlada kopriva. Kopriva je vezana uz područje Koprivnice na više načina, npr. kroz legendu o Beli IV., odredila je ime potoka i grada. TZ grada Koprivnice nastoji inicirati spremanje namirnica rađenih na bazi koprive kao ekološkog i zdravog sastojka. Poveznica s imenom Koprivnice te brojne komparativne prednosti (priča, posebnost, diferenciranost u odnosu na druge, zdrava hrana, ljekovita svojstva) samo su neki od elemenata koji imaju potencijal za daljnju turistički razradu.

Slika 112. Izvor:

<https://www.koprivnicatourism.com>

Grad **Križevci** ističe kao značajni potencijal Križevačko pivo koje se proizvodi po domaćoj originalnoj recepturi, Kalnički kruh spravljen po posebnoj recepturi staroj više od 100 godina i ručno rađene čokolade Hedona.

Na području KKŽ cijeli je niz lokalnih jela i slastica, od kojih su neki zaštićeni kao nematerijalno kulturno dobro. Među najpoznatijima su: bregofska pita - Koprivnički Bregi, pogača z oreji – područje grada Đurđevca, podravska mazanica – Podravina, svetojanska zlevanka – naselje Sveta Ana kod Đurđevca, ponakliči ili pociglenjki – Kalničko prigorje te brojna druga jela i slastice.

5.7.25. Bird-watching staze (promatranje ptica)

Područje KKŽ, a naročito Regionalnog parka Mura-Drava koji je dio područja ekološke mreže Natura 2000 značajnog za ptice (POP Gornji tok Drave), kao i prostor Kalnika i Bilogore (POP Bilogora i Kalničko gorje) pružaju iznimne mogućnosti za organizirano promatranje ptica kao dijela turističke ponude. Promatranje ptica na pogodnim lokacijama (jezera, lokacije uz Dravu i druge) pod vodstvom ornitologa (npr. u suradnji s ornitološkom udrugom) ili educiranoga vodiča omogućilo bi posjetiteljima upoznavanje ptica ovoga područja i obogatilo turističku ponudu KKŽ. Lokaliteti za promatranje ptica mogu biti sastavni dio posebnih tematskih staza ili se preklapati s već postojećim, npr. poučnim stazama. Ova moguća turistička atrakcija tek treba zaživjeti na području KKŽ.

5.8. Rezultati provedene ankete o tematskim stazama

U sklopu izrade ovog Akcijskog plana, KKŽ je provela online Google Obrasci anketu o tematskim stazama namijenjenu svim jedinicama lokalne samouprave na svom području, turističkim zajednicama, udrugama (planinarske, biciklističke) i drugim dionicima. Cilj ankete bio je prikupiti podatke o postojećim i planiranim tematskim stazama i potrebnim aktivnostima koje bi se uključile u Akcijski plan. Anketa je sadržavala sljedeće rubrike:

E-pošta:

Naziv JLS/ustanove/organizacije:

Nositelj(i) projekta:

Naziv staze:

Lokacija staze (početak - glavne točke – završetak):

S obzirom na način kretanja, vrsta staze: pješačka; biciklistička; jahačka; riječna -rafting, kanuing; pješačko-biciklistička; mješovita

S obzirom na tematiku, tip staze: poučna staza u prirodi; šumska staza; panoramska staze; šetnica uz Dravu ili jezero; planinarska staza; vinski pješački put; gastro put; bird-watching staza - promatranje ptica; kulturna staza; povijesna staza; dio galerijske ceste Podravine; hodočasnička staza; sportsko-rekreacijska staza; ostalo

Glavne prirodne i kulturno-povijesne atrakcije uz stazu:

Je li predmetna staza dio šireg sustava turističkih staza (npr. proteže se na području više JLS; dio je županijske/državne/međunarodne staze/puta/ceste):

Stupanj realizacije staze/projekta: postojeća; dijelom realizirana; planirana

Nositelj projekta:

Projektni partneri:

Što sve potrebni radovi uključuju? -npr. reparaciju; proširenje; dovršavanje izgradnje; postavljanje signalizacije/posjetiteljske infrastrukture; za planirane staze - izradu projektne dokumentacije, trasiranje i izgradnju staze; drugo:

Postoji li potreba za nabavom/izradom infrastrukture?

Planirano razdoblje provedbe projekta:

Procijenjena potrebna financijska sredstva:

Mogući izvori financiranja i dio troškova za koje je potrebno osigurati financiranje:

Na poziv za ispunjavanje ankete odazvalo se 16 ispitanika, ispunjeno je 38 upitnika, a Općina Koprivnički Ivanec javila je da nema tematskih staza na svojem području.

Odazvali su se sljedeći ispitanici:

- Bratovština svetog Jakova
- Grad Đurđevac
- HPD "Bilo" Koprivnica
- Hrvatske šume, Šumarija Križevci
- JU za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode na području KKŽ
- Općina Đelekovec
- Općina Kalnik
- Općina Koprivnički Bregi
- Općina Legrad
- Općina Molve
- Općina Novigrad Podravski
- Općina Peteranec
- PD Borik Đurđevac
- TZ Koprivničko-križevačke županije
- TZ područja Dravski Peski
- TZP Središnja Podravina

Prikupljeni su podaci o **32 tematske staze**:

- Biciklistička staza Peteranec-Koprivnica
- Biciklom oko Kalnika (B.O.K)
- Bilogorske steze (Kloštar Podravski)
- Brdsko planinske staze na Kalniku
- Camino Podravina
- Crni Jarki – poučna staza
- Duhovno - ekološko - poučni put Sv. Nikole
- Đurđevačka planinarska obilaznica
- Đurđevačka vinska staza
- Edukacijsko-poučna staza u Legradu na području ušća Mure u Dravu

- Galerijske ceste Podravine i Prigorja
- Istraži povijest područja Dravski Peski
- Kalnički vinski puti
- Konjička staza - Đurđevačka i Podravska trasa
- Koprivnički planinarski put
- Podravsko - Bilogorska planinarska staza
- Polakov put – Bilogora (planinarska staza)
- Poučna staza Đurđevački pijesci
- Poučna staza na Čambini
- Poučna staza na Kalniku
- Poučna staza u Park šumi Borik
- Poučna staza u Posebnom geografsko-botaničkom rezervatu Đurđevački pijesci
- Poučna staza uz šetnicu na Šoderici
- Povezna staza Đurđevačko planinarske obilaznice i Koprivničko planinarskog puta
- Staza Đelekovec - Koprivnica
- Šetnica - Putevima podravske rudare
- Šetnica uz rijeku Dravu - Molve
- Šumska poučna staza – Novigrad Podravski
- Tematska ruta Halaš Čarda
- Tematski put Zrinski - Sulejman
- Trim staza Borik
- Vinska cesta Križevci-Kalnik-Orehovec

Potrebne aktivnosti koje se navode u pojedinim upitnicima odnose se ponegdje na održavanje postojećih staza (npr. planinarske staze, poučne staze), ali većinom se iskazuju planirane aktivnosti na unaprijeđenju postojećih ili uspostavljanju novih staza i to u kratkoročnom razdoblju do 2024. ili 2025.godine. One su uključene u ovaj Akcijski plan kao **kratkoročne (prioritetne) aktivnosti**.

5.9. Pokazatelji turizma u KKŽ

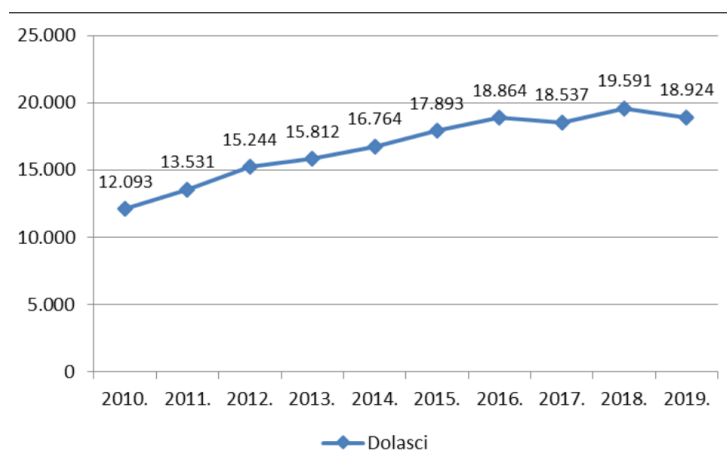
Za potrebe provedbe projekta Amazing Amazon of Europe KKŽ je prikupila različite pokazatelje turizma na svom području za razdoblje 2018.-2020. Podaci za razdoblje 2010.-2019. iskazani su u Planu razvoja Koprivničko-križevačke županije za razdoblje 2021. do 2027. godine.

Plan razvoja navodi da KKŽ ima povoljan geoprometni položaj te bogatu prirodnu i povijesno-kulturnu baštinu koja predstavlja značajni temelj za različite oblike kontinentalnog turizma s naglaskom na ruralni turizam. Unatoč značajnim turističkim potencijalima na području KKŽ koji se očituju u vinskom (vinske ceste), planinarskom, ciklo, kulturnom, vjerskom, sportskom, lovnom i ribolovnom turizmu, ovaj sektor djelatnosti još uvijek bilježi slabe gospodarske rezultate. U sljedećem razdoblju nužno je objediniti i proširiti postojeću turističku ponudu, povećati smještajne kapacitete te promicati bogatstvo tradicionalne kulturne baštine kako bi područje KKŽ postalo prepoznatljivo turističko odredište.

Osnovni pokazatelji turizma uključuju smještajne kapacitete (broj kreveta), broj turista (dolazaka) i broj noćenja. Osim njih, za analize o turizmu su značajni podaci o turističkim uredima i agencijama, o turističko-ugostiteljskoj ponudi i pružateljima usluga te o infrastrukturi važnoj za posjećivanje (restorani; informacijski centri; biciklistička odmorišta s dodatnom opremom i sl.).

Broj noćenja i turističkih dolazaka

	2018.	2019.	2020.
Broj noćenja	40.124	35.010	17.856
Broj turističkih dolazaka	19.591	18.924	7.253

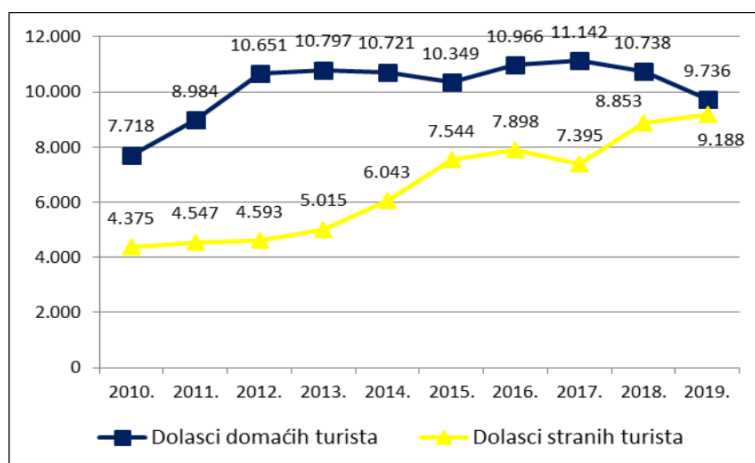

Slika 113. Broj dolazaka turista na području KKŽ u razdoblju 2010.-2019. prema podacima Državnog zavoda za statistiku. Izvor: Plan razvoja KKŽ 2021.-2027.

Iz navedenih podataka je vidljivo da KKŽ od 2010. godine bilježi postupni rast broja dolazaka turista uz manji pad 2017. i 2019. godine. Nažalost, 2020. godina donijela je ogroman pad broja

noćenja i dolazaka, ali se ne može smatrati reprezentativnom s obzirom na situaciju uzrokovanu pandemijom COVID 19.

Najčešći posjetitelji su iz: RH, Poljske, Njemačke, Slovenije i Austrije. Iz analize podataka za razdoblje 2010.-2019. vidljiv je sustavni trend porasta stranih turista u odnosu na domaće. Od ukupnog broja dolazaka turista u 2019. godini 51% otpada na dolaske domaćih, a 49% na dolaske stranih turista. Od ukupnog broja noćenja u 2019. godini, 53% otpada na noćenja domaćih turista, a 47% na noćenja stranih turista.

Slika 114. Odnos dolazaka domaćih i stranih turista na području KKŽ u razdoblju 2010.-2019. prema podacima Državnog zavoda za statistiku. Izvor: Plan razvoja KKŽ 2021.-2027.

Prema podacima Turističke zajednice KKŽ navedenima u Planu razvoja KKŽ 2021.-2027., od **smještajnih kapaciteta** u županiji evidentiran je ukupno 61 objekt u kojem se pružaju usluge smještaja s ukupno 1.096 ležaja. Strukturu smještajnih kapaciteta prema vrsti čini sedam hotela, jedan hostel, dva kamp odmorišta, osam objekata na OPG-ima seljačkim domaćinstvima, 24 objekta u domaćinstvu, jedan planinarski dom i dva lovačka doma, kuće i jedan stan za odmor te sobe za iznajmljivanje.

Posjetitelji se mogu informirati u **turističkim zajednicama** i na njihovim web stranicama:

- Turistička zajednica Koprivničko-križevačke županije www.podravinaiprigrorje.hr
- Turistička zajednica grada Koprivnice www.koprivnicatourism.hr
- Turistička zajednica grada Križevaca www.visitkrizevci.hr
- Turistička zajednica grada Đurđevca www.visitdjurdjevac.hr
- Turistička zajednica općine Kalnik www.tz.kalnik.hr
- Turistička zajednica područja Središnja Podravina www.tzp-sredisnja-podravina.hr
- Turistička zajednica područja Dravski Peski www.tzpdravskipeski.hr

Na području županije postoji nekoliko **posjetiteljskih centara** za informiranje i edukaciju posjetitelja: Posjetiteljski centar Đurđevački pijesci u Đurđevcu; Interpretacijski centar Picokijada u utvrdi Stari grad, Đurđevac; Galerija naivne umjetnosti Hlebine; Gradski muzej Koprivnica; Muzej prehrane Koprivnica.

5.10. Kapaciteti za provedbu Akcijskog plana

Kako bi se sustav tematskih staza u KKŽ značajnije unaprijedio, nužno je uključivanje i uska suradnja velikog broja dionika – nadležnih institucija na županijskoj razini, jedinica lokalne samouprave, zainteresiranih udruga i privatnih ponuđača turističko-ugostiteljskih usluga.

Središnju ulogu u provedbi ovog Akcijskog plana ima KKŽ, zajedno sa svojim ustanovama Razvojna agencija PORA KKŽ i JU KKŽ te Turističkom zajednicom KKŽ. Planirane aktivnosti nužno je koordinirati na županijskoj razini i pružati sustavnu stručnu i financijsku potporu ostalim dionicima. Takav okvir već je uspostavljen na razini Županije te ga je potrebno što više angažirati vezano uz razvoj tematskih staza.

Koprivničko-križevačka županija - pomaže JLS, udrugama i privatnim poduzetnicima u provedbi aktivnosti Akcijskog plana kojih su oni nositelji kroz financiranje projekata, sufinanciranje pripreme projekata i osiguravanje različitih potpora (natječaji KKŽ i TZ KKŽ).

Turistička zajednice Koprivničko-križevačke županije – financijski i stručno podupire aktivnosti lokalnih turističkih zajednica, unapređenje smještajnih kapaciteta i organizirani dolazak izletnika i turista na područje KKŽ. Također dodjeljuje godišnje potpore za održavanje različitih manifestacija od regionalnog i lokalnog značaja. Na svojoj web stranici pruža informacije i promocijske materijale, uključujući i tematiku turističkih staza te priređuje interaktivne karte s prikazom tematskih staza (biciklističke, konjičke i dr.). **TZ KKŽ mogla bi biti glavni nositelj projekta tematskih staza u KKŽ i koordinator svih relevantnih aktivnosti na lokalnoj razini**, u cilju osiguranja jedinstvenog managementa, promocije i marketinga turističkih staza kao značajnog turističkog proizvoda.

Razvojna agencija PORA KKŽ pruža stručnu pomoć u pripremi projekata na natječaje iz EU i nacionalnih sredstava i stručnu pomoć u provedbi projekata kroz redovitu djelatnost i tehničku pomoć (Projekt uz PORU PO POTPORU).

Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode na području Koprivničko-križevačke županije u okviru svoje djelatnosti, prema svojim mogućnostima provodi aktivnosti promicanja zaštićenih područja, čime značajno doprinosi privlačenju posjetitelja i njihovoj prikladnoj informiranosti i edukaciji o zaštiti prirode¹⁹. Uspostavila je i vodi brigu o održavanju nekoliko poučnih staza u zaštićenim područjima, čime je izravno uključena u problematiku tematskih staza.

Županijska uprava za ceste Križevci upravljanja županijskim i lokalnim cestama KKŽ te je zadužena za njihovo održavanje, uključujući i one koje su dio različitih tematskih ruta.

Jedinice lokalne samouprave i lokalne turističke zajednice te turističke zajednice područja na svojim web stranicama pružaju osnovne informacije o turističkim sadržajima, ugostiteljskim objektima, ponuditeljima turističko-ugostiteljskih usluga, zanimljivim područjima za posjećivanje, kulturnim dobrima i drugo. JLS su u vlasništvu nerazvrstanih prometnica koje uključuju i značajan broj tematskih staza te vode brigu o njihovoj izgradnji i održavanju. JLS i

¹⁹ <https://www.zastita-prirode-kckzz.hr/>

TZ nositelji su brojnih projekata i programa za uspostavljanje tematskih staza i osiguravanje njima pridruženih sadržaja.

Ostali dionici uključuju kulturne ustanove (muzeji, galerije, interpretacijski centri i dr.), civilne udruge i ponuditelje različitih turističko-ugostiteljskih usluga. Od udruga, za tematske staze su izravno vezane planinarske, biciklističke, konjičke, vinogradarske, folklorne i druge udruge na području KKŽ.

5.11. Mogućnosti financiranja provedbe Akcijskog plana

Dostupni su različiti mogući izvori financiranja za aktivnosti predviđene ovim Akcijskim planom. Ovdje se navode trenutno dostupni izvori te natječaji koji su bili dostupni u 2022. godini, a za pretpostaviti je da će tako biti i narednih godina.

Proračuni jedinica lokalne samouprave – JLS u okviru svoga proračuna imaju nekoliko stavki relevantnih za ovaj Akcijski plan, npr.

- programi poticanja turizma
- donacije udrugama
- subvencije poljoprivrednicima i obrtnicima
- održavanje nerazvrstanih cesta i putova
- sufinanciranje projekata financiranih iz EU fondova

Proračun Koprivničko-križevačke županije

- sredstva kapitalne pomoći za jedinice lokalne samouprave (prometna infrastruktura)
- sredstva potpore male vrijednosti za poduzetnike, fizičke i pravne osobe te obiteljska poljoprivredna gospodarstva
- financiranje programa i projekata udruga za djelatnosti gospodarstvo, poljoprivreda i ruralni razvoj
- sufinanciranje programa i projekata ustanova, udruga i ostalih iz područja kulture
- program sufinanciranja izrade projektne i popratne dokumentacije za pripremu EU projekata JLS i sufinanciranje međunarodnih projekata udruga na području ruralnog razvoja i etničke baštine koje ostvare financiranje na pozivu Saveza Alpe Jadran

Natječaji Turističke zajednice Koprivničko-križevačke županije

- natječaj za dodjelu sredstava za projekte lokalnih turističkih zajednica (sredstva iz HTZ Fonda za turistički nedovoljno razvijena područja i kontinent) – uključuje sufinanciranje pripreme projekata
- financijske potpore za unapređenje smještajnih kapaciteta na području KKŽ
- subvencije za organizirani dolazak izletnika i turista na područje KKŽ
- poziv na udruženo oglašavanje sustava turističkih zajednica s područja KKŽ

Natječaji na državnoj i EU razini

- Fond za udružene turističke zajednice HTZ-a - financira projekte istraživanja i strateškog planiranja, projekte razvoja turističkog proizvoda, projekte komunikacije i

oglašavanja, projekte destinacijskog menadžmenta te projekte koji se realiziraju sredstvima iz EU fondova

- Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost - sufinancira pripremu projekata iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti - izradu projektno-tehničke dokumentacije za projekte, uključujući za razvoj, obnovu, rekonstrukciju i/ili prilagodbu javne i privatne turističke infrastrukture u skladu s uvjetima i ciljevima NPOO
- Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije - financira pripremu projektno-tehničke dokumentacije za projekte u području digitalne transformacije i zelene tranzicije
- Ministarstvo poljoprivrede – projekte relevantne za tematske staze moguće je bilo prijaviti na natječaje u okviru Programa ruralnog razvoja RH za razdoblje 2014.-2020. – operacija 6.4.1. Razvoj nepoljoprivrednih djelatnosti u ruralnim područjima i operacija 8.5.2 Uspostava i uređenje poučnih staza, vidikovaca i ostale manje infrastrukture. Pretpostavka je da će Strateški akcijski plan za poljoprivredu za novo financijsko razdoblje uključivati ove iste tipove operacija.
- Preko Ministarstva turizma i sporta moguće je ostvariti potpore u turizmu za razvoj turističkih proizvoda prihvatljivih za okoliš, učinkovitost resursa te zelenu i digitalnu tranziciju, te ostvariti sufinanciranje projekata udruga u turizmu
- Preko Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije prijavljivali su se projekti vezani za prirodnu baštinu „Promicanje održivog razvoja prirodne baštine“ u okviru Operativnog programa „Konkurentnost i kohezija 2014.-2020.“. Pretpostavka je da će i OPKK za novo financijsko razdoblje također financirati takve projekte
- Za financiranje relevantnih projekata i dalje će biti dostupni EU fondovi – Interreg i LIFE

6. Akcijski plan razvoja tematskih staza na podravsko-prigorskom području Koprivničko-križevačke županije

Akcijski plan priređen je temeljem analize postojećeg stanja tematskih staza na području KKŽ i razvojnih programa pojedinih jedinica lokalne samouprave te konzultacija s KKŽ i ostalim dionicima, uključujući provođenje online ankete i jedne radionice u sklopu provedbe projekta Amazing Amazon of Europe.

Analiza stanja postojećih tematskih staza u KKŽ ukazala je na različite stupnjeve njihova razvoja i prezentacije u smislu cjelovitog turističkog proizvoda. Iz ove analize proizlaze i potrebne aktivnosti, koje se za pojedine staze ili njihove sustave mogu podijeliti u dvije glavne skupine:

Izvedba i održavanje staze - najčešće su nositelji JLS ili turističke zajednice, uz suradnju udruga, npr. planinarskih, biciklističkih, konjičkih, vinogradarskih i drugih. Podrazumijevaju se sljedeće aktivnosti:

- Održavanje, obnova ili proširenje postojeće staze
- Osmišljavanje, priprema tehničke dokumentacije, trasiranje i gradnja nove staze
- Obilježavanje staze odgovarajućom signalizacijom
- Postavljanje odgovarajuće infrastrukture uz stazu (odmorišta, informativne i poučne table, klupe i koševi, vidikovci, biciklističke postaje itd.)
- Kartiranje staze

Upravljanje stazom, promocija i marketing - provode turističke zajednice i/ili posebna koordinacijska tijela. Moguće aktivnosti su:

- Osnivanje koordinacijskog tijela za upravljanje stazom sastavljeno od predstavnika dionika
- Evidentiranje i okupljanje zainteresiranih dionika
- Zacrtaivanje zajedničkih ciljeva i definiranje uloga pojedinih partnera te razvoj zajedničke poslovne strategije
- Umrežavanje pružatelja ugostiteljskih, trgovačkih i drugih usluga uz trasu staze
- Marketing (analiza ciljnih tržišta, definiranje proizvodnog portfelja, definiranje marketinške strategije, e-marketing)
- Promocija (izrada web stranice, tiskanih i interaktivnih web karata, mobilnih aplikacija, brošura, video-materijala i sl.)
- Umrežavanje s odgovarajućim sustavima susjednih županija ili prekogranično.

Osim toga, relevantne aktivnosti uključuju **pripremu projekata za prijavljivanje na natječaje** za financiranje.

Pojedine aktivnosti su označene kao **kratkoročne** (provedba počinje u razdoblju 2022.-2025.) – oznaka **K** ili **dugoročne** (provedba počinje u razdoblju 2026.-2030.) – oznaka **D**.

Prikazane aktivnosti **ne iskazuju troškove redovitog održavanja staza**.

6.1. Ciljevi Akcijskog plana

6.1.1. Opći cilj

Razvijeni sustav tematskih staza u Koprivničko-križevačkoj županiji kao cjeloviti turistički proizvod temeljen na održivom korištenju prirodnih i kulturnih vrijednosti, povezan s odgovarajućim sustavima susjednih županija i prekogranično.

6.1.2. Posebni ciljevi

1. Dopunjena mreža uređenih dionica tematskih staza KKŽ
2. Uspostavljeno sustavno upravljanje, promocija i marketing tematskih staza kao turističkog proizvoda, uključujući povezivanje s odgovarajućim sustavima susjednih županija i prekogranično
3. Uspostavljena sustavna suradnja s dionicima – pružateljima turističko-ugostiteljskih usluga u sklopu tematskih staza
4. Osigurana stručna i financijska potpora jedinicama lokalne samouprave, udrugama i drugim nositeljima pojedinačnih projekata tematskih staza

6.2. Aktivnosti za ostvarenje posebnih ciljeva u razdoblju 2022.-2030.

6.2.1. Uređenje staza

Posebni cilj 1

Dopunjena mreža uređenih dionica tematskih staza KKŽ

BICIKLISTIČKE STAZE

Aktivnost:		
1.1. Gravel biciklističke staze		
Tip staze: biciklistička; sportsko – rekreacijska	Lokacija: Koprivničko-križevačka županija	
Glavne atrakcije uz stazu: prirodne i kulturne vrijednosti KKŽ		
Opis aktivnosti i očekivani rezultati: Radi se o sustavu pretežno makadamskih staza. Nakon provedene 1. faze projekta kroz koju su trasirane staze (34 segmenta, 23 čvorišta i 482,5 kilometara) i izrađena interaktivna web karta, slijede aktivnosti: izrada prometnog elaborata, definiranje standarda, izrada vizualnog identiteta i promotivnih materijala, izrada mobilne aplikacije, održavanje radionica i obuka za dionike.		
Nositelj: Turistička zajednica KKŽ	Suradnja:	
Razdoblje provedbe projekta: K 2022.-2023.	Potrebna sredstva kn (okvirno): 100.000,00	Mogući izvori financiranja: Regionalni, nacionalni

Aktivnost:		
1.2. Tematska ruta Halaš Čarda		
Tip staze: pješačko – biciklistička; sportsko – rekreacijska	Lokacija: Naselje Legrad (ulica Petra Zrinskog) – Halaš Čarda	
Glavne atrakcije uz stazu: rijeka Drava – ušće Mure u Dravu, izletišta Halaš Čarda, Ribički dom Legrad		
Opis aktivnosti i očekivani rezultati: proširenje i asfaltiranje postojeće makadamske prometnice, izgradnja pješačko-biciklističke staze, postavljanje tabli te urbane opreme		
Nositelj: Općina Legrad	Suradnja: Općina Ortilos – Mađarska	
Razdoblje provedbe projekta: K Po otvaranju programa Interreg HR-HU	Potrebna sredstva kn (okvirno): 3.500.000,00	Mogući izvori financiranja: Interreg HU-HR, OPKK – Prirodna baština

Aktivnost:	
1.3. Staza Đelekovec – Koprivnica	
Tip staze: pješačko-biciklistička; sportsko-rekreacijska	Lokacija: kružni tok Đelekovec – glavna cesta do Koprivnice – izlaz iz Đelekovca prema Koprivnici (do table)
Glavne atrakcije uz stazu: Blizina livade Zovje, potoci Rasenica i Gliboki, dio rute Amazon of Europe	

Opis aktivnosti i očekivani rezultati: Staza je dio državne ceste i rute AoE. Potrebna je izrada projektne dokumentacije, trasiranje i izgradnja staze		
Nositelj: Općina Đelekovec	Suradnja: Hrvatske ceste	
Razdoblje provedbe projekta: K Druga polovica 2023. godine	Potrebna sredstva kn (okvirno): 2.000.000,00	Mogući izvori financiranja: Općina Đelekovec, Ministarstvo regionalnog razvoja, Koprivničko-križevačka županija, Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine

Aktivnost:		
1.4. Biciklistička staza Peteranec-Koprivnica		
Tip staze: biciklistička; sportsko-rekreacijska	Lokacija: Peteranec-Koprivnica	
Glavne atrakcije uz stazu:		
Opis aktivnosti i očekivani rezultati: Staza se nalazi na biciklističkoj ruti Amazon of Europe, a povezuje naselje Peteranec s gradom Koprivnicom. Izgradnja biciklističke staze je završena, a postavljanje javne rasvjete planirano je tijekom 2022. godine		
Nositelj: Općina Peteranec	Suradnja:	
Razdoblje provedbe projekta: K 2022.godina	Potrebna sredstva kn (okvirno): 950.000,00	Mogući izvori financiranja: O.Peteranec, EU fondovi

Aktivnost:		
1.5. Biciklom oko Kalnika (B.O.K)		
Tip staze: biciklistička; sportsko-rekreacijska	Lokacija: kreće s Trga Stjepana Radića u centru naselja Kalniku kroz naselje Kamešnica, prema istoku na LC26003 južnom padinom Kalničke grede kroz stjenovit usjek Vratno, do naselja Ljubelj Kalnički (LC25149) kroz kanjon potoka Hruškovec, povratak kroz naselje Obrež Kalnički i Borje do naselja Kalnik (LC25150)	
Glavne atrakcije uz stazu: Kalnik		
Opis aktivnosti i očekivani rezultati: Kružna ruta biciklističke staze dužine 24,5 km, dijelom postojeća. Planirana je reparacija i postavljanje signalizacije, izrada projektne dokumentacije za proširenje, trasiranje i izgradnju staze		
Nositelj: Općina Kalnik	Suradnja:	
Razdoblje provedbe projekta: K 2022.-2024.	Potrebna sredstva kn (okvirno): 80.000,00	Mogući izvori financiranja: Regionalni, nacionalni, EU fondovi

Aktivnost:		
1.6. Brdsko-planinske staze		
Tip staze: Pješačko-biciklistička, mješovita; šumska staza	Lokacija: Križevci – Kalnik (Ruta A – prati staru planinsku stazu kroz šumu i prije naselja Dedina siječe LC25154 prema naselju Potok Kalnički i zaselku Kamenica, te izlazi kroz šumski put u centar naselja Kalnik Ruta – naselje Kamešnica)	
Glavne atrakcije uz stazu: Kalnik		
Opis aktivnosti i očekivani rezultati: Staza se dijelom preklapa s Biciklom oko Kalnika (BOK), a dijelom s planinarskom stazom 116; staza je postojeća, potrebna je reparacija, dovršavanje izgradnje, nabava i postavljanje signalizacije;		
Nositelj: Općina Kalnik	Suradnja:	
Razdoblje provedbe projekta: K 2022.-2025.	Potrebna sredstva kn (okvirno): 150.000,00	Mogući izvori financiranja: Regionalni, nacionalni, EU fondovi

Aktivnost:		
1.7. Pješačko-biciklističke staze na području Crne Gore		
Tip staze:	Lokacija:	
Pješačko-biciklistička, mješovita; poučna staza u prirodi	Crna Gora, Koprivnica	
Glavne atrakcije uz stazu:		
Šuma Crna Gora, Dugo brdo		
Opis aktivnosti i očekivani rezultati:		
Na području Crne Gore u Koprivnici nalazi se šumski kompleks namijenjen prvenstveno odmoru i rekreaciji lokalnog stanovništva. Prostor će se unaprijediti obnovom postojeće trim-staze, uređenjem šumske poučne staze i uređenjem biciklističkih staza.		
Nositelj:	Suradnja:	
Grad Koprivnica		
Razdoblje provedbe projekta:	Potrebna sredstva kn	Mogući izvori
K	(okvirno):	financiranja:
	10.000.000,00	Regionalni, nacionalni, EU fondovi

Aktivnost:	
1.8. Biciklistička staza Legrad - Šoderica	
Tip staze: biciklistička; sportsko-rekreativna	Lokacija: Općina Legrad
Glavne atrakcije uz stazu: Krajobraz i prirodne vrijednosti uz Dravu, Regionalni park Mura-Drava	
Opis aktivnosti i očekivani rezultati: Biciklistička ruta Amazon of Europe spaja Legrad i jezero Šodericu preko Đelekovca. Nova biciklistička staza uz Dravu će omogućiti posjetiteljima uživanje u vožnji kroz srce „europske Amazone“, razgledavanje dravskog priobalja i posjet značajnim lokalitetima prirodnih vrijednosti. Aktivnosti uključuju pripremu projektne dokumentacije, izgradnju staze i postavljanje pripadajuće signalizacije i infrastrukture.	
Nositelj: Općina Legrad	Suradnja: Razvojna agencija PORA KKŽ: KKŽ

Razdoblje provedbe projekta:	Potrebna sredstva kn (okvirno):	Mogući izvori financiranja:
D	12.000.000,00	Regionalni, EU fondovi

Aktivnost:		
1.9. Biciklistička staza jezero Drnić - Drava		
Tip staze: biciklistička; sportsko-rekreativna		Lokacija: Jezero Drnić-Drava kod Novog Virja
Glavne atrakcije uz stazu: Atraktivan krajobraz uz Dravu sa starim rukavcima i bujnom riječnom šumskom vegetacijom		
Opis aktivnosti i očekivani rezultati: Jezero Drnić kod Novog Virja predstavlja rekreacijsko područje lokalnog stanovništva, a uz njega prolazi međunarodna biciklistička ruta Amazon of Europe koja je u cijelom ovom potezu odmaknuta od Drave. Uz obalu Drave kod Novog Virja razvijen je izuzetno atraktivan krajobraz sa starim rukavcima i bujnom riječnom šumskom vegetacijom će se povezati biciklističkom stazom s jezerom Drnić, odnosno rutom Amazon of Europe; planira se izrada projektne dokumentacije, izgradnja staze i postavljanje turističke signalizacije		
Nositelj: Općina Novo Virje		Suradnja: KKŽ
Razdoblje provedbe projekta: D	Potrebna sredstva kn (okvirno): 12.000.000,00	Mogući izvori financiranja: Regionalni, EU fondovi

Aktivnost:		
1.10. Brdsko-biciklistička staza Sokolovac-Dugo brdo		
Tip staze: Biciklistička; sportsko-rekreacijska	Lokacija: Dugo brdo u Općini Sokolovac	
Glavne atrakcije uz stazu: Dugo brdo		
Opis aktivnosti i očekivani rezultati: Izgradnja, uređenje i označavanje ove brdsko-biciklističke staze planirana je Programom ukupnog razvoja Općine Sokolovac. Trasa staze ide od Sokolovca kroz Veliku Mučnu prema naselju Domaji do spoja na biciklističku stazu „XCM Koprivnica“ koja prolazi uz planinarsku kuću »Rudi Jurić« na Pesku u šumskom području Vincekova humka na Dugom brdu. Potrebna je izrada projektne dokumentacije, izgradnja staze i postavljanje turističke signalizacije		
Nositelj: Općina Sokolovac	Suradnja:	
Razdoblje provedbe projekta: D	Potrebna sredstva kn (okvirno): 3.000.000,00	Mogući izvori financiranja: Regionalni, nacionalni, EU fondovi

Aktivnost:	
1.11. Pješačko-biciklistička staza kod dvorca Inkey u Rasinji	
Tip staze: Pješačko-biciklistička; sportsko-rekreacijska	Lokacija: Dvorac Inkey, Rasinja
Glavne atrakcije uz stazu: umjetna jezera kod dvorca Inkey	
Opis aktivnosti i očekivani rezultati: KKŽ je započela s projektom obnove dvorca Inkey u Rasinji kojim će se ovaj zapušteni spomenik kulture urediti kao turistički kompleks. Uz dvorac se nalaze umjetna jezera uz koja će se urediti staza za posjetitelje kojom će se povezati dvorac s obližnjim jezerima.	
Nositeli:	Suradnja:

KKŽ	Općina Rasinja	
Razdoblje provedbe projekta: D	Potrebna sredstva kn (okvirno): 1.000.000,00	Mogući izvori financiranja: Regionalni, nacionalni, EU fondovi

Aktivnost:		
1.12. Pješačko-biciklistička staza uz rijeku Glogovnicu		
Tip staze:	Lokacija:	
Pješačko-biciklistička; sportsko-rekreacijska	Križevci, jezero Čabraji, Kalnik	
Glavne atrakcije uz stazu:		
jezero Čabraji, Kalnik		
Opis aktivnosti i očekivani rezultati:		
Studijom i strategijom razvoja zelene infrastrukture Grada Križevaca do 2027. godine kao dio revitalizacije rijeke Glogovnice zacrtana je nova pješačko-biciklistička staza njezinom dolinom koja vodi do prirodnih atrakcija Grada kao što su jezero Čabraji i Kalnik.		
Nositelj:	Suradnja:	
Grad Križevci		
Razdoblje provedbe projekta:	Potrebna sredstva kn	Mogući izvori
D	(okvirno):	financiranja:
	10.000.000,00	Regionalni, nacionalni,
		EU fondovi

POUČNE STAZE

Aktivnost:		
1.13. Edukacijsko-poučna staza u Legradu na području ušća Mure u Dravu		
Tip staze: pješačka; poučna staza u prirodi	Lokacija: Početak: 46.297313, 16.883104 1. Promatračnica/vidikovac: 46.297052, 16.878487 2. Promatračnica/vidikovac: 46.298373, 16.874730 Kraj: 46.301038, 16.872767	
Glavne atrakcije uz stazu: ušće Mure u Dravu, sprudovi, rukavci, karakteristična flora i fauna, Natura 2000 područje s ciljnim Natura 2000 vrstama i stanišnim tipovima		
Opis aktivnosti i očekivani rezultati: Uređenje staze i postavljanje informativno-edukativnih sadržaja uz stazu; postoji potreba za dodatnim obilježavanjem i uređenjem postojeće staze, te postavljanjem dodatnih informativno-edukativnih, te interpretacijskih sadržaja uz stazu		
Nositelj: Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode na području Koprivničko-križevačke županije	Suradnja:	
Razdoblje provedbe projekta: K	Potrebna sredstva kn (okvirno): 200.000,00	Mogući izvori financiranja: Regionalni, nacionalni, EU fondovi

Aktivnost: 1.14. Poučna staza na Čambini	
Tip staze: pješačka; poučna staza u prirodi	Lokacija: Početak: 46.122380, 17.164763

		Promatračnica/vidikovac: 46.122202, 17.164538 Kraj: 46.120663, 17.163680
<i>Glavne atrakcije uz stazu:</i> karakteristična flora i fauna, Natura 2000 područje s ciljnim Natura 2000 vrstama		
<i>Opis aktivnosti i očekivani rezultati:</i> Uređenje staze i postavljanje informativno-edukativnih sadržaja uz stazu; postoji potreba za dodatnim obilježavanjem i uređenjem postojeće staze, te postavljanjem dodatnih informativno-edukativnih, te interpretacijskih sadržaja uz stazu		
<i>Nositelj:</i> Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode na području Koprivničko-križevačke županije	Suradnja:	
<i>Razdoblje provedbe projekta:</i> K	<i>Potrebna sredstva kn (okvirno):</i> 200.000,00	<i>Mogući izvori financiranja:</i> Regionalni, nacionalni, EU fondovi

Aktivnost:		
1.15. Poučna staza uz šetnicu na Šoderici		
Tip staze: pješačka; poučna staza u prirodi	Lokacija: Početak: 46.243957, 16.928035 1. Promatračnica/vidikovac: 46.244283, 16.926919 2. Promatračnica/vidikovac: 46.239986, 16.910352 Kraj: 46.240053, 16.910674	
Glavne atrakcije uz stazu: jezero, karakteristična flora i fauna, Natura 2000 područje s ciljnim Natura 2000 vrstama i stanišnim tipovima		
Opis aktivnosti i očekivani rezultati: Uređenje staze i postavljanje informativno-edukativnih sadržaja uz stazu; postoji potreba za dodatnim obilježavanjem i uređenjem postojeće staze, te postavljanjem dodatnih informativno-edukativnih, te interpretacijskih sadržaja uz stazu		
Nositelj: Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode na području Koprivničko-križevačke županije	Suradnja: Općina Legrad	
Razdoblje provedbe projekta: K	Potrebna sredstva kn (okvirno): 200.000,00	Mogući izvori financiranja: Regionalni, nacionalni, EU fondovi

Aktivnost:	
1.16. Poučna staza u Posebnom geografsko-botaničkom rezervatu Đurđevački pijesci	
Tip staze: pješačka; poučna staza u prirodi	Lokacija: Kružna staza, početak i završetak na ugibalištu za posjetitelje na ulazu u Posebni geografsko-botanički rezervat Đurđevački pijesci
Glavne atrakcije uz stazu: karakteristična flora i fauna, Natura 2000 područje s ciljnim Natura 2000 vrstama i stanišnim tipom	
Opis aktivnosti i očekivani rezultati: Postoji potreba za dodatnim obilježavanjem, uređenjem i proširenjem postojeće staze, postavljanjem dodatnih informativno-edukativnih, te interpretacijskih sadržaja uz stazu, potrebno je izgraditi novi vidikovac/promatračnicu	
Nositelj:	Suradnja:

Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode na području Koprivničko-križevačke županije		
<i>Razdoblje provedbe projekta:</i>	<i>Potrebna sredstva kn (okvirno):</i>	<i>Mogući izvori financiranja:</i>
K	300.000,00	Regionalni, nacionalni, EU fondovi

Aktivnost:		
1.17. Poučna staza Đurđevački pijesci		
Tip staze: pješačka; poučna staza u prirodi	Lokacija: Stari Grad, Đurđevac - Park šuma Borik – Geografsko-botanički rezervat Đurđevački pijesci	
Glavne atrakcije uz stazu: Utvrda Stari Grad Đurđevac, Šuma Borik, Posebni rezervat Đurđevački pijesci		
Opis aktivnosti i očekivani rezultati: Potrebno je proširenje postojeće staze, trasiranje, označavanje, uređenje odmorišta (klupe, stolovi)		
Nositelj: Planinarsko društvo Borik Đurđevac	Suradnja: TZ Grada Đurđevca	
Razdoblje provedbe projekta: K 6 mjeseci	Potrebna sredstva kn (okvirno): 10.000,00	Mogući izvori financiranja: Zajednica sportskih udruga Grada Đurđevca, Turistička zajednica Grada Đurđevca

Aktivnost:		
1.18. Duhovno - ekološko - poučni put Sv. Nikole		
Tip staze:	Lokacija:	
pješačko-biciklistička; poučna staza u prirodi	Ferdinandovac	
Glavne atrakcije uz stazu:		
Rijeka Drava, Etno kuće Karlovčan, stari tok Drave		
Opis aktivnosti i očekivani rezultati:		
Staza se nalazi u Regionalnom parku Mura-Drava, dijelom je realizirana. Potrebno je postavljanje info table i smjerokaza		
Nositelj:	Suradnja:	
Turistička zajednica područja Dravski Peski	Općina Ferdinandovac	
Razdoblje provedbe projekta:	Potrebna sredstva kn (okvirno):	Mogući izvori financiranja:
K	50.000,00	HTZ, TZ KKŽ, vlastita i općinska sredstva
2022.godina		

Aktivnost:	
1.19. Poučna staza Crni Jarki	
Tip staze: pješačka; poučna staza u prirodi	Lokacija: Crni Jarki - Kalinovac
Glavne atrakcije uz stazu: Posebni rezervat šumske vegetacije Crni Jarki, galerija Ivan Lacković Croata, jezero Batinska	
Opis aktivnosti i očekivani rezultati: Staza je planirana na području uz posebni rezervat šumske vegetacije Crni Jarki. Potrebno je postaviti info table i smjerokaze; treewalk	
Nositelj: Turistička zajednica područja Dravski Peski	Suradnja:

	Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode na području Koprivničko-križevačke županije, Općina Kalinovac	
<i>Razdoblje provedbe projekta:</i> K 2023.-2024.godina	<i>Potrebna sredstva kn (okvirno):</i> 400.000,00	<i>Mogući izvori financiranja:</i> HTZ, KKŽ, Javna ustanova, vlastita i općinska sredstva, MINTS

Aktivnost:		
1.20. Poučna staza u Park šumi Borik		
Tip staze:	Lokacija:	
pješačko-biciklistička; poučna staza u prirodi	Park šuma Borik	
Glavne atrakcije uz stazu:		
Park šuma Borik, srednjovjekovna utvrda Stari grad, posjetiteljski centar Đurđevački pijesci, Hrvatska Sahara		
Opis aktivnosti i očekivani rezultati:		
Ulaz na stazu je kod drvene šetnice koja povezuje utvrdu Stari grad, Hrvatsku Saharu te Posjetiteljski centar Đurđevački pijesci. Staza prati Trim stazu Borik, 18 glavnih točaka označeno je informativno – edukacijskim klupama koje prenose poruku o nastanku i vrijednosti Đurđevačkih pijesaka, bogatstvu flore i faune koja obitava u tom geografsko-botaničkom rezervatu kao i o suživotu čovjeka s pijeskom. Staza je uspostavljena i uređena 2021. g. Uz održavanje staze, planira se šetnica među krošnjama.		
Nositelj:	Suradnja:	
Grad Đurđevac		
Razdoblje provedbe projekta:	Potrebna sredstva kn	Mogući izvori
K	(okvirno):	financiranja:
	700.000,00	Regionalni, nacionalni, EU fondovi

Aktivnost:		
1.21. Šumska poučna staza – Novigrad Podravski		
Tip staze:	Lokacija:	
Pješačka; šumska poučna	kčbr. 1130/8 k.o. Javorovac, dužine 1250 metara	
Glavne atrakcije uz stazu:		
Blizina Regionalnog parka Mura-Drava		
Opis aktivnosti i očekivani rezultati:		
Staza je planirana; radovi uključuju sanaciju i čišćenje šumskih puteva, postavljanje informativno edukativnih ploča, kućica za ptice, promatračnice, sjenice, hotela za kukce te stolova i klupa za odmor. Također postavljanje pješačkog mosta za prijelaz kanala.		
Nositelj:	Suradnja:	
Općina Novigrad Podravski	APRRRR	
Razdoblje provedbe projekta:	Potrebna sredstva kn	Mogući izvori
K	(okvirno):	financiranja:
2022.-2023.godina	800.000,00	EU fondovi

Aktivnost:	
1.22. Šetnica - Putevima podravskih rudara	
Tip staze: pješačka; šumska	Lokacija: Od izvora vode prema kompleksu rudnika na k.č.br. 2402/36 k.o. Glogovac
Glavne atrakcije uz stazu:	

Izvor vode, rudarsko okno, šumski put s info punktovima odnosno oglasna ploča s foto - dokumentacijom (opis rudarskog okna)		
<i>Opis aktivnosti i očekivani rezultati:</i> Uređenje šetnice Putevima podravskih rudara - faza I Planirani zahvat predstavlja prvu fazu uređenja, nakon čega će slijediti daljnje aktivnosti. Prva faza sastoji se od sljedećeg: 1. Čišćenje zone zahvata 2. Uređenje izvora vode 3. Uređenje pješačke staze 4. Izgradnja drvenog mosta 5. Izgradnja drvenih podesta 6. Uređenje vodenih površina 7. Čišćenje i sanacija rudarskog okna 8. Postava urbane opreme – putokaza, info pulteva, klupa, koševa.		
Nositelj:	Suradnja:	
Općina Koprivnički Bregi	Petgrad d.o.o.	
Razdoblje provedbe projekta:	Potrebna sredstva kn (okvirno):	Mogući izvori financiranja:
K 2022.-2025.godina	750.000,00	EU fondovi - Prijavljeno na operaciju 8.5.2. Programa ruralnog razvoja

Aktivnost:		
1.23. Planirane poučne staze Grada Križevaca		
Tip staze:	Lokacija:	
Pješačka; poučna staza u prirodi	Križevci – park-šuma Župetnica i Ratarska šuma	
Glavne atrakcije uz stazu: park-šuma Župetnica i Ratarska šuma		
Opis aktivnosti i očekivani rezultati: Studijom i strategijom razvoja zelene infrastrukture Grada Križevaca do 2027. godine predviđeno je uređenje park-šume Župetnica i revitalizacija Ratarske šume u Križevcima. U sklopu tih aktivnosti planira se realizirati dvije poučne staze: • Poučna i trim staza u park-šumi Župetnica • Poučna staza „Revitalizacija Ratarske šume“, s ciljem edukacije lokalnog stanovništva i povećanja svijesti o važnosti revitalizacije vrijednih prirodnih područja Potrebna je izrada projektne dokumentacije, izgradnja staza i postavljanje turističke signalizacije		
Nositelj:	Suradnja:	
Grad Križevci		
Razdoblje provedbe projekta: D	Potrebna sredstva kn (okvirno): 2.000.000,00	Mogući izvori financiranja: Regionalni, nacionalni, EU fondovi

Aktivnost:	
1.24. Poučna staza na Kalniku	
Tip staze: pješačka; poučna staza u prirodi	Lokacija: Stari grad Veliki Kalnik - Mali Kalnika - natrag do Velikog Kalnika kružno
Glavne atrakcije uz stazu: planinarski dom, šuma, stjenoviti masiv Kalnik - prvi zub, Stari grad Kalnik, vidikovac, poučne table, arheološki lokalitet "Igrišće", ostaci crkvice sv.Martina, vrh Vranilovac, šumske livade, zaštićena flora i fauna	
Opis aktivnosti i očekivani rezultati:	

Održavanje, postavljanje infrastrukture, potrebna sredstva će se točno odrediti nakon izrade projekta održavanja. Potrebni radovi uključuju izradu projektne dokumentacije, trasiranje, reparaciju, proširenje trase; postavljanje signalizacije/posjetiteljske infrastrukture, te postavljanje dodatnih informativno-edukativnih i interpretacijskih sadržaja uz stazu		
Nositelj: Hrvatske šume d.o.o. Uprava šuma Podružnica Koprivnica, Šumarija Križevci	Suradnja: Općina Kalnik, Planinarsko društvo Križevci	
Razdoblje provedbe projekta: K do 01.04.2023. godine	Potrebna sredstva kn (okvirno): 700.000,00	Mogući izvori financiranja: Regionalni, nacionalni, EU fondovi

Aktivnost:		
1.25. Zavičajna poučna eko-etno staza Novim Virjem		
Tip staze:	Lokacija:	
Pješačko-biciklistička, mješovita; poučna staza	Novo Virje	
Glavne atrakcije uz stazu:		
Kulturne, etnografske i sakralne vrijednosti N.Virja, krajolik uz Dravu, izletišta Drnić i Čarda		
Opis aktivnosti i očekivani rezultati:		
Staza je planirana Programom ukupnog razvoja Općine Novo Virje 2014. – 2020. Cilj joj je informiranje i educiranje djece, mještana i svih izletnika o kulturnim, zavičajnim, etnološkim i prirodnim vrijednostima Novog Virja; planira se izrada i postavljanje oznaka, putokaza, smjernica duž staze i informativne table u središtu N.Virja.		
Nositelj:	Suradnja:	
Udruga za očuvanje kulturne i prirodne baštine „Konak“	Općina Novo Virje	
Razdoblje provedbe projekta:	Potrebna sredstva kn (okvirno):	Mogući izvori financiranja:
D	50.000,00	Općina N.Virje, KKŽ

ŠETNICE

Aktivnost:		
1.26. Šetnica uz rijeku Dravu - Molve		
Tip staze:	Lokacija:	
pješačko-biciklistička; šetnica uz Dravu	Drava – Molve, u blizini državne ceste DC210, unutar Regionalnog parka Mura-Drava	
Glavne atrakcije uz stazu:		
Ruralni i prirodni okoliš uz Dravu s pripadajućom florom i faunom (u planu je izgradnja mlina na Dravi)		
Opis aktivnosti i očekivani rezultati:		
Potrebna je izrada projektne dokumentacije za planiranje staze		
Nositelj:	Suradnja:	
Općina Molve	KKŽ	
Razdoblje provedbe projekta:	Potrebna sredstva kn	Mogući izvori
K	(okvirno):	financiranja:
2023.-2024.godina	2.000.000,00	Općina Molve, KKŽ, EU fondovi

Aktivnost:		
1.27. Pješačko-biciklistička staza uz Dravu u Općini Molve		
Tip staze: Pješačko-biciklistička; šetnica uz Dravu	Lokacija: Obala Drave u Općini Molve	
Glavne atrakcije uz stazu: Krajobraz uz Dravu, umjetna jezera Čingi-lingi i Sekuline		
Opis aktivnosti i očekivani rezultati: Programom ukupnog razvoja Općine Molve 2015. – 2020. planirana je pješačko-biciklistička staza „Šetnica uz rijeku Dravu – Molve“ koja će se protezati uz Dravu. Na širem prostoru postoji veći broj jezera koja je moguće povezati stazom, grupirana u dvije cjeline – Čingi-lingi i jezera Sekuline. Radi se o umjetnim jezerima nastalima iskapanjem šljunka koja se nalaze u različitim stadijima obrasta vođenom i močvarnom vegetacijom te predstavljaju atraktivan krajobraz, a također su i ribolovne vode; planira se izrada dodatne projektne dokumentacije, izgradnja staze i postavljanje turističke signalizacije		
Nositelj: Općina Molve	Suradnja: KKŽ	
Razdoblje provedbe projekta: D	Potrebna sredstva kn (okvirno): 10.000.000,00	Mogući izvori financiranja: Regionalni, nacionalni, EU fondovi

PLANINARSKKE STAZE

Aktivnost:		
1.28. Koprivnički planinarski put		
Tip staze: pješačka; planinarska	Lokacija: Podravska Subotica (početak)- Crna gora (295m) - Podravkin rekreacijski centar- Bilo (294m) - Stankov vrh (309m) - Glogovac (završetak)	
Glavne atrakcije uz stazu: Prirodne znamenitosti — posebni rezervat šumske vegetacije Dugačko brdo, vrh Bilo (294m) i Stankov vrh (309m) - najviši vrh Bilogore		
Opis aktivnosti i očekivani rezultati: Koprivnički planinarski put (KPP) je otvoren 1976. godine, te putem dugim 40 km povezuje istočne obronke Kalnika i Bilogoru. Proteže se kroz Općinu Rasinja, Grad Koprivnicu, Općinu Sokolovac i Općinu Koprivnički Bregi. Potrebna je nabava i postavljanje nove planinarske signalizacije - Jedinstveni planinarski putokaz, sukladno standardima i uputama Hrvatskog planinarskog saveza - 15 ploča, stupova i temelja stupova		
Nositelj: HPD "Bilo" Koprivnica	Suradnja:	
Razdoblje provedbe projekta: K 1 godina	Potrebna sredstva kn (okvirno): 15.000,00	Mogući izvori financiranja: Javni pozivi, natječaji i vlastita sredstva

Aktivnost:	
1.29. Polakov put	
Tip staze: pješačka; planinarska	Lokacija: Draganovec - Stankov vrh (309m) - Pl.kuća Anin vrh (303m) - Draganovec
Glavne atrakcije uz stazu: Stankov vrh (309m) - najviši vrh Bilogore	
Opis aktivnosti i očekivani rezultati:	

Pristupna staza koja se spaja s Koprivničkim planinarskim putom. Planirana je nabava i postavljanje planinarske signalizacije - Jedinstveni planinarski putokaz, prema standardima i uputama Hrvatskog planinarskog saveza - 6 ploča, stupova i temelja stupova		
Nositelj: HPD "Bilo" Koprivnica	Suradnja:	
Razdoblje provedbe projekta: K 1 godina	Potrebna sredstva kn (okvirno): 6.000,00	Mogući izvori financiranja: Javni pozivi, natječaji i vlastita sredstva

Aktivnost:		
1.30. Đurđevačka planinarska obilaznica		
Tip staze: pješačka, mješovita; planinarska	Lokacija: Đurđevac, Stari Grad - Mičetinac- Sveta Ana - Mičetinac - Đurđevac	
Glavne atrakcije uz stazu: Lovački dom Jelen, Vinarije Matočec, Divjačko i OPG Cvekan		
Opis aktivnosti i očekivani rezultati: Staza je dijelom realizirana; potrebno je označavanje staze, izrada kutija za žigove, postavljanje šumskog gelendera		
Nositelj: Planinarsko društvo Borik Đurđevac	Suradnja: TZ Grada Đurđevca	
Razdoblje provedbe projekta: K 6 mjeseci	Potrebna sredstva kn (okvirno): 15.000,00	Mogući izvori financiranja: Zajednica sportskih udruga Grada Đurđevca, Turistička zajednica Grada Đurđevca

Aktivnost:		
1.31. Podravsko - Bilogorska planinarska staza		
Tip staze:	Lokacija:	
pješačko-biciklistička, mješovita; sportsko-rekreacijska	Lovački dom Jelen - Mičetinac - Mičetinski jarek - Kamenitovac - Mičetinac	
Glavne atrakcije uz stazu:		
Lovački dom Jelen, Planinarski dom Kamenitovac		
Opis aktivnosti i očekivani rezultati:		
Potrebno je označavanje staze		
Nositelj:	Suradnja:	
Planinarsko društvo Borik Đurđevac	TZ Grada Đurđevca	
Razdoblje provedbe projekta:	Potrebna sredstva kn (okvirno):	Mogući izvori financiranja:
K	10.000,00	Zajednica sportskih udruga Grada Đurđevca,
6 mjeseci		Turistička zajednica Grada Đurđevca

Aktivnost: 1.32. Povezna staza Đurđevačke planinarske obilaznice i Koprivničkog planinarskog puta		
Tip staze: pješačka, mješovita; planinarska	Lokacija: Đurđevac, Stari grad - Mičetinac - Šemovci - Miholjanec - Novigrad Podravski - Stankov Vrh	
Glavne atrakcije uz stazu: Utočište za životinje Grgina arka, Miholjanec		
Opis aktivnosti i očekivani rezultati: Staza je planirana; potrebna je izrada projektne dokumentacije, trasiranje i izgradnja staze, označavanje staze, izgradnja odmorišta (klupe, stolovi), nabava infrastrukture		
Nositelj: Planinarsko društvo Borik Đurđevac	Suradnja: TZ Grada Đurđevca	
Razdoblje provedbe projekta: K 6 mjeseci	Potrebna sredstva kn (okvirno): 15.000,00	Mogući izvori financiranja: Zajednica sportskih udruga Grada Đurđevca, Turistička zajednica Grada Đurđevca, KŽŽ

Aktivnost:		
1.33. Planinarske i pješačke staze i putevi na Kalniku		
Tip staze: Pješačko-biciklistička, mješovita; poučna staza u prirodi	Lokacija: Kalnik	
Glavne atrakcije uz stazu: Kalnik		
Opis aktivnosti i očekivani rezultati: Staza je dijelom postojeća; planira se izrada projektne dokumentacije, izgradnja staze i postavljanje turističke signalizacije		
Nositelj: Općina Kalnik	Suradnja:	
Razdoblje provedbe projekta: K 2022.-2025.godina	Potrebna sredstva kn (okvirno): 170.000,00	Mogući izvori financiranja: Regionalni, nacionalni, EU fondovi

Aktivnost:		
1.34. Planinarska staza Rajčevica – Stankov vrh		
Tip staze:	Lokacija:	
Pješačko-biciklistička; planinarska	Rajčevica - Stankov vrh	
Glavne atrakcije uz stazu:		
Stankov vrh-najviši vrh Bilogore		
Opis aktivnosti i očekivani rezultati:		
Staza je planirana Programom ukupnog razvoja Općine Sokolovac. Vodi do najvišeg vrha Bilogore (Stankov vrh) koji nije dovoljno uređen i opremljen, a posjećuju ga turisti i planinari iz cijele RH a i inozemstva. Planira se uređenje vrha u suradnju s planinarskim društvom HPD Bilo Koprivnica		
Nositelj:	Suradnja:	
Općina Sokolovac	HPD Bilo Koprivnica	
Razdoblje provedbe projekta:	Potrebna sredstva kn (okvirno):	Mogući izvori financiranja:
D	200.000,00	Regionalni, nacionalni

KONJIČKE STAZE

Aktivnost:		
1.35. Konjička staza Podravina		
Tip staze: konjička; panoramska	Lokacija: Podravina	
Glavne atrakcije uz stazu: Stari grad Đurđevac, Molve hodočasničko-središte, rijeka Drava, Hlebine, Šoderica, ušće Mure u Dravu		
Opis aktivnosti i očekivani rezultati: Staza je dijelom realizirana kao sastavni dio Đurđevačke i Podravske trase Turističke konjičke staze Koprivničko-križevačke županije – trasirana je na potezu Đurđevac-Šoderica. Potrebno je trasiranje preostale dionice do ušća Mure u Dravu te edukacija konjičkih turističkih vodiča		
Nositelj: Turistička zajednica Koprivničko-križevačke županije	Suradnja:	
Razdoblje provedbe projekta: K 1 godina	Potrebna sredstva kn (okvirno): 300.000,00	Mogući izvori financiranja: Proračun TZ KKŽ, Fond za turističke zajednice na turističke nerazvijenim područjima

Aktivnost:		
1.36. Bilogorske steze		
Tip staze: konjička, pješačko-biciklistička; šumska	Lokacija: Kozarevac, Bilogora na području Općine Kloštar Podravski	
Glavne atrakcije uz stazu: Bilogora, flora i fauna, pogled kojim se vidi do Mađarske, vinarije		
Opis aktivnosti i očekivani rezultati: Staza je planirana; potrebno je trasiranje, postavljanje turističkih info panoa; vidikovac, sjenice, mjesto za odmor, treewalk		
Nositelj: Turistička zajednica područja Dravski Peski	Suradnja: Općina Kloštar Podravski	
Razdoblje provedbe projekta: K 2023.godina	Potrebna sredstva kn (okvirno): 500.000,00	Mogući izvori financiranja: HTZ, vlastita sredstva, proračun općine, MINTS, KKŽ

VINSKE STAZE

Aktivnost:	
1.37. Kalnički vinski puti	
Tip staze: pješačko-biciklistička, mješovita; vinska	Lokacija: Sva naselja pod vinogradima na području Općine Kalnik
Glavne atrakcije uz stazu: Vinogradi, krajobraz	
Opis aktivnosti i očekivani rezultati: Staza je dijelom postojeća, dijelom planirana. Planira se dodatno uređenje staza i puteva - projektna ideja, postavljanje signalizacije, trasiranje, izgradnja	
Nositelj: Općina Kalnik	Suradnja:

Razdoblje provedbe projekta: K 2022.-2023.	Potrebna sredstva kn (okvirno): 100.000,00	Mogući izvori financiranja: Regionalni, nacionalni, EU fondovi
---	---	---

Aktivnost:		
1.38. Vinske staze na području Općine Novigrad Podravski		
Tip staze:	Lokacija:	
Pješačko-biciklistička, mješovita; vinska	Općina Novigrad Podravski	
Glavne atrakcije uz stazu:		
Vinogradi na obroncima Bilogore		
Opis aktivnosti i očekivani rezultati:		
Projekt je planiran Strateškim razvojnim programom Općine Novigrad Podravski 2021. – 2027. kao jedan od strateških projekata.		
Nositelj:	Suradnja:	
Općina Novigrad Podravski		
Razdoblje provedbe projekta:	Potrebna sredstva kn (okvirno):	Mogući izvori financiranja:
K	3.500.000,00	Regionalni, nacionalni, EU fondovi

KULTURNE STAZE

Aktivnost:		
1.39. Galerijska cesta - Hlebine		
Tip staze: pješačko - biciklistička; dio galerijske ceste Podravine	Lokacija: dionica Hlebine	
Glavne atrakcije uz stazu: Galerija naivne umjetnosti, Galerija J. Generalić		
Opis aktivnosti i očekivani rezultati: postavljanje signalizacije i posjetiteljske infrastrukture		
Nositelj: Turistička zajednica područja Središnja Podravina	Suradnja: Općina Hlebine	
Razdoblje provedbe projekta: K šest mjeseci	Potrebna sredstva kn (okvirno): 40.000,00	Mogući izvori financiranja: Regionalni, nacionalni, EU fondovi

Aktivnost:	
1.40. Tradicijska cesta obrta (zaboravljeni zanati)	
Tip staze: mješovita; kulturna	Lokacija: Grad Koprivnica i okolica
Glavne atrakcije uz stazu: demonstriranje starih zanata i edukativne radionice - kovači, lončari, izrađivači krušnih peći, zanati poput pečenja rakije, tiskanja te izrade proizvoda od prirodnih materijala, ispiranje zlata na Dravi, mlinarstvo	
Opis aktivnosti i očekivani rezultati: Ova tematska ruta predviđena je Strategijom razvoja turizma Grada Koprivnice i okolice do 2025. godine u okviru projekta „Programi tematskih cesta i ruta“. Rutu je potrebno stručno osmisлити i uspostaviti, koordinirati dionike, prirediti interpretacijske materijale, organizirati svake godine pridružene aktivnosti - demonstriranje starih zanata i edukativne radionice.	
Nositelj: Grad Koprivnica	Suradnja: TZ grada Koprivnice

Razdoblje provedbe projekta: K	Potrebna sredstva kn (okvirno): 1.000.000,00	Mogući izvori financiranja: Regionalni, nacionalni, EU fondovi
--	---	---

Aktivnost: 1.41. Pješačko-biciklističke staze Sigetec-Komatnica (moguća Tematska staza „Gruntovčani“)		
Tip staze: Pješačko-biciklistička; kulturna	Lokacija: Sigetec-Komatnica	
Glavne atrakcije uz stazu: Prezentiranje kulture i tradicijskog načina seoskog života kroz priču Gruntovčana		
Opis aktivnosti i očekivani rezultati: Staza je predložena Strategijom razvoja turizma grada Koprivnice i okolice do 2025. godine; planira se izrada projektne dokumentacije, izgradnja staze i postavljanje turističke signalizacije. Program ukupnog razvoja Općine Peteranec planira organizaciju različitih manifestacija kojima je cilj očuvati kajkavski izričaj, kulturu, tradiciju, nošnje, te sjećanje na Gruntovčane. Ovim Programom također je planirana izgradnja pješačko turističke staze uz potok Gliboki u naselju Komatnica te izgradnja pješačko-biciklističkih staza u naselju Sigetec. Navedene staze moguće je ukomponirati u širi tematski put kojemu bi poveznica bila priča Gruntovčana. Planira se izrada projektne dokumentacije, izgradnja staze, postavljanje turističke signalizacije, interpretacijskih tabli i drugih tematskih sadržaja.		
Nositelj: Općina Peteranec	Suradnja:	
Razdoblje provedbe projekta: D	Potrebna sredstva kn (okvirno): 10.000.000,00	Mogući izvori financiranja: Regionalni, nacionalni, EU fondovi

Aktivnost:		
1.42. Putovima starih mlinova		
Tip staze:	Lokacija:	
Biciklistička, mješovita; kulturna	Podravina	
Glavne atrakcije uz stazu:		
Oživljena tradicija mlinarstva		
Opis aktivnosti i očekivani rezultati:		
Ova tematska ruta predviđena je Strategijom razvoja turizma Grada Koprivnice i okolice do 2025. godine. Potrebna je rekonstrukcija i turistička valorizacija starih mlinova koji su u davna vremena bili uobičajena slika na Dravi. Rutu je potrebno stručno osmisliti i uspostaviti, koordinirati dionike, prirediti interpretacijske materijale, potaknuti projekte obnove pojedinih mlinova, osigurati promociju i marketing.		
Nositelj:	Suradnja:	
KKŽ	TZ KKŽ	
Razdoblje provedbe projekta:	Potrebna sredstva kn	Mogući izvori
D	(okvirno):	financiranja:
	1.000.000,00	Regionalni, nacionalni,
		EU fondovi

POVIJESNE STAZE

Aktivnost:		
1.43. Istraži povijest područja Dravski Peski		
Tip staze: biciklistička; povijesna	Lokacija: Kozarevac – Kloštar Podravski – Kalinovac – Podravske Sesvete – Ferdinandovac	
Glavne atrakcije uz stazu: Rijeka Drava, Bilogora, jezero Batinska, Crni Jarki, Peski, Cugovčan, Etno kuće Karlovčan, Park mira, galerija Ivan Lacković Croata, Zavičajni muzej Kalinovac		
Opis aktivnosti i očekivani rezultati: Staza je dijelom realizirana; proteže se na području općina Ferdinandovac, Kalinovac, Kloštar Podravski i Podravske Sesvete. Potrebno je postavljanje signalizacije i turističkih info panoa, digitalnih info panoa, kartografija; postoji potreba za biciklističkim odmorištima		
Nositelj: Turistička zajednica područja Dravski Peski	Suradnja: Općine : Ferdinandovac, Kalinovac, Kloštar Podravski i Podravske Sesvete	
Razdoblje provedbe projekta: K 2023.godina	Potrebna sredstva kn (okvirno): 300.000,00	Mogući izvori financiranja: Vlastita sredstva, proračun općina, HTZ

HODOČASNIČKE STAZE

Aktivnost:		
1.44. Camino Podravina		
Tip staze: pješačko – biciklistička; hodočasnička	Lokacija: Ferdinandovac – Đurđevac – Molve - Hlebine - Koprivnica – Ludbreg	
Glavne atrakcije uz stazu: većina prirodnih i kulturnih znamenitosti županije		
Opis aktivnosti i očekivani rezultati: Dio je hrvatske i europske Camino mreže - Puteva Sv. Jakova. Prolazi kroz JLS Ferdinandovac, Đurđevac, Molve, Hlebine, Koprivnica i Rasinja. Staza je dijelom realizirana. Potrebni radovi uključuju postavljanje signalizacije, trasiranje i izgradnju staze te aktivnosti na promociji staze.		
Nositelj: Bratovština svetog Jakova	Suradnja: TZ Koprivničko križevačke županije	
Razdoblje provedbe projekta: K 2022.godina	Potrebna sredstva kn (okvirno): 150.000,00	Mogući izvori financiranja: Regionalni, natječaji HTZ-a

OSTALE STAZE

Aktivnost:	
1.45. Gastronomske staze	
Tip staze: mješovita; gastronomska	Lokacija: KKŽ
Glavne atrakcije uz stazu: Prezentacija i kušanje lokalnih jela i slastica	
Opis aktivnosti i očekivani rezultati: Sustav gastronomskih staza uključuje tri cjeline koje gravitiraju prema Koprivnici; Križevcima; Đurđevcu. Predviđena je koordinacija i upravljanje, promocija i marketing na županijskoj razini. Potrebno je osmisлити i trasirati stazu, obilježiti je, kartirati, izraditi interaktivnu web kartu i iskoordinirati sve dionike.	

Nositelj:	Suradnja:	
KKŽ	TZ KKŽ, TZ gradova Koprivnica, Križevci i Đurđevac	
Razdoblje provedbe projekta:	Potrebna sredstva kn	Mogući izvori financiranja:
K	(okvirno): 300.000,00	Regionalni, nacionalni, EU fondovi

Aktivnost:		
1.46. Prigorske medene staze		
Tip staze: mješovita; poučna	Lokacija: Područje grada Križevaca	
Glavne atrakcije uz stazu: Prezentacija pčelarstva i pčelarskih proizvoda		
Opis aktivnosti i očekivani rezultati: Ovaj projekt planira Turistička zajednica grada Križevaca. Osmišljen je kao tematska staza na kojoj posjetitelji uče o važnosti pčela kao oprašivača o kojima ovisi prehrambena sigurnost i o važnosti meda u svakodnevnoj prehrani, kao i o tradiciji pčelarstva na području grada. Staza će uključivati široku lepezu sudionika od pčelara, obrazovnih i kulturnih institucija do zdravstvenih ustanova, poslovnih tvrtki i nevladinih organizacija. Potrebno je osmisliti i trasirati stazu, obilježiti je i iskoordinirati sve dionike.		
Nositelj: TZ Grada Križevaca	Suradnja:	
Razdoblje provedbe projekta: K	Potrebna sredstva kn (okvirno): 100.000,00	Mogući izvori financiranja: Regionalni, nacionalni

Aktivnost:		
1.47. Putovima šumskih plodova		
Tip staze:	Lokacija:	
pješačka; rekreativna i poučna	Grad Koprivnica i okolica	
Glavne atrakcije uz stazu:		
Šumska vegetacija i flora		
Opis aktivnosti i očekivani rezultati:		
Ova tematska ruta predviđena je Strategijom razvoja turizma Grada Koprivnice i okolice do 2025. godine. Poveznicu čini organizacija stručno vođenih berbi sezonskih šumskih plodova (gljiva, oraha, kestena i drugo) na području Grada Koprivnice i okolice. Rutu je potrebno stručno osmisliti i uspostaviti, koordinirati dionike, prirediti interpretacijske materijale, osigurati organizaciju berbe uz stručno vodstvo, te promociju i marketing. Trasirati staze i odgovarajuće ih obilježiti, postaviti interpretacijske table.		
Nositelj:	Suradnja:	
Grad Koprivnica	TZ grada Koprivnice, Hrvatske šume	
Razdoblje provedbe projekta:	Potrebna sredstva kn	Mogući izvori
D	(okvirno):	financiranja:
	300.000,00	Regionalni, nacionalni

Aktivnost:	
1.48. Bird-watching (promatranje ptica)	
Tip staze: Pješačko-biciklistička; poučna staza u prirodi	Lokacija: Područje uz Dravu i jezera, Kalnik, Bilogora
Glavne atrakcije uz stazu: krajobraz, različita staništa i njihov ptičji svijet	
Opis aktivnosti i očekivani rezultati:	

Promatranje ptica na pogodnim lokacijama uz Dravu i jezera ili na Kalniku i Bilogori, pod vodstvom ornitologa (u organizaciji ornitološke udruge) ili educiranoga vodiča omogućiti će posjetiteljima upoznavanje ptica ovoga područja, a ujedno predstavlja i rekreativnu aktivnost. Potrebno je osmisлити program promatranja ptica kao turistički proizvod i odabrati pogodne lokacije, međusobno povezane pješačko-biciklističkim stazama.		
Nositelj: KKŽ	Suradnja: TZ KKŽ, ornitološke udruge	
Razdoblje provedbe projekta: D	Potrebna sredstva kn (okvirno): 50.000,00	Mogući izvori financiranja: Regionalni, nacionalni

6.2.2. Turistička ponuda i promocija

Posebni cilj 2

Uspostavljeno sustavno upravljanje, promocija i marketing tematskih staza kao turističkog proizvoda, uključujući povezivanje s odgovarajućim sustavima susjednih županija i/ili prekogranično.

Aktivnost:		
2.1. Program „Tematske staze KKŽ“		
Tip staze:		Lokacija: KKŽ
Glavne atrakcije uz stazu:		
Opis aktivnosti i očekivani rezultati: Program se odnosi na sve vrste turističkih tematskih staza, izuzev biciklističkih koje se razvijaju već postojećim mehanizmima temeljem Operativnog plana razvoja cikloturizma Podravine i Prigorja. On objedinjuje i koordinira relevantne pojedinačne programe na županijskoj i lokalnoj razini u cilju osiguranja jedinstvenog managementa, promocije i marketinga turističkih staza kao značajnog turističkog proizvoda. U okviru programa pruža se sustavna stručna i financijska pomoć uključenim dionicima (TZ, udruge, kulturne ustanove, ponuditelji različitih turističko-ugostiteljskih usluga). Planirane aktivnosti uključuju: • Osnivanje koordinacijskog tijela za upravljanje tematskim stazama sastavljeno od predstavnika dionika • Osnivanje radnih skupina za pojedine vrste tematskih staza • Izrada prijedloga dopune/revizije postojećih i kreiranja novih tematskih staza • Evidentiranje i okupljanje zainteresiranih dionika • Zacrtaivanje zajedničkih ciljeva i definiranje uloga pojedinih dionika te razvoj zajedničke poslovne strategije • Umrežavanje pružatelja ugostiteljskih, trgovačkih i drugih usluga uz trase tematskih staza • Organiziranje trasiranja i kartiranja tematskih staza, Google Street View snimanja odabranih staza, sustava certifikacije • Edukacija turističkih vodiča i pružatelja usluga • Marketing (analiza ciljnih tržišta, definiranje proizvodnog portfelja, definiranje marketinške strategije, e-marketing) • Promocija (zajednički elementi vizualnog identiteta, izrada web stranica, tiskanih i interaktivnih web karata, mobilnih aplikacija, brošura, video-materijala i sl.) • Organiziranje pridruženih sadržaja pojedinih tematskih staza (npr. tematske manifestacije) • Umrežavanje s odgovarajućim sustavima susjednih županija ili prekogranično. • Uključivanje u relevantne prekogranične aktivnosti na području Europske Amazone		
Nositelj:		Suradnja:
TZ KKŽ		KKŽ, TZ gradova, općina/područja, drugi dionici
Razdoblje provedbe projekta: K, D Višegodišnji/trajni program do 2030.	Potrebna sredstva kn (okvirno): 5.000.000,00	Mogući izvori financiranja: Regionalni, nacionalni, EU fondovi, sudjelovanje u novom Interreg projektu Amazon of Europe

6.2.3. Suradnja s dionicima

Posebni cilj 3

Uspostavljena sustavna suradnja s dionicima – pružateljima turističko-ugostiteljskih usluga u sklopu tematskih staza

Ovaj se posebni cilj provodi kroz Aktivnost 2.1. Program „Tematske staze KKŽ“ te kroz postojeće mehanizme natječaja za sufinanciranje ili dodjelu potpora na županijskoj, nacionalnoj i EU razini – npr. poticanje malog i srednjeg poduzetništva za otvaranje novih smještajnih kapaciteta; poticanje ugostiteljskih objekata s ponudom autohtonih jela; poticanje projekata udruga koji doprinose razvoju turističke ponude i drugo (vidi poglavlje 5.11. Mogućnosti financiranja provedbe Akcijskog plana).

6.2.4. Potpora za pripremu i provedbu projekata tematskih staza

Posebni cilj 4

Osigurana stručna i financijska potpora jedinicama lokalne samouprave, udrugama i drugim nositeljima pojedinačnih projekata tematskih staza

Ovaj se posebni cilj provodi kroz postojeće mehanizme natječaja za sufinanciranje ili dodjelu potpora na županijskoj, nacionalnoj i EU razini te kroz redovitu djelatnost Razvojne agencije PORE KKŽ koja pruža stručnu pomoć u pripremi projekata na natječaje iz EU i nacionalnih sredstava i stručnu pomoć u provedbi projekata (vidi poglavlje 5.11. Mogućnosti financiranja provedbe Akcijskog plana).

6.3. Sažetak troškova Akcijskog plana

AKTIVNOST	Okvirni trošak (kn)
1.1. Gravel biciklističke staze	100.000,00
1.2. Tematska ruta Halaš Čarda	3.500.000,00
1.3. Staza Đelekovec – Koprivnica	2.000.000,00
1.4. Biciklistička staza Peteranec-Koprivnica	950.000,00
1.5. Biciklom oko Kalnika (B.O.K)	80.000,00
1.6. Brdsko-planinske staze	150.000,00
1.7. Pješačko-biciklističke staze na području Crne Gore	10.000.000,00
1.8. Biciklistička staza Legrad - Šoderica	12.000.000,00
1.9. Biciklistička staza jezero Drnić - Drava	12.000.000,00
1.10. Brdsko-biciklistička staza Sokolovac-Dugo brdo	3.000.000,00
1.11. Pješačko-biciklistička staza kod dvorca Inkey u Rasinji	1.000.000,00
1.12. Pješačko-biciklistička staza uz rijeku Glogovnicu	10.000.000,00
1.13. Edukacijsko-poučna staza u Legradu na području ušća Mure u Dravu	200.000,00
1.14. Poučna staza na Čambini	200.000,00
1.15. Poučna staza uz šetnicu na Šoderici	200.000,00
1.16. Poučna staza u Posebnom geografsko-botaničkom rezervatu Đurđevački pijesci	300.000,00
1.17. Poučna staza Đurđevački pijesci	10.000,00
1.18. Duhovno - ekološko - poučni put Sv. Nikole	50.000,00
1.19. Poučna staza Crni Jarki	400.000,00
1.20. Poučna staza u Park šumi Borik	700.000,00
1.21. Šumska poučna staza – Novigrad Podravski	800.000,00
1.22. Šetnica - Putevima podravskih rudara	750.000,00
1.23. Planirane poučne staze Grada Križevaca	2.000.000,00
1.24. Poučna staza na Kalniku	700.000,00
1.25. Zavičajna poučna eko-etno staza Novim Virjem	50.000,00
1.26. Šetnica uz rijeku Dravu - Molve	2.000.000,00
1.27. Pješačko-biciklistička staza uz Dravu u Općini Molve	10.000.000,00
1.28. Koprivnički planinarski put	15.000,00
1.29. Polakov put	6.000,00
1.30. Đurđevačka planinarska obilaznica	15.000,00
1.31. Podravsko - Bilogorska planinarska staza	10.000,00
1.32. Povezna staza Đurđevačke planinarske obilaznice i Koprivničkog planinarskog puta	15.000,00
1.33. Planinarske i pješačke staze i putevi	170.000,00
1.34. Planinarska staza Rajčevica – Stankov vrh	200.000,00
1.35. Konjička staza Podravina	300.000,00
1.36. Bilogorske steze	500.000,00
1.37. Kalnički vinski puti	100.000,00

1.38. Vinske staze na području Općine Novigrad Podravski	3.500.000,00
1.39. Galerijska cesta - Hlebine	40.000,00
1.40. Tradicijska cesta obrta (zaboravljeni zanati)	1.000.000,00
1.41. Pješačko-biciklističke staze Sigetec-Komatnica (moguća Tematska staza „Gruntovčani“)	10.000.000,00
1.42. Putovima starih mlinova	1.000.000,00
1.43. Istraži povijest područja Dravski Peski	300.000,00
1.44. Camino Podravina	150.000,00
1.45. Gastronomske staze	300.000,00
1.46. Prigorske medene staze	100.000,00
1.47. Putovima šumskih plodova	300.000,00
1.48. Bird-watching (promatranje ptica)	50.000,00
UKUPNO	91.211.000,00

2.1. Program „Tematske staze KKŽ“	5.000.000,00
UKUPNO	5.000.000,00

Posebni cilj 1	91.211.000,00
Posebni cilj 2	5.000.000,00
Posebni cilj 3	
Posebni cilj 4	
UKUPNO	96.211.000,00

7. Usklađenost Akcijskog plana s razvojnim dokumentima KKŽ i Strategijom prekogranične destinacije Europske Amazone

7.1. Usklađenost s razvojnim dokumentima KKŽ

Akcijski plan se tematski i sadržajno nadovezuje na važeće razvojne dokumente Koprivničko-križevačke županije koji navode razvoj tematskih turističkih staza među prioritetnim planiranim aktivnostima u području turizma. Tematske staze se vrlo prikladno uklapaju u koncept razvoja turizma koji se temelji na prirodnim i kulturnim vrijednostima Županije. Uz ovu problematiku naglašava se naročito i potreba proširenja postojećih smještajnih kapaciteta i druge turističko-ugostiteljske ponude.

Osnovni razvojni dokumenti Koprivničko-križevačke županije su:

- Županijska razvojna strategija za razdoblje 2014.-2020.
- Plan razvoja Koprivničko-križevačke županije za razdoblje 2021. - 2027. i
- Provedbeni program Koprivničko-križevačke županije za razdoblje 2021. – 2025.

7.1.1. *Županijska razvojna strategija za razdoblje 2014.-2020.*

Županijska razvojna strategija definira ciljeve, prioritete i mjere razvoja KKŽ. Njezin osnovni cilj je definiranje pravaca razvoja županije na način da se osigura ravnomjerni razvoj svih njezinih dijelova.

Prvi od četiri postavljena cilja Strategije je „povećati konkurentnost gospodarstva i učinkovitost resursa“ u kojega se uklapa i **razvoj turizma** kao jedan od razvojnih prioriteta.

U Strategiji se naglašava kako unatoč značajnim turističkim potencijalima Koprivničko-križevačke županije, turizam bilježi znatno manje gospodarske rezultate u odnosu na raspoloživi potencijal. Županija raspolaže kvalitetnim turističkim potencijalima za razvoj kulturnog turizma (kolijevka naivne umjetnosti, bogata kulturno-povijesna baština, tradicijske manifestacije), seoskog i wellness turizma te raznih oblika kontinentalnog turizma (ruralni, lovni i ribolovni turizam, vinski turizam, seoski turizam, planinarenje, promatranje ptica, gastroturizam, biciklizam, izletnički, tranzitni i ruralni turizam). Međutim, ti turistički potencijali su nedovoljno iskorišteni pa je potrebno ulagati u turističku infrastrukturu, unaprijediti turističku ponudu i razvijati turističku prepoznatljivost županije.

Planirane mjere za ostvarenje cilja razvoja turizma obuhvaćaju:

- **ulaganja u izgradnju turističke infrastrukture i unaprjeđenje kvalitete turističke ponude i usluga te ulaganja u promociju KKŽ kao turističke destinacije**; realizacija mjere će se pratiti kroz broj dolazaka turista, broj noćenja i broj ležajeva u smještajnim kapacitetima.
- **marketinšku potporu** razvoju županijskog turizma koja se realizira kroz **manifestacije** na kojima se predstavlja turizam KKŽ.

Drugi cilj Strategije je „poboljšati prometnu i komunalnu infrastrukturu“, uključujući **razvoj cestovne infrastrukture**. Planirano je izgraditi i rekonstruirati 835 km županijskih i lokalnih cesta te izgraditi 80 km biciklističkih staza.

Četvrti cilj Strategije je „unaprijediti održivo korištenje prirodnih i kulturnih vrijednosti i poboljšati sustave zaštite i spašavanja“.

Akcijski plan razvoja tematskih staza na podravsko-prigorskom području KKŽ u cijelosti je u skladu s ciljevima, prioritetima i mjerama razvoja županije koje su zacrtane županijskom razvojnom strategijom. Upravo se glavne aktivnosti Akcijskog plana odnose na unaprjeđenje turističke ponude temeljene na prirodnim i kulturnim vrijednostima te odgovarajućih turističko-ugostiteljskih usluga i promocije (veza s Ciljem 1 Razvojne strategije); uređenje postojećih i gradnju novih biciklističkih i drugih staza (veza s Ciljem 2 Razvojne strategije) te na razvoj tematskih staza kao dio održivog turizma, odnosno održivog korištenja prirodnih i kulturnih vrijednosti (veza s Ciljem 4 Razvojne strategije).

7.1.2. *Plan razvoja Koprivničko-križevačke županije za razdoblje 2021. - 2027.*

Plan razvoja KKŽ 2021.-2017. zacrtao je **tri posebna cilja**:

1. povezanija županija kružnog gospodarstva
2. socijalno osjetljiva županija
3. pametna i zelena županija

Jedan od prioriteta u ostvarivanju 3.cilja je **prioritet 3.4. Razvoj prepoznatljive turističke ponude** koji uključuje **tri mjere**:

3.4.1. Izgradnja javne turističke infrastrukture - Osnovne aktivnosti obuhvaćaju razvoj turističke infrastrukture s dodanom vrijednošću, **tematskih turističkih staza** na području KKŽ povezanih sa susjednim županijama te trasiranje i opremanje postojećih i formiranje novih **biciklističkih staza**

3.4.2. Marketinška potpora razvoju županijskog turizma - podrazumijeva brendiranje i uvođenje novih standarda, provedbu marketinških aktivnosti i edukacija, uspostavu i izgradnju posjetiteljskih i turističko-informativnih centara.

3.4.3. Revitalizacija kulturne i prirodne baštine te ostala ulaganja u turizam u funkciji gospodarskog razvoja - odnosi se na aktivnosti obnove i revitalizacije kulturne baštine kao što su muzeji, galerije, etnografske zbirke, spomenici kulture i drugo te obnovu i revitalizaciju

prirodne baštine, kao i njihovo stavljanje u funkciju održivog turizma; ostala ulaganja u turizam odnose se na sve investicije koje doprinose razvoju turističke ponude.

Plan razvoja navodi nedostatak smještajnih kapaciteta kao najveći problem u turizmu. Stoga se potiče JLS da u narednom razdoblju osmišljavaju projekte za **izgradnju javne turističke infrastrukture** i potiču lokalno stanovništvo, ali i ulagače izvan KKŽ da ulažu u **izgradnju smještajnih kapaciteta** te prirodne i kulturne vrijednosti stave u funkciju razvoja gospodarstva i povećanja prihoda od turizma, vodeći pritom računa o održivom razvoju i o očuvanju biološke i krajobrazne raznolikosti.

Strateški projekt koji predstavlja prioritet razvoja prepoznatljive turističke ponude je **revitalizacija kulturno-povijesnog kompleksa Inkey u Općini Rasinja** s ciljem jačanja poslovnih i turističkih kapaciteta KKŽ. Ovaj projekt vrijednosti 120.000.000 kn financirati će se iz sredstava Mehanizma za oporavak i otpornost, a planira ga se provesti do kraja 2029.godine. Ostali značajni projekti uključuju uređenje utvrde Stari grad u Đurđevcu odnosno njenu obnovu, izgradnju termalnih toplica u Kloštru Podravskom za potrebe razvoja zdravstvenog turizma, uređenje Galerije u Hlebinama i Starog grada na Kalniku, Kuće Malančec u Koprivnici i Muzeja županijske palače u Križevcima.

Iako među strateškim projektima Plana razvoja nema projekata razvoja tematskih staza, jasno je da se one **potpuno uklapaju u cilj razvoja prepoznatljive turističke ponude u KKŽ**.

7.1.3. Provedbeni program Koprivničko-križevačke županije za razdoblje 2021. – 2025.

Provedbeni program KKŽ 2021.-2025. vezuje se na ciljeve, prioritete i mjere Plana razvoja KKŽ 2021.-2017 te iskazuje procijenjene troškove provedbe mjera u razdoblju od 2022. do 2025. godine:

3.4.1. Izgradnja javne turističke infrastrukture - 1.687.091,00 kn.

3.4.2. Marketinška potpora razvoju županijskog turizma - 4.935.010,00 kn

3.4.3. Revitalizacija kulturne i prirodne baštine te ostala ulaganja u turizam u funkciji gospodarskog razvoja - 42.600.621,00 kn

7.2. Usklađenost sa Zajedničkom strategijom prekogranične destinacije Europske Amazone

U okviru projekta Interreg Danube „Amazing Amazon of Europe“ koji obuhvaća pet država (Austrija, Slovenija, Hrvatska, Mađarska i Srbija) izrađuje se Zajednička strategija prekogranične destinacije Europske Amazone do 2030.godine. U vrijeme izrade ovog Akcijskog plana Strategija još nije završena, ali postoji prvi nacrt iz svibnja 2022. koji se ovdje koristi.

U okviru ovog dokumenta nastoje se objediniti aktivnosti vezane uz razvoj „zelenog“ turizma koji se temelji na prirodnim i kulturnim vrijednostima u pojedinim državama na području Europske Amazone s ciljem zajedničkog uključivanja na međunarodno tržište i doprinosa razvoju manje razvijenih pograničnih regija. Jedno od polazišta Strategije je činjenica da je područje Europske Amazone još uvijek nedovoljno turistički razvijeno te će se morati uložiti značajni naponi lokalnih aktera i organizacija kako bi ono postalo uspješno turističko odredište. Ostvarenju ovoga cilja doprinosi značajni porast popularnosti outdoor i biciklističkog turizma, što omogućuje proširenje ponude novim turističkim proizvodima na otvorenom, uz već realiziranu biciklističku stazu Amazon of Europe.

U pojedinim regijama Europske Amazone postoji cijeli niz prirodnih i kulturnih atrakcija, manifestacija i događanja, koji naglašavaju bogatstvo ovog područja prirodnim i kulturnim vrijednostima i njegovu atraktivnost za potencijalne posjetitelje. Kroz razvoj zajedničkog sustava upravljanja i kvalitete postoji veliki potencijal za izvanrednu mrežu "Nevjerojatnih trenutaka" (Amazing Moments) koje posjetitelji mogu doživjeti. Spajanjem kroz zajedničku mrežu i program certificiranja, planira se osigurati kontrolirana kvaliteta usluga i proizvoda. Trenutačno svaka regija ima veći broj „svojih“ brandova. Međutim, ne postoje zajednički standardizirani brandovi koji bi omogućili pružateljima proizvoda i usluga i organizatorima manifestacija da zajednički predstavljaju svoju lokalnu priču, regionalnu priču i konačno, priču destinacije Europske Amazone.

Stoga Strategija naglašava važnost zajedničkog djelovanja u razvoju turizma na ovom prostoru. Definirano je **13 ciljeva dugoročnog razvoja**, uključujući osnivanje organizacije za razvoj destinacije te uspostavljanje zajedničkih vodećih („flagship“) turističkih proizvoda, zajedničkog branda i sustava certificiranja.

Strateški model za postizanje ciljeva sastoji se od pet glavnih stupova, koji se odnose na: upravljanje proizvodima i kvalitetom; regionalni uptake; marketing; infrastrukturu i ekološku održivost. Planiran je niz aktivnosti za postizanje ciljeva po cjelinama u okviru pet glavnih stupova.

Iako Strategija još nije završena i još nisu definirani zajednički vodeći („flagship“) turistički proizvodi za područje Europske Amazone, razvidno je da se **Akcijski plan razvoja tematskih staza na podravsko-prigorskom području Koprivničko-križevačke županije u potpunosti uklapa u njezine ciljeve**. On se temelji na održivom korištenju prirodnih i kulturnih vrijednosti KKŽ, turističkom marketingu te na razvoju odgovarajuće infrastrukture i turističko-ugostiteljskih usluga. U skladu sa Zajedničkom strategijom prekogranične destinacije područja Europske Amazone, Akcijski plan priređen je za **razdoblje 2022.-2030.godine**.

Planirani krovni projekt razvoja tematskih staza u KKŽ kojega su nositelj KKŽ i TZ KKŽ mogao bi se u svom dijelu vezanom za Podravinu vrlo dobro uklopiti u budući follow-up projekt nakon završetka projekta Amazing AoE. Budući da je problematika razvoja cikloturizma već detaljno obrađena u prethodnom projektu AoE Bike Trail, a i na razini KKŽ osmišljena kao zasebna cjelina kroz Operativni plan razvoja cikloturizma Podravine i Prigorja, **novu projektnu temu može predstavljati razvoj tematskih staza** (izuzimajući biciklističke). Na cijelom prostoru Europske Amazone bilo bi potrebno razviti sustave regionalnih i međusobno umreženih tematskih staza koje bi kroz pojedine tematske cjeline (povijest, kultura, običaji, gastronomija, vinarstvo, poučne staze itd.) „pričale“ zajedničku priču ovog prekograničnog područja.

8. Izvori podataka

Androić, M., Horjan, G., Klarić, V., Nevidal, R. (2012): Upravljanje turističkim posjetima na tematskim kulturnim rutama. Ministarstvo kulture RH i Udruga Lujzijana. Delnice

Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu (2017): Strategija razvoja turizma grada Koprivnice i okolice do 2025. godine. Turistička zajednica grada Koprivnice. Koprivnica.

Grabeljšek, M., Martinek, T., Peterka, M. (2020): Akcijski plan razvoja održivog turizma u Koprivničko-križevačkoj županiji. Pravi razvoj ideja d.o.o. Projekt Biciklistička staza Europska Amazona (Interreg Amazon of Europe Bike Trail)

Institut za turizam (2010): Prirodna resursna osnova i razvoj turizma u Regionalnom parku Mura - Drava u Koprivničko-križevačkoj županiji. Projekt NATREG u sklopu Transnacionalnog programa South East Europe. Zagreb

Institut za turizam (2014): Strategija razvoja cikloturizma za područje Podravine. Grad Koprivnica. Koprivnica

Institut za turizam (2017): Operativni plan razvoja cikloturizma Podravine i Prigorja. Koprivničko-križevačka županija. Koprivnica

Iskriva (2022): Joint Strategy of the Transboundary Destination Amazon Of Europe. Draft 1. Interreg Danube project „Responsible Green Destination Amazon of Europe”

Jerković, A. (2021): Mogućnosti razvoja konjičkog turizma Koprivničko-križevačke županije u okviru Equiedu projekta. Fakultet agrobiotehničkih znanosti Osijek. Diplomski rad. Osijek, 2021.

Koprivničko-križevačka županija (2019): Zaštita kulturno-povijesnih vrijednosti na području Koprivničko-križevačke županije. Interni dokument

Koprivničko-križevačka županija (2021): Provedbeni program Koprivničko-križevačke županije za razdoblje od 2021. do 2025. godine. Koprivnica

Kušen, E. (2001): Turizam i prostor - Klasifikacija turističkih atrakcija. Prostor : znanstveni časopis za arhitekturu i urbanizam, Vol. 9 No. 1(21), 2001.

Razvojna agencija PORA KKŽ (2016): Županijska razvojna strategija Koprivničko-križevačke županije za razdoblje 2014-2020. PORA Regionalna razvojna agencija Koprivničko-križevačke županije. Koprivnica („Službeni glasnik Koprivničko-križevačke županije“ broj 19/16)

Razvojna agencija PORA KKŽ (2021): Plan razvoja Koprivničko-križevačke županije za razdoblje 2021. do 2027. godine. PORA Regionalna razvojna agencija Koprivničko-križevačke županije. Koprivnica

Savić, V: (2021): Konjičke staze u Koprivničko-križevačkoj županiji kao okosnica za jačanje županijskog identiteta u funkciji razvoja ruralnog turizma. Visoko gospodarsko učilište u Križevcima. Završni rad. Križevci, 2021.

Sjajno (2019): Pregled bioraznolikosti područja i okolice ušća Mure u Dravu. Stručna studija. Lokalni akcijski plan Koprivničko-križevačke županije u okviru Projekta Transboundary Management Programme for the planned 5 country Biosphere Reserve "Mura-Drava-Danube" - coop MDD. Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode na području Koprivničko-križevačke županije. Koprivnica

Sjajno (2020): Akcijski plan upravljanja posjetiteljima na području Općine Legrad, monitoring i evaluacija. Izrađeno u okviru Projekta „Promicanje održivog razvoja prirodne baštine Općine Legrad“ OPKK 2014. – 2020. PORA Regionalna razvojna agencija Koprivničko-križevačke županije. Koprivnica

Šadek, V. (2020): Amazon of Europe Bike Trail D 5.2.1.- Regional Route Implementation Report - Koprivnica Križevci County. Izvješće o provedbi projekta

Vitaprojekt (2020): Studija i Strategija razvoja zelene infrastrukture Grada Križevaca do 2027. Grad Križevci

Strateški razvojni dokumenti jedinica lokalne samouprave

Program ukupnog razvoja Općine Drnje za razdoblje 2015.-2020.

Program ukupnog razvoja Općine Đelekovec 2015. – 2020.

Strategija razvoja Općine Ferdinandovac za razdoblje od 2014. do 2020. godine

Program ukupnog razvoja Općine Gola za razdoblje 2017. – 2020. godine

Strategija ukupnog razvoja Općine Gornja Rijeka za razdoblje 2015. 2020. godine

Strateški razvojni program Općine Hlebine od 2014. – 2020.

Strategija razvoja Općine Kalinovac za razdoblje od 2016. do 2020. godine

Strateški razvojni program Općine Kalnik za razdoblje 2018. – 2027.

Program ukupnog razvoja Općine Kloštar Podravski 2015. – 2020.

Lokalna razvojna strategija za Općinu Koprivnički Bregi razdoblje 2017. – 2020.

Program ukupnog razvoja Općine Koprivnički Ivanec za razdoblje 2014. – 2020. godina

Provedbeni program Općine Legrad za razdoblje 2021. – 2025.

Program ukupnog razvoja Općine Molve 2015. – 2020.

Program ukupnog razvoja Općine Novigrad Podravski 2016. – 2020.

Program ukupnog razvoja Općine Novo Virje 2014. – 2020.

Program ukupnog razvoja Općine Peteranec

Razvojna strategija Općine Podravske Sesvete za razdoblje 2015. – 2020. godine

Strateški razvojni program Općine Rasinja do 2020.

Program ukupnog razvoja Općine Sokolovac

Strateški razvojni program Općine Sveti Ivan Žabno za razdoblje od 2017. – 2022. godine

Strategija razvoja Općine Sveti Petar Orehovec 2015. – 2020.

Program ukupnog razvoja Općine Virje 2014. – 2020.

Web stranice

Amazon of Europe Bike Trail <https://aoebiketrail.com/hr/home-hr/>

Biciklistički klub Rotor Koprivnica <https://bk-rotor.hr/>

Bioportal. Informacijski sustav zaštite prirode. Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja
<http://www.bioportal.hr/gis/>

Hrvatski planinarski savez – Interaktivna planinarska karta Hrvatske
<https://www.hps.hr/karta/>

Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode na području Koprivničko-križevačke županije <https://www.zastita-prirode-kckzz.hr/>

Križevačka udruga biciklista <https://www.kub.hr/biciklisticke-staze/>

Ministarstvo turizma (2021.): Turizam u brojkama 2020. <https://www.htz.hr/>

Podravina & Prigorje Bike <https://podravinaprigorjebike.com/>

PORA Regionalna razvojna agencija Koprivničko-križevačke županije <https://pora.com.hr/>

Turistička zajednica grada Koprivnice www.koprivnicatourism.hr

Turistička zajednica Koprivničko-križevačke županije „Podravina i Prigorje“
<http://www.podravinaiprigorje.hr>

Turistička zajednica grada Đurđevca www.visitdjurdjevac.hr

Turistička zajednica grada Križevaca www.visitkrizevci.hr

Turistička zajednica općine Kalnik www.tz.kalnik.hr

Turistička zajednica područja Dravski Peski www.tzpdravskipeski.hr

Turistička zajednica područja Središnja Podravina <https://tzp-sredisnja-podravina.hr/>